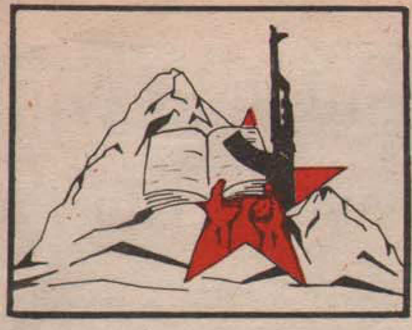

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADİYÊ BI RÛMET'TIR TIŞTEK NİNE

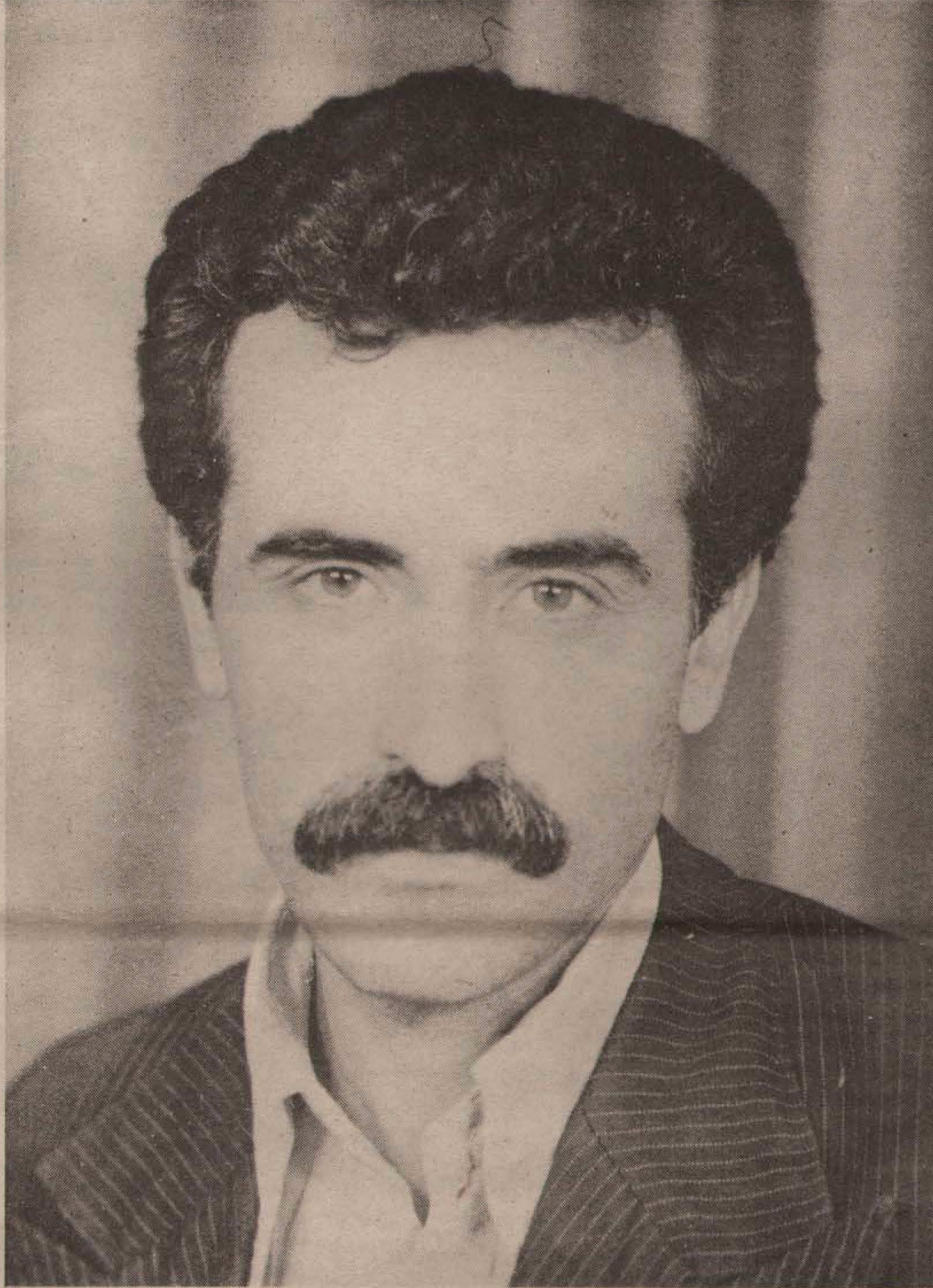
ÖZEL SAYI: 3 / Temmuz 1983 / 2,-DM

PKK-Merkez Komitesi Üyesi Mehmet KARASUNGUR ve PKK Militanı İbrahim BİGİN Şehit Düştüler!

ANILARI MÜCADELEMİZDE YAŞAYACAKTIR!

ÖZEL SAYI

MEHMET YOLDAŞ, UĞRUNA CAN VERDİĞİN BAĞIMSIZ-BİRLEŞİK VE DEMOKRATİK KÜRDİSTAN MUTLAKA YARATILACAK VE ADIN BU ZAFERDE YAŞAYACAKTIR!

PKK-Merkez Komitesi Üyesi Mehmet KARASUNGUR

2 Mayıs 1983 günü, Kürdistan tarihinde halkımızı derin bir kedere boğan, en acılı anlardan biri olmuştur. Çünkü, yüzyıllardan beri çok çeşitli güçlerce parçalanan, aşiret, aile vb. çatışmalar içinde kendi öz davasına hizmetten alıkonulan Kürdistan halkı, ulusal bağımsızlık ve birlik yolunda en ileri hatlarda çaba göstererek, hâlâ da çeşitli örgütlerce sürdürülmekte olan bu çatışmalara engel olmak için göğsünü halka siper eden bir önderini, böylesine kahredici ve ama çatışmanın taraflarını da en kesin şekilde mahkûm eden bir biçimde o gün kaybetti.

Kaybımız büyük, acımız derindir. Ancak bu acımız, O'nun anısına lâyık olmanın kararlılığıyla elden bırakmayacağımız taşıdığı bayrak, ilk adımda ulusal güçlerin birliği ve giderek Bağımsız, Birleşik, Demokratik Kürdistan'ın yaratılmasına ulaştığında kısmen de olsa giderilebilecek, Mehmet yoldaşın en büyük özlemi ve savaşı olan bu amaca ulaşmak bu nedenle geride kalanların da vazgeçilmez tutkusu olacaktır.

Kürdistan halkının çağlar boyu beslediği umudun temsilcisi ve bu umudun yılmaz savaşçısı olan Mehmet KARASUNGUR, 1947 yılında Bingöl-Kiğı kazasına bağlı Sütlüce (Darabi) köyünde doğdu. Oniki çocuklu ailenin üçüncü çocuğu olan KARASUNGUR, köyde bitirdiği ilkokul öğrenimi ardından, orta ve liseye Bingöl'de devam etti. Daha sonra ise, Erzurum Eğitim Enstitüsü Matematik bölümünden mezun olarak öğretmen oldu. 1971-72 yıllarında Maraş'ta öğretmenlik yaptığı sırada, devrimci faaliyetlerinden dolayı Hakkari'ye sürgün edildi. Ancak, çok geçmeden burada da yeni bir sürgünle karşı karşıya kalınca askere gitti. Mehmet KARASUNGUR, askerden döndükten sonra, Şehbin Karahisar'da evlendi. Mehmet yoldaş bir çocuk babasıydı.

Devrimci bir aydın olarak her sorunla yakından ilgilenen ve egemen güçlere karşı örgütlenmenin zorunluluğunu yaşantısının her anında gösteren Mehmet yoldaş, TÖB-DER Bingöl Şubesi'nin kuruluşu ve çalışmalarına da en aktif şekilde katıldı. 1975 yılında görevli olarak geldiği Bingöl lisesinde, faşistlerin etkinliğinin kırılması doğrultusunda militanca çalışan KARASUNGUR, burada bulunduğu süre içinde TÖB-DER Bingöl Şubesi'nin yönetici üyeleri arasında yer aldı.

Bingöl'de bulunduğu yıllarda, Hayri Durmuş yoldaşla tanışan Mehmet yoldaş için, bu ilişki daha sonraki yaşamının doğrultusunu belirledi. Kürdistan Kurtuluş Hareketinin henüz ideolojik gurup aşamasının başlarında bulunduğu bu yıllarda, bu çalışmalar içerisine katılarak, ulusal kurtuluşçuluğun ilk tohumlarının ülkeye taşıncılarından oldu. Genç ve Varto'da yaptığı çalışmalarda bağımsızlık ve özgürlük düşüncesinin bu alanlardaki ilk savaşçılarından olma onuruna erişti.

Mehmet yoldaş, Kürdistan gibi zulmün, sömürünün, örgütsüzlüğün ve bilinç karanlığının hakim olduğu bir ülkede, devrimci çalışmanın nasıl bir militan ruh ve özveriyle sürdürülmesi gerektiğinin en açık örneğiydi. O, daha ilk bilinç tohumlarının atıldığı yıllarda, bu karanlığı yırtmanın tek yolunun, düşmanın şiddetine karşı devrimci şiddeti yükseltmekle mümkün olduğunu en önde savundu. Ve daha bu yıllarda, polise ve faşist güçlere karşı birçok çatışmada bizzat yer aldı.

Devrimci faaliyetlerini ve eylemini büyük bir cesaret ve bilinçle sürdüren Mehmet yoldaş,tüm bu faaliyetleri içinde öğretmenlik görevini de belli bir süre devam ettirmeyi bildi. Ancak, sömürgecilerin dikkatini çekerek ilk saldırıyla karşılaşması da fazla gecikmedi. Bingöl TÖB-DER başkanlığını yaptığı 1976 yılında, yasal bazı işlemler nedeniyle gittiği Emniyet Müdürlüğü'nde, Emniyet Müdürü tarafından dövülmek istendi. Kendisine yöneltilen saldırı karşısında Emniyet Müdürünün iki parmağını kırması üzerine ise, polisler tarafından koma haline getirilinceye kadar işkenceye maruz kaldı.

Mehmet yoldaş, kendisine yönelik saldırıların giderek artması ve o koşullarda legal faaliyet yürütmesinin olanaksızlaşması üzerine 1978 yılında Bingöl'den ayrıldı. Bu yıllarda hummalı bir şekilde hazırlıkları sürdürülmekte olan Parti kuruluş çalışmalarına en aktif şekilde katılarak, Partinin şekillenmesi, resmen ilan edilmesi ve direniş çizgisinin hayata geçirilmesinde en ileri hatlarda görev aldı.

Mehmet KARASUNGUR, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinde tarihsel rollerden birini oynayan Hilvan ve Siverek direniş mücadelesinin örgütleyicisi ve ülke çapında yaygınlaşan direnişin başındaydı. Yerel baskı ve sömürüye karşı yükselen mücadelenin ateş hattında ve en önde yürüyen Mehmet yoldaş, teslimiyeti parçalayan direnişin geliştirilmesinin komutanıydı.

12 Eylül faşist darbesi ardından görevli olarak İran'a giden KARASUNGUR, Kuzey-batı Kürdistan'da gelişen modern ulusal kurtuluş mücadelesinin Doğu Kürdistan ve diğer parçalarla ittifakının kurulması doğrultusunda çetin bir uğraş verdi. 1980 sonunda ise, Filistin-Lübnan sahasına geldi. O, Filistin halkıyla Kürdistan halkının ortak hedefler doğrultusunda oluşturdukları ittifakta, enternasyonalist dayanışmanın en yakıcı hattındaydı.

Mehmet KARASUNGUR yoldaş, hareketimizin bu dışa açılış döneminde, Filistin sahası gibi sıcak bir alanda, ideolojik-politik-askeri alanda gerçekleştirilen hazırlıkları en üst düzeyde kavramış ve bunu coşku, kararlılık ve en yoğun pratik çalışmayla hayata geçirmesini bilmiştir.

Her zaman savaşın en ileri hattında en zorlu görevleri büyük bir coşkuyla üstlenen Mehmet yoldaş, yine böyle bir görevle Mayıs 1982'de Güney Kürdistan'a gitti. Adeta birbirini yiyip tüketen ve bu yapılarıyla da halkımızın mücadelesine en büyük zararları veren güçlerin kendi aralarındaki çatışmalara rağmen, O, Partinin ulusal birlik ve cephe politikasını hayata geçirmek ve bu alanda bir gerçeklik kazandırmak için yoğun bir çaba sürdürdü. Sıcak savaş durumu yaşayan Güney Kürdistan'da, oluşturulan asgari birliği güçlendirmek ve bölücü davranışları engellemek yorulmak bilmez çabalarının temeliydi.

Mehmet yoldaş, henüz modern bir öncülüğe kavuşmamış olan Kürdistan'ın bu parçalarındaki gelişmeler karşısında, her zaman proletaryanın tavrını temsil edebilme gücünü göstererek, PKK direnişçiliğini bu alanlara da taşırmış ve yıllardan beri Kürt köylüsünün ufkunu karartan burjuva-feodal önderlikleri teşhir etmiştir.

Kürdistan tarihinin en sancılı yarası olan ulusal güçler arasındaki çatışmaların, birlik ve direniş sorununun en yakıcı biçimde kendisini dayattığı koşullarda bile hâlâ sürdürüldüğü ve yüzlerce insanın ölümüne yol açıldığı Güney Kürdistan'da, bu çatışmaları durdurmak ve faşist Saddam rejimine karşı birlik sağlamak için engin bir azim ve çaba gösteren Mehmet yoldaş, yaşamını da yine bu görevinin başında iken 2 Mayıs 1983 günü yitirdi.

Mehmet KARASUNGUR yoldaşın, aşiretçi-feodal çıkarların tahrip ettiği bu alanda ektiği proletarya direnişçiliğinin tohumları mutlaka yeşerecektir.

Kürdistan proletaryası ve halkının önderi, ulusal kurtuluş savaşımızın komutanı ve neferlerinden olan Mehmet KARASUNGUR yoldaşı anmak ve onu yaşatmak, onun uğruna seve seve ölüme gittiği ulusal birliğin yaratılması ve direniş mücadelesinin yükseltilmesi demektir.

İnsanlığa ve halkına duyduğu derin sevgiyle, insan olmanın en güçlü örneğini sunan, proletaryanın çelikten disiplini ile onun engin hoşgörüsünü benliğinde en iyi somutlaştıran Mehmet yoldaş, insanlık, yurt ve yoldaşlık sevgisinin fışkırdığı bir kaynaktı. Şimdi, Kürdistan'ın her parçası ve her köşesinde militanlara ve Kürdistan insanlarına yaşam ve savaş gücü veren bu kaynak, aynı zamanda bu yüce değerler için bir savaş çağrısıdır.

Impressum

V.i.S.d.P.: M.Aral
Grolmannstr. 20
1 Berlin 12

Yazışma Adresi:
Serxwebûn
Verlag u. Handels-G.m.b.H.
Postfach 10 16 83 5 Köln 1

Deutsche Bank Köln Konto Nr: 12 82 805 (BLZ: 370 700 60)
Postscheck-Amt Köln Konto Nr: 2690 16-507 (BLZ: 370 100 50)

Danimarka	6.50 dkr.
Avusturya	15.00 s.
Hollanda	2.50 hfl.
Norveç	5.00 nkr.
Fransa	5.00 ff.
Belçika	35.00 bfr.
İngiltere	0.50 £.
İsviçre	2.00 sfr.
İsveç	5.00 skr.

PKK Merkez Komitesi üyesi Mehmet KARASUNGUR ve PKK militanı İbrahim BİLGİN, 2 Mayıs 1983 günü Güney Kürdistan'ın Kandil Dağı bölgesinde KYB (Kürdistan Yurtsever Birliği)'nin kurşunlarıyla şehit düştüler.

Irak Demokratik Vatan Cephesi (CUD) ile KYB arasında aylardır devam eden ve yüzlerce insanın ölümüne neden olan çatışmaları durdurmak amacıyla yoğun çabalarda bulunan Mehmet KARASUNGUR ve İbrahim BİLGİN, şehit düştükleri alana yine bu amaçla gitmişlerdi. Ancak, çatışmaları durdurmak amacıyla gittikleri IKP karargâhının KYB'ye ait silahlı güçler tarafından basılması sonucu, durdurmaya çalıştıkları çatışmalarda kurşunların hedefi oldular. Mehmet KARASUNGUR ve İbrahim BİLGİN yoldaşların şehit düştükleri bu çatışmada, IKP'nin de içinde Merkez Komitesi üyelerinin de bulunduğu 40 kadar üye ve savaşçı öldürüldü.

Biri Merkez Komitesi üyesi ve Parti kurucularından olan iki değerli savaşçısını şehit veren PKK, olayın ardından birlik çalışmalarını daha da dayatıcı biçimde sürdürmektedir. PKK'nin verdiği bu ağır kayıplara rağmen, çatışmanın tarafları da içinde olmak üzere tüm ulusal güçlerin birliği yolundaki kararlı ve azimli çabaları, Kürdistan halkının yüzyıllardır beslediği birlik ve bu temelde yükseltilecek direnişle bağımsızlığa olan özlemine en somut cevaptır.

PKK'nin güçler arasındaki çatışmaları durdurmak amacıyla sürdürdüğü çabaları içinde iki üyesini şehit vermesi olayı, Kürdistan halkı ve yurtsever güçlerince de büyük bir üzüntü ile karşılanmıştır.

Olayın ardından dostluk ve dayanışma duygularını bildiren mesajlar gönderen çeşitli çevreler, çatışmaların durdurulması yolunda verilen kayıplar karşısında duydukları üzüntüyü ifade etmişlerdir.

PKK Merkez Komitesi'ne olayla ilgili mesaj gönderen güçler arasında, Irak Demokratik Vatan Cephesi (CUD), IKP, I-KDP, KYB ve IKSP'de bulunmaktadır.

En değerli üye ve savaşçılarından ikisini böyle bir çatışma içinde kaybetmenin derin acısı içinde bulunan PKK, bu olaya verilecek cevabın, birlik çabalarını daha da dayatıcı şekilde sürdürmek olduğunun bilincindedir. Bu dayatıcı çabaların en somut göstergesi, hâlâ sürdürülmekte olan bu yönlü faaliyetler olurken, Mehmet KARASUNGUR ve İbrahim BİLGİN yoldaşların anısına kaleme alınan yazı da bunun diğer bir güçlü örneğidir.

MEHMET KARASUNGUR YOLDAŞIN ANISINA

A- GİRİŞ

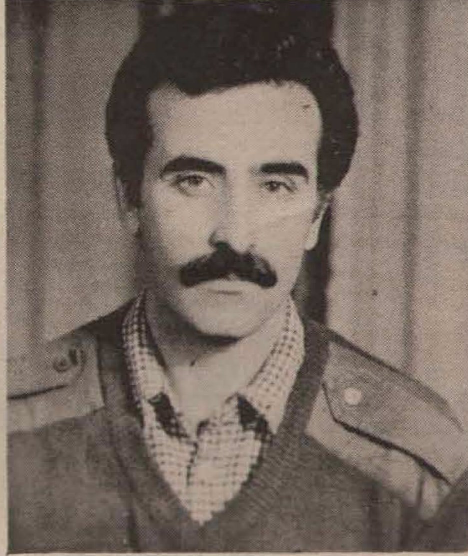
Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketi'nin önder gücü PKK, Merkez Komitesi üyesi Mehmet KARASUNGUR ve yiğit militanı İbrahim BİLGİN'i 2 Mayıs 1983 günü aynı anda yitirmiş bulunmaktadır. Büyük cesaret ve fedakârlıklarla yola koyulan ve direniş çizgisini başarıyla uygulamak isteyen devrimin onlarca militan kadrosunu da aynı sıcak mücadelenin ateş hattı içinde kaybetmenin derin acısı içinde bulunsak da, Partimiz mutlaka atılması gereken bu adımların ve halkımızın bağımsızlık özlemlerine ulaşmasının bedeli olan kayıplarımızın anlamını en derin izahına kavuşturup, bunun gereklerini her ne pahasına olursa olsun yerine getirmek zorundadır.

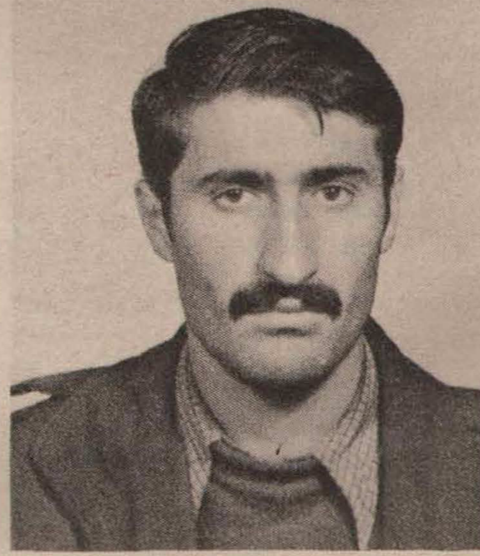
Ezilen sınıflar ve halklar, egemen güçlere karşı verdikleri mücadelelerde en seçkin evlatlarını şehit vermiş ve büyük kahramanlıklar yaratmışlardır. Dünya halklarının tarihi, yaşamlarını insanlığın bu soylu davasına adayan sayısız kahramanlarla doludur. Onlar, direniş mücadelesinde kazandıkları kahramanlık sıfatıyla bir döneme damgalarını vurmuş, döktükleri kan üzerinde yükselen mücadelelerin ölümsüz sembolleri haline gelmişlerdir. İşte tarihi direnmelerle dolu olan Kürdistan halkı da, büyük fedakârlıklar ve kayıplar pahasına bugüne gelen, günümüzde ise PKK'nin Türk sömürgeciliğine karşı açtığı modern direnme bayrağı altında saf tutan ve bu uğurda her gün en gözde insanlarını şehit veren bir halktır.

Bağımsızlığı ve özgürlüğü için ayağa kalkan Kürdistan halkı ve onun en değerli evlatları devrimciler, böyle bir amacı gerçekleştirmek için büyük fedakârlıklara katlanmak ve bu kutsal amaçlarının ağır bedelini ödemeyi göze almak zorunda olduklarını daha ilk günden biliyorlardı.

Güçlü bir miras üzerinde doğmasına rağmen, verdiği mücadelesi ve bu mücadelede yarattığı doğru ideolojik, politik ve örgütsel önderliği ile kendisini ve Kürdistan halkını dünya kamuoyu ve ilerici insanlığa kabul ettiren PKK Hareketi, vardığı bu noktaya mücadelesinde büyük kahramanlıklar yaratarak ulaşabildi.

Ağır koşullar içinde geçtiği bir dönemde, zulmün kaleleri olan cezaevlerinde yükselttiği direnişle bir dönemi kapatarak yeni bir dönemi başlatan PKK, çok güçlü hazırlıkla girdiği bu dönemde de en seçkin militan ve önderlerini şehit vermektedir. Açık ki, adımlarını henüz atmakta olduğu yeni dönemde verdiği şehitleri de, dönemin mücadele özelliklerine yaraşır direnişler yarattılar. Bu direnişler mücadelemize büyük atılım kazandıran ve bu anlamda belirleyicilik rolleri sürekli olan direnişlerdir. İşte Partimiz, kurucu önderlerinden ve Merkez Komitesi üyesi Mehmet KARASUNGUR ve seçkin savaşçı İbrahim BİLGİN yoldaşları da, böyle bir ateş hattı ve direniş içinde kaybetti.

Mehmet KARASUNGUR

İbrahim BİLGİN

Yeni dönemde direnişin sadece Türk sömürgeciliğine karşı değil; farklı yöntemlerle de olsa, aynı zamanda, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini yanlış yollara çekmeye çalışan her türden milliyetçi, reformist burjuva güçlere karşı da gelişmek zorunda olduğunu göstermesi bakımından, Mehmet KARASUNGUR yoldaşın proleter direnişçiliğinin mücadelemiz açısından anlamı çok büyüktür.

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketine önderlik yapmanın çok zorlu bir görev olduğunun bilincinde olan PKK Hareketi, bu zorlukları göğüslemedeki kararlılığını, PKK'nin direniş çizgisini kanlarıyla yazan şehitlerinin mücadelesinde kanıtlamıştır. Sıcak mücadelenin içinde büyük bir cesaret ve inançla en öne atılan ve direniş çizgisinin hayata geçirilmesinde hiçbir fedakârlıktan çekinmeyen Şahin KILAVUZ, Cahit DAYAN, Fuat ERTÜRK, Veysi ŞİMŞEK, Veysi HANTAŞ, Hasan ÖZÇELİK, Musa İLK, Beşir AKSOY, Adnan ZİNCİRKIRAN, Gürcan ÖZCAN, Cevdet GÜNERHAN vd. PKK militanları; yakın geçmişte direnişleriyle bir dönemi kapatan ve Türk sömürgeciliğini siyasal yenilgiye uğratan Mazlum DOĞAN, M. Hayri DURMUŞ, Kemal PİR, Ferhat KURTAY vd.nin yarattıkları eseri kendi kanlarıyla bezeyerek, PKK mücadelesinin artık yok edilemeyeceğini göstermişlerdir. Çünkü; bir dava, uğruna çekinmeden kan verilen ve elden ele yükseltilen bir bayrak haline gelmişse, onu yok etmek her türlü gerici ve saldırgan girişime rağmen artık mümkün değildir.

Uzun bir dönem çağdan uzak yaşayan Kürdistan'da ilk direniş tohumlarının serpilmeye başladığı süreç içerisinde Haki KARER ile başlayan ve giderek sayıları yüzleri bulan direnişçiyi kapsayan devrim şehitleri, yükselen ulusal bağımsızlık ve özgürlük mücadelesinin yaratılmasında, bu mücadelenin önderi PKK'nin doğmasında ve ulusal kurtuluş mücadelesinin bugünkü gelişkin seviyeye ulaşmasında herkesten çok pay sahibi olarak, en soylu tarihsel rollerini oynamış durumdadırlar. Eğer, bu direniş şehitlerinin anılarına bağlı kalmak; ONLAR'ı, toplu bir biçimde değerlendirmek gerekirse, günümüz Kürdistan'ının bütün gerçekliğini tüm açıklığı ile ortaya koymak gerekir.

Elbette ki, Kürdistan'da ulusal kurtuluşçuluk adına birçok sınıf ve bu sınıfların temsilcisi olduğunu iddia eden örgütler de şehitler vermişlerdir. Bugün de yine, ulusal kurtuluşçuluk adına birbirlerine karşı en anlamsız çatışmalar yürüten ve kendilerini "yurtsever" statüde gören güçlerin kayıpları olmaktadır. Ama, bu anlamsız çatışmalarda verilen kayıpların izahını yapmak sonderece güçtür. Fakat, çok kanlı geçen ve ulusal ve toplumsal gelişmeyi daha da çarpıtarak tasfiye sürecine sokan bu çatışmalarda dökülen kanların da izahı yapılmak zorundadır. Gerek uzak geçmiş ve gerekse yakın geçmiş bu anlamda güçlü bir izaha kavuşturulmadan, önümüzdeki dönemde oluk oluk akacak kanların izahı yeterince yapılamaz. Önceden hesabı iyi yapılmayan bir kavganın sonuçları güçlü bir biçimde kestirilemez; ve belirsizliklerle yüklü geçen bir kavgadaki güçleri, beklemedikleri birçok acı gerçekle karşı karşıya bırakır.

Tarihsel gelişim içinde en yüce ve belirgin amaçları doğru bir biçimde ortaya koyan ve bunu güçlü bir inanca dönüştüren birey, sınıf, halk ve ulusların çok büyük işler başardıkları görülmektedir. İnsanlık, ilerici bir doğrultuda güçlü adımlar atmak istediğinde, amaçlarını cesaretle ortaya koyduğunda ve bunu kendi kişiliğinde varlığının ayrılmaz bir özelliği haline getirdiğinde zaferin sağlam güvencesini elde etmiş demektir. Tersi durumlarda ise, tarihte çok görülen o kör ve belirginleşmemiş durumların yaşanması kaçınılmazdır.

İnsan toplumunda sınıfsal gelişmenin ortaya çıkmasıyla birlikte, egemen güçler felsefi, siyasi, ekonomik çıkarlarını her düzeyde kurumlaştırarak topluma hakim olurlarken, ezilenler ise kurtuluşları için her düzeyde eylemler içine girmişlerdir. Bu iki sınıf arasında yer alan ve mevcut durumlarına rağmen kendilerini dünyanın merkezi sanan küçük-burjuva ve orta tabakalar da, ezenle ezilenin her düzeydeki çıkarlarının bir karışımını ifade etmekten öte geçmemişlerdir. Özellikleri nedeniyle bu kesimler, kendi felsefi, siyasi, ekonomik çıkar ve anlayışlarını kurumlaştırmaya çalıştıklarında ve eyleme dönüştürdüklerinde de, çok karışık bir durum yaratmış; öyle ki, birbirini dışlaması gereken çelişkileri zoraki kendi kişiliklerinde somutlaştırarak, siyasal bir kategoriye kadar yükseltmişlerdir. Eğer sömürü ve baskıyı uygulayan egemen sınıf yabancı bir ulustan ise, ezilen milliyet içindeki sınıfların durumu acıklı bir hal almış, egemen sınıf kendisini formüle edemediği gibi, felsefeden ekonomiye kadar her alanda bir tıkanıklık içine girerek ajanlaşmış ve toplumun bağrında bir ur olmaya başlamıştır. Tabii ki, bu temelde ezilen sınıfta gelişememiş olduğu için rolünü oynayamamış, orta sınıflar tanınmaz bir duruma gelmiş, tarih bu tip toplumlarda hızla ileriye doğru gelişmediği gibi, izahı da oldukça zorlaşmıştır. Mücadele adına yapılanların da bir kördöğüşü olmaktan öteye geçemediği bu toplumlara karşılık, kendi doğal gelişimlerini yaşayan toplumların durumu farklıdır. Doğada ve toplumda istisnaî de olsa, bazı gelişmeler tarih başlatıcı olurken; bazıları tam tersine tükenmeye yüz tutmuş bir oluşumun son çırpınışları gibidir. Bu koşulları yaşayan her gerçeklik bir anlama kavuşturulmak istendiğinde çok uğraşı gerektirir.

Kürdistan toplumuna bu genel belirlemeler ışığında bakıldığında, yaşam daha değişik bir hal almaktadır. Bugün, çağdaş düşünen, bu düşüncesini eyleme dönüştürme cesaret ve fedakârlığında bulunan her insan, Kürdistan gerçekliğine yaklaşırken onu değiştirmek için özgün yanlarıyla ele almayı kabul etmek zorundadır. Kürdistan'ın ulusal ve toplumsal gerçekliği, güncel ve tarihsel gelişim içinde kendisi üzerinde çatışan güçler tarafından her an ikileşebilecek bir durumla karşı karşıya bırakılmıştır. Acaba, o çok önemli tarihsel gelişimin istisnaî gücü, daha sonraki tarihsel gelişmenin önemli bir başlatıcı gücü olabilecek midir? Buradaki gerçeklik doğru bir biçimde anlaşıldığında ve bu temelde değiştirilmeye çalışıldığında, yaşanan durumun çağ açısından

da tasfiye sürecine giren bir gerçeklik olduğu görülecektir. Ne kadar acıklı olursa olsun, çağımızdan sorumlu tüm ilerici ve gerici güçlerin konumuna bakıldığında, bunların felsefi düzeyden ekonomik çıkarlar düzeyine kadar, bu konudaki yaklaşımları böyle bir ikilemin gerçek dışı olmadığını gösterecektir.

Kısaca çağımızda –hem ilerici ve hem de gerici güçler nasıl izah etmeye çalışırsa çalışsınlar– adına Kürdistan denilen bir coğrafya parçası üzerinde yaşayan Kürt halkı, böylesine ikili bir soruyla karşı karşıya bırakılmıştır.

Fakat devrimciler, cevabı da ikili olan bu soruya tek bir yanıtla yönelmektedirler. Bu ülkedeki devrimciliği kendine meslek edinenler, ayak bastıkları zeminde gerçekliğin çeşitli güçler tarafından nasıl değerlendirildiğini, ne hale geldiğini anlamak durumundadırlar. Bunu anlamadan devrimciliği bilimsel bir temele oturtamayacakları gibi, gerçekliği devrimci bir temelde değiştirmeyi de başaramayacaklardır.

O halde: çağımızın en karmaşık bir ulusal ve toplumsal olgu olarak karşımıza çıkardığı ve kendi gerçekliğimiz olan Kürdistan'ın karmaşık ulusal ve toplumsal yapısı içinde yaşam ve ölüm ne anlama gelmektedir. Tüm bu olguları ve bu temelde Kürdistan halk kahramanlığını değerlendirmek, konumuz açısından büyük önem taşımaktadır.

B- KÜRDİSTAN'DA YAŞAMIN ANLAMI VE HALK KAHRAMANLIĞI

Eğer insan yaşamı ve ölümü her dönemde en anlamlı olgulardan biri ise, bunu kendi ulusal ve toplumsal gerçekliğimiz içinde de somutlaştırarak, tanımlamasını yapmamız zorunlu bir yurtseverlik, sosyalistlik ve insanlık görevidir. Kürdistan insanı çok çeşitli tarihsel ve güncel nedenlerden ötürü kendisine o denli yabancılaştırılmıştır ki, kendi gerçekliğini birey, sınıf, ulus olarak bağımsız ve özgürce geliştirmeden menedilmiştir. Ve bunun da ötesinde yabancı çıkarlar doğrultusunda o kadar koşullandırılmıştır ki, gerçekten böyle bir dünyada yaşıyor mu... ölüyor mu demek sonderece güç izahlardan birisidir. Bu nedenle, günümüz Kürdistan'ında gerek ölüm ve gerekse yaşamı, en soylu türünden en soysuz türüne kadar izah etmek zorunludur.

Bir Kürdistan insanının, kendi toplumundaki bu derin karanlığı, karmaşıklığı, bu baskı altındaki çözümsüzlüğü izah edip bilince çıkarmadıkça ve eyleme dönüştürmeye yönelmedikçe nasıl yaşadığını sorması bile yadırgatıcıdır. Fakat garip olan odur ki, en yaygını da bu noktada belirmektedir. Ülkemiz insanları, bırakalım kendi çıkarlarını şu veya bu oranda bilince çıkarıp, çeşitli politika, örgüt ve eylemlerle hayata geçirmeyi; kendilerini inkâra götüren işletilen mekanizmanın ne kadar aleyhte olduğunu bile kavrayamamaktadırlar. Oysa çağımız, bireyin, sınıfın veya ulus topluluğunun her düzeydeki çıkarlarını, ister uzun, isterse kısa vadeli olsun felsefi kategoriden ekonomik kategoriye kadar tüm alanlarda azami bir şekilde örgütlülüğe ve eyleme geçirdiği bir çağdır.

Kürdistan insanı, böyle bir çağda bu büyük çelişkiyi doğuran tarihsel etkenleri, günümüzde gerçekliğin bu biçimde şekillenmesinde ister bilinçli, isterse bilinçsizce sorumlu olan tüm güçleri değerlendirmek zorundadır. Aksi halde mevcut karanlık ortamın aydınlatılması ve çelişkinin çözüme kavuşturulması mümkün olmayacaktır. Evet; Kürdistan'da yaşamın ve bunun doğal bir sonucu olan ölümün tanımı yapılmak isteniyorsa: tarih ve çağ yeniden güçlü bir analize tâbi tutulmalıdır.

Tabiî ki, yaşam ve insanlık adı altında en büyük tükenişi yaşayanlara ve bu tükenişin yaşam olduğunun propagandasına katılacak kadar saf olanlara bir şey denilemez. Şüphesiz, bu "sahipsiz"ler ülkesinde her soydan, her sınıftan, her milliyetten insan yaşamakta, ama, neyi neden yaşadığını bilmeyen bu güçler açısından yaşam bir anlam ifade etmemektedir. Tüm bu güçler açısından yaşamın beş para etmediği ortadadır. Çünkü, bırakalım güçlü eylemli bir yaşamı, neyi yaşadıklarını dahi bilmemektedirler.

İlkel toplumlarda yaşam çok kutsal bir olay olduğu gibi, ölüm de sonderece kutsaldır. Ve hele gelişmenin ilk basamaklarını tırmanan ilk insan, ister klan reisi, ister halk, ister yeni doğan köleci sınıf ya da köle sınıfının kendisi, ister Hamurabi ister Spartaküs olsun, ilk önderler, insanlığın gelişmesinde şu veya bu rolü oynayan kişilikler ve güçler olarak görkemlidirler. Tarihsel gelişmenin bu basamaklarında, en sıradan bireyin de böyle bir anlamı vardır. Aşiret veya klan üyesi, en kutsal bağla kendi birimine bağlı olarak yaşar. Daha sonraki toplumsal gelişmenin hafızalardan silinmeyen o meşhur önderlerini ise tanımlamaya bile gerek yoktur. Kutsallığın tarih içindeki anlamı ve ulaştığı ölçüleri sınıflar mücadelesinde en açık biçimde görülmektedir.

Doğada ve toplumda tüm bu olaylar, belli bir doğal seyir içinde gelişir ve sonuca ulaşırlar. Fakat Kürdistan gerçekliğine aynı yaklaşımla yöneldiğimizde, yaşamın kutsallığı değerini yitirmektedir. Çünkü gelişmenin doğal seyrinden çıkarıldığı Kürdistan'da, işlerin toplumsal ve tarihsel diyalektik içinde izahı sonderece güçleşmekte ve yaşam fazla bir anlam ihtiva etmemektedir. Artık öyle bir noktaya gelinmiştir ki, yaşanmakta mı-ölünmekte mi, yaşanan şey bir gelişme mi-gerileme mi, yaşama damgasını vuran hakim ulus mu-ezilen ulus mu, hangi ideolojik biçimleniş geçerli, hangisi, neye-ne kadar hizmet ediyor bilinmemektedir. Ve özellikle, siyasal-ekonomik çıkarların kim tarafından formüle edildiği ve sonuçlarından kimin yararlandığı konusunda, ülke insanları tam bir vurdumduymazlık ve kördöğüşü içindedir. Bu nedenledir ki, bir çok halkın tarihinde kutsallıkla nitelendirilenler, burada yerini soysuzluk, kargaşa, sorumsuzluk, çığırından çıkmış bir gidiş ve bunun somutlanışı olarak ülkemizde herşeyin ucube olduğu bir yaşama bırakmıştır.

Bizim, üzerinde yaşadığımız topraklarda bir vatan sorunumuz vardır. Ama görülmektedir ki, en ilkel aşiretler döneminde bile uğruna kan dökülen, sahip olmak ve onu terketmemek için gerektiğinde son ferdine kadar direnilen bu kutsal kavramdan, Kürdistan'da kolayca vazgeçilebilinmektedir. Devrimin en yüce çıkarları uğruna savaşın en fazla geliştiği bir çağda, böylesine kutsal bir kavramdan vebadan kaçar gibi kaçılması bir olgu haline gelebilmiştir.

Bir yurt üzerinde yaşamak insanlığın alfabesidir. Yurda sahip çıkarak güzelleştirmek, yurdun güzelliklerinden yararlanarak kendi ulusal ve toplumsal yaşamını yurt yaşamının ayrılmaz bir parçası haline getirmek, oradaki güzelliği tüm alanlara özümsettirmek ve böylece insan olmak olayı bizde yitirilmiş, adeta terkedilen bir olgu haline gelmiştir. Bugün Kürdistan en çok kaçılan, dağları, kentleri, köyleri en çok terkedilen, ve eğer dünya biraz kapılarını açarsa, üzerinde çok az bir insanın kalacağı bir alan halindedir. Oysa ki günümüzde, hangi ulus olursa olsun ve bu ulusa karşı hangi silah kullanılırsa kullanılsın, böylesine toptan bir çözülüşü yaratmak olanaksızdır. Ama, Kürdistan'da en kolay gerçekleşen şey tam da budur.

Bu duruma nasıl gelindi ve bu insanlar bunu nasıl kabul ettiler? Bu, üzerinde çok konuşulan, ama bir o kadar da çoğu çevrenin cevap vermekten kaçındığı sorudur. Tarihi ve güncel nedenleriyle izah edilmesi gereken bu durumu, PKK, çeşitli yazılarında ve kitaplarında yeterince işlediği için burada yeniden açıklamaya gerek duymuyoruz.

Günümüz bireyi ve ulusu açısından yaşamın ana öğesi olan bu kavram ve bu kavramın dile getirdiği gerçeklik bizde bu halde ise, sosyalist bir toplumun doğuşu adına bu kadar bol sözcük nasıl bu kadar rahat bir biçimde kullanılabilir. Bu anlamda, gerçekliğin tam anlaşılamaması sözkonusudur. O halde tekrar belirtecek olursak; Kürdistan ülkesinde kelimenin gerçek anlamıyla her insan, tarihte ilk defa gözünü açtığı ve yeryüzünde kendisine bir yurt tutmak için uğraş verdiği gibi, bugün de yeniden kendi ülkesine yaklaşmak, tarihi yeniden yaşamak ve yaşamı bu temelde yeniden üretmek zorundadır. Kürdistan'da yaşamın ilk adımı, herşeyden önce bununla mümkün olacaktır.

Kısaca; üzerinde bağımsız ve özgürce yaşanması gereken bir ülkede, dilediğince özgür düşünüp, bu düşüncesini hayata geçirmek için dilediği örgütlenmeyi yapacak, dilediği eylemi ortaya koyacak ve genel insan gelişimi içindeki yerini alacak kişilere ihtiyaç vardır. Bu temel sorun çözülemez, şu veya bu yabancı birim içinde erimeyle karşı karşıya kalınırsa, daha önce ikilem diye ifade ettiğimiz sorunun olumsuz yanı karşımıza çıkar. Kürdistan insanı, yalnız halk üzerinde değil, aynı zamanda kendisi üzerinde bu durumu yaratan tüm güçlere karşı da kendi anlamını bulmak, kendi istisnaî durumunu bu güçlere karşı olumlu bir cevaba dönüştürmek, kısaca geleceğin insanlık tarihinde hesaba katılmayan bu belirleyici rolünü kendisi ve insanlık için oynayarak, yaşamını bu temelde üretmek zorundadır. Böyle bir ikilemle karşı karşıya olan günümüz bireyi, yaşam denilen olguyu ancak çelişkinin olumlu yönünü hep ön plana çıkararak tanıyacaktır. Bunu başaramadığı durumda ise, yaşamın da ölümün de hiçbir anlam ifade etmediğini görecek ve dünyanın en soysuz bir insanı olarak tükenip gidecektir.

O halde, gerek PKK'nin oluşumunu ve gerekse onun önderlik ettiği çağdaş ulusal kurtuluş mücadelesinin doğuşunu bu temelde ele almak zorunludur. Diğer bir deyişle, Kürdistan'ı çağa açan bu gelişme, kahramanlık olayını da yaratmıştır. Çünkü Kürdistan'da, eğer ulusal ve toplumsal gerçeklik çağla bütünleştirilmek isteniyorsa, bu kahramanca yapılmak zorundadır. Bu keyfi seçilen bir husus değil, yukarıdaki izahta anlamını bulan bir gerçekliktir.

Olağan gelişmelerde kahramanlık aranmaz. Olağan ulusal ve parti gelişmelerinde kahramanlık yoktur. Lûgattaki anlamıyla kahramanlık, daha çok olağanüstü durumlarda bireyler, halklar, uluslar tarafından politik bir rolün oynanmasında yapılan fedakârlığa, gösterilen cesarete, harcanan emeğe ve bu temelde yaratılan esere verilen addır. İşte, herşeyin böylesine kritik bir an yaşadığı Kürdistan'da, ilk ilerici bilinç tohumlarından, ilk belirleyici eylem alanlarına kadar atılan adımların kahramanlık payesi ile değerlendirilmesinin nedeni budur. Yalnız burada bir çarpıtmadan sakınılması gerekir. Tanımlamaya çalıştığımız kahramanlık olayı, Kürdistan'da olursa bu anlamı kazanır ve bu anlamda bir değerlendirme yapmak mümkündür. Anlamını bozacak, içeriğini ihtiva etmeyecek olguları kahramanlık olarak görmemek de, en azından kahramanlık kadar değerli bir tutumdur.

Kürdistan, en sıradan şeyler için bile insanların vurulduğu, ölüm olaylarının çok olduğu bir ülkedir. Aşiret, aile reisi ve derebeyi çıkarı için çok sayıda insan öldürülmüştür. Bunların birçoğu halk arasında kahramanlık öyküsü olarak anlatılır. Unutmamak gerekir ki, tarihin bu kördöğüşü, tam bir kargaşadan ibaret olan aşiret çatışmaları, bireylerin ve ailelerin bitmez tükenmez düşmanlığı, üzerine yurtseverlik-sosyalistlik cilası çekilse de devam ettirilmektedir. Acıdır ki; artık iğrenç bir hal alan ve karşısında bunalmamak için insanın kendisini zor tuttuğu bu çatışmalara taraf olanlar, tarihimizdeki yüce halk kahramanlarına da sığınarak yaşamaya çalışmaktadırlar. Bu dikkat edilmesi gereken bir noktadır. Bu durumu yaşayanlar; bırakalım Kürdistan gerçekliğine bir adım bile yol aldırmayı, kendi varlıklarıyla problemi ağırlaştırarak ne kadar içinden çıkılmaz bir durum yarattıklarını anlayamayacak ve bunu itiraf edemeyecek kadar zavallıdırlar.

Kürdistan'da kahramanlık, bu durumu aşmasını bilen bir davranıştır. O halde böyle bir tehlikenin dıştalanması koşuluyla, günümüz Kürdistan'ında yaşam, düşüncede, örgütlenmede ve eylemde kahramanca olmak zorundadır. Kahramanlık, Kürdistan gerçekliğinin devrimle değiştirilmesinin alfabesidir. Tarihsel ve güncel dünya koşulları, bunu zorla dayatmaktadır.

Bu tip adımlar büyük zorluklar pahasına atılır. Ve hele bu durumda bulunan bir halkın düşmanları çok barbar, dostları çok vefasız, bireyleri kendilerine karşı bir yabancılaşma içinde bulunuyorlarsa, burada acımasızlık sonderece gelişmiştir. İşte kahramanlık, böylesi zorluklar karşısında zafer elde etmeyi içerir. Olağan dönemlerdekinden farklı bir mücadeleyi, fedakârlığı ve cesareti zorunlu kılar. Günümüz Kürdistan'ında ulusal oluşumların geliştirilmesinde, bağımsızlık ve özgürlüğün sağlanmasında öncülük eden bir örgütün çıkışları eğer kahramanca olmazsa, mevcut gerçekliği değiştirmek mümkün olmayacaktır. Diyalektiğin zorunlu bir kuralı olarak kahramanlığın ilk bilince çıkarılış adımı tutalım da zafer anına dek, böyle çetin bir mücadeleyle karşı olmak zorunludur. Bunun dışındaki tüm yaklaşım ve eylemler sahtedir ve hiçbir biçimde gelişme sağlamayacaktır.

Böyle bir adım atılmadan, değil ulus olmak insan olmanın bile olanaksız olduğu bir ortamda, küçük-burjuva ukalâlarının, direnişe saldırmaları, onların çağdaşlık adına bu ülkenin en olumsuz güçleri olmalarından kaynaklanmaktadır. Bunlar, doğru bir yaklaşımda bulunmaları gerekirken, herşeyi tersinden ele alarak kitleleri aldatmaya çalışmaktadırlar. Bunların ulusal ve toplumsal gerçekliğimizi nasıl çarpıttıkları açığa çıkarıldığında, kahramanlığın büyük anlamı, kutsallığı ve görkemliliği daha iyi anlaşılmış olacaktır.

Küçük-burjuva reformistleri, kendi utanmazlıklarını, teslimiyetçiliklerini, uzlaşıcılıklarını ve gerçekten toplumu kurtarma yeteneğinden yoksun olduklarını gizlemek için, büyük direnişçi ve halk kahramanlarına daha başından saldırmaya başladılar. Bir halkın ulusal ve toplumsal yaşamında vazgeçilmez ilk direniş tohumlarına "maceracılık, goşizm" diyen bu sınıfın eylemsiz sözcüleri, bu saldırılarını, Kürdistan'ın mevcut durumundan sorumlu tutulan güçlerin birer uzantısı biçiminde hâlâ da sürdürmektedirler. Gerçekler bir mızrak gibi gözlerine sokulduğunda ise, kendilerini inkâr etmekte; bu davranışlarıyla da tanınmazlıklarını kurtarmak istemektedirler.

Proletarya hareketi, Kürdistan'ı bu kadar anlamsız bir yaşamdan kurtarıp, bağımsız ve özgür bir ülke haline getirmek için en seçkin önderlerini, yüzlerce militan kadrosunu ve taraftarını şehit verirken ve bunun dışında başka bir yol da yokken; küçük-burjuva reformistleri neden bu direnişe saldırıyorlar? Neden çok bilinçli geçindikleri halde, kurtuluşun bir bedeli olduğunu ve Kürdistan'da zamanında kan dökülmesi gerektiğini anlamıyorlar? Tabiî ki bilinç yetersizliğinden değil, o sıkı sıkıya sarıldıkları, ama direnişçilerin ellerinin tersiyle ittikleri, alçakça yaşamı yitirmemek içindir. Bu koşullarda direnişçiler ormanın derinliklerinden gürleyerek ilerleyen güçlere, diğerleri ise ormanın en kuytu köşelerinde uluyup duran çakallara benzemektedirler.

Sonuç olarak; günümüz Kürdistan'ının bu olumsuzluklarla dolu ortamından kurtulmanın, her türlü maske altında yürütülen çatışmalardan çıkmanın yolu böyledir ve bu yolun ilk adımının atılması ise

böyle kahramanca olmak zorundadır. Tarih, dümdüz, olağan bir çıkışa olanak tanımamaktadır. Onun için de diyoruz ki; Kürdistan'da ulusal kurtuluş mücadelesinin doğuşu ve buna öncülük edecek gücün ideolojik, politik, örgütsel çizgisi direnişçi bir temelde başlamak ve zafere kadar böyle gitmek zorundadır.

C) PKK'NIN KAHRAMAN DİRENİŞÇİLİĞİ

Çağın gerçekleriyle bu kadar çelişen, kendi ülkesinde kendi adından dahi bahsedemeyen, adeta ondan kaçan bir halkın ulusal kurtuluşu için devrimci düşünce üretmenin, bunu halka kabul ettirmenin zorlukları ortadadır. Ama, ne olursa olsun proletarya ve ulusal kurtuluş çağının bir parçası olmak için, Kürdistan halkı, kendi başkaldırısını mutlaka gerçekleştirmek zorundaydı.

PKK önderliğinde 1970'ler süreci içinde Kürdistan'da ortaya çıkan direnme, Türk sömürgecilerinin Kürdistan politikasının hedefine ulaştığının kabul edildiği ve uluslararası koşulların Kürtlere çağdaş bir yaşama olanağı tanımadığı bir dönemde ortaya çıktı. Yaşamın her alanında büyük tahribatlar, olumsuzluklar olmasına rağmen, atılan bu ilk adım, daha sonraki gelişmelerin temeli oldu. Varlığından kuşku duyulan bir halkı, bu ilk direniş adımı ayağa kaldırdı.

PKK Partizanları en güzel geleceği yaratmanın güçlü hazırlığı içindeler.

Kürdistan'ın bağımsız ve özgür bir toplum olması için direnişin ilk adımı olarak nitelendirebileceğimiz devrimci düşüncenin, mutlaka örgüt ve eylemle iç içe gelişmesi gerekirdi. Azgın bir düşmanın denetimi altındaki bir zeminde, imkansızlıklar bir yana, düşünceyi eylemsiz ve örgütsüz yaşatmak mümkün değildir. Devrimci düşünce beyinden çıkıp örgütlülüğe ve eyleme dönüştüğünde, zorluklar ve düşmanın saldırıları daha da katmerleşir. Düşünce, örgüt ve eylem Kürdistan'da o kadar içiçedir ki, bunların arasına mesafe koymak kurtuluşa en büyük ihaneti yapmak demektir. Bu iç içeliği birlikte yaşamak zorunludur. İşte kahramanca çıkışın büyüklüğü buradan ileri gelir. Ve hele bunu, kendi gerçekliğini kendine itiraf edemeyecek kadar aldatılmış, korkutulmuş bir zeminde, düşmanın her türlü imha çabaları altında gerçekleştirmek son derece güç; ama Kürdistan'daki direnişçiliğin kendine özgü tartışma götürmez yanıdır. Eğer teslimiyete-uzlaşmaya devrimcilik, yurtseverlik denilmeyecekse ve gerçekliğin adı doğru koyulacaksa, durum tümüyle böyledir.

PKK hareketinin düşüncesi, örgütü, eylemi böyle bir zeminde doğduğu için, mücadelesi de çok acımasız koşullar içinde gelişmektedir. Tabi ki, bu acımasız koşulların kendi kader kurbanlarını yaratması da kaçınılmazdır. Gelişme ufkunun en az olduğu, olumsuzlukların insanı gırtlağa kadar boğduğu bir ortamda, ilk bağımsızlık ve özgürlük ağacının tohumları serpilmek zorundaydı. Devrimci düşünce, örgüt ve eylem yaratmak, dökülecek kanlar göze alınmadan mümkün olmayacaktı. Bu, ülkemizin ve düşmanın sahip olduğu özelliklerden kaynaklanan bir durumdur. Eğer düşman biraz iyi tanınırsa, bütün bu gelişmelerin yaratılmış olmasına inanmak bile zor olacaktır.

İlk direniş şehidi olan Haki KARER'den başlayıp, direnişin son halkası olan Mehmet KARASUNGUR yoldaşa kadar yüzlerce direnişçinin anılarını tanımlamaya çalıştığımızda, görülecektir ki bunlar, sonderece kahredici anılardır. Defalarca vurgulamak, ısrarla yaşamak zorundayız ki, bu anılar, hem nicelik hem nitelikçe geleceği garantiye almak sorumluluğu ile yüz yüzedir.

Nicelik olarak çok zayıf olmasına rağmen, faşist sömürgeciliğin PKK'den bu denli korkmasının, daha doğuş anından başlayarak etrafında kıyametler koparmasının, ve onun adı etrafında çeşitli güçlerce bu kadar spekülasyon yapılmasının nedeni PKK'nin bu direnişçi özü ve geleceği mutlaka yaratma sorumluluğudur.

Hareketimiz daha bir ideolojik gurup olarak doğarken, azgın bir terörle karşı karşıya kalmış, en büyük değerlerinden birini bu dönemde yitirmiş, sömürgeci devletin, faşist güçlerin ve yerli-gericilerin saldırılarıyla karşılaşmıştır. Açıktır ki bu saldırılar, yüzyıllardan beri halk üzerinde yaşatılan ve Kürt halkını imhayı amaçlayan baskıların bir devamıdır. Eğer, Kürdistan'da gerçek durumun bu olduğu kabul ediliyorsa, devrimci örgütü elbetteki böylesine azgın bir saldırı bekleyecektir. Hergün acı, işkence, gasp, talan ve katliamı yaşayan bir halkı kurtarmak iddiasında olan bir örgüt, elbetteki kendisini terör ortamı içinde bulacak, bu terör ortamına karşı savaşacak ve en seçkin insanlarını şehit verecektir.

İnsanlık adına yapılan doğal işler, Kürdistan gibi bir ülkede yapıldımı her şey olağanüstüleşir, herşey bambaşka anlamlara büründürülür. Biliniyor ki, bugüne kadar ulusal kurtuluş mücadelesi içinde her türlü fedekarlığın yapılmasına, büyük kahramanlık örnekleri yaratılmasına rağmen, bunun etrafında bile kuşkular yaratılmak istenmektedir. Tarihin bir çok soylu davasında da bu tür çabalar görülmektedir. Doğan her ilerici düşünce, örgüt ve eylem başlangıçta saldırıya uğramış, yokedilmek istenmiştir. Fakat, bu tür saldırı ve hakaretlere uğrayan hareketlerin gelişme şansı da bir o kadar büyük olmuştur. Onun doğuşunda olduğu kadar, ister düşman, ister halk ve isterse kendisi tarafından yargınlanmasında olsun tüm belirtilenlerin Kürdistan gerçeğine özgün olduğu bilinmektedir. Dikkatli bir gözlemci, bugünkü, duruma bakarak geleceğin tüm izahını yapmakta fazla zorluk çekmeyecektir. Bugünkü belirtiler; aynı zamanda, karanlığı, eylemsizliği, anlamsızlığı yırtan PKK hareketinin geleceğinin başarılı gelişiminin esas zeminini oluşturur. Dolayısıyla da en zor adımlardan birisinin başarıyla atıldığını kabul etmek gerekir. Bu anlamda, PKK'nin direniş şehitlerinin anılarının emredici tarihi görevini yerine getirdiğini söyleyebiliriz. Kahramanca yerine getirilen bu görevler karşısında, ne şaşırıyor ne de böbürleniyoruz.

Dünya özgür halklarının tarihte verdikleri bağımsızlık, özgürlük ve sosyalizm mücadelesini bugün, PKK Kürdistan zeminin de yükseltmektedir. Eğer bugün, başta direniş şehitleri ve cezaevlerindeki esir yoldaşlar olmak üzere halkımız, Parti'li militan ve sempatizanlarımız bu kadar büyük acılara, zorluklara ve işkencelere katlanıyorlarsa, bu, kurtuluşun garantisini sağlamak içindir. Ve bu anlamda, kahramanlık, bizde genelleşen bir gerçek haline gelmiştir.

Başta halkımız olmak üzere, tüm bu süreçten sorumlu olan önderler, militanlar ve sempatizanlar, Kürdistan gerçekliğini artık böyle bilince çıkararak dalga dalga tüm toplumsal gerçekliğe taşıracaklar ve böylelikle de yeni direnişçi yaşam biçimini egemen kılacak ve kurumlaştıracaklardır. Çağ ile Kürdistan arasındaki o korkunç mesafe, bundan başka hiç bir yöntemle kapatılamaz. Eğer kurtuluşa sırt dönülmek istenmiyorsa, bu uçurumun ancak bir ulusal direnişle kapatılacağı kabul edilmek zorundadır. Halk böylesine uçurumun eşiğinde iken, eylemsiz sınıfın davranış ve düşüncesi ile, basit bildiri ve elyordamı ile kurtuluş sağalanamaz, ve bu durum içinde bulunanların devrimci örgüt ve eyleme saldırılarına izin verilemez.

Burada küçük-burjuva reformistlerine değinmeden geçemeyeceğiz. Hemen belirtelim ki, sekiz-dokuz yıllık parti olduklarını söyleyen, ama korkudan parti bildirisi ve programını bile yayınlamamış, partinin adını ilan etmemiş olan, bu kadar soysuz bir sınıf direnişi ağızına alamaz. Bu sınıfın özelikleri bunu gerektirdiğinden onların direnişi anmamaları anlaşılabilir, ama bu sınıf, Kürdistan gibi ateş hattında bulunan bir ülkede düşmana boyun eğmeyen o soylu direnişlere saldırmaktan da vazgeçmelidir. Kendisi direnemiyorsa, direnen halka ve devrimcilere saygılı olmak zorundadır. Kendileri, daha ilk sopayı görür görmez düşmana kul köle olmalarını ne ile izah edeceklerdir. Bu rezillik, ulusal kurtuluşçuluk olabilir mi? Yüzyıllardan beri teslimiyetin, ihanetin, uşaklığın ruhlara yerleştiği Kürdistan'da, ulusal bağımsızlık için acılara katlanmak, direnmek ve bu uğurda ölmek kadar başka bir büyüklük daha olabilir mi?

PKK, Kürdistan halkını çağa ulaştırmak için ilk köprü taşını koyduğunda, bu direniş adımlarına dayanmıştır. Köşe başlarına da PKK'nin doğuşunda sorumluluk almış bu direniş kahramanlarını koymuştur. Bundan başka bir kurtuluş yolunun olmadığını kabul etmek, sadece zorunluluk değil, ama aynı zamanda namuslu olmanın, kendi ulusal-toplumsal ve insani yaşamına sahip çıkmanın da ölçütüdür. Umudun olmadığı yerde, yaşam umudunu yeniden yeşertmek için büyük direnişler yaratmak, kahramanlar çıkarmak kaçınılmazdır. Bugüne kadar yaratılan değerler göstermiştir ki, Kürdistan'da artık olumlu bir yaşamdan umut kesilmeyecektir. Umudun yaratıcıları, zaferin gerçekleşmesinin temelini atan PKK hareketinin öncüleri, şehitleridir. Bunların anıları, yeni bir ulusun ve toplumun yaratılması ve yaşaması anlamında ölümsüzdür.

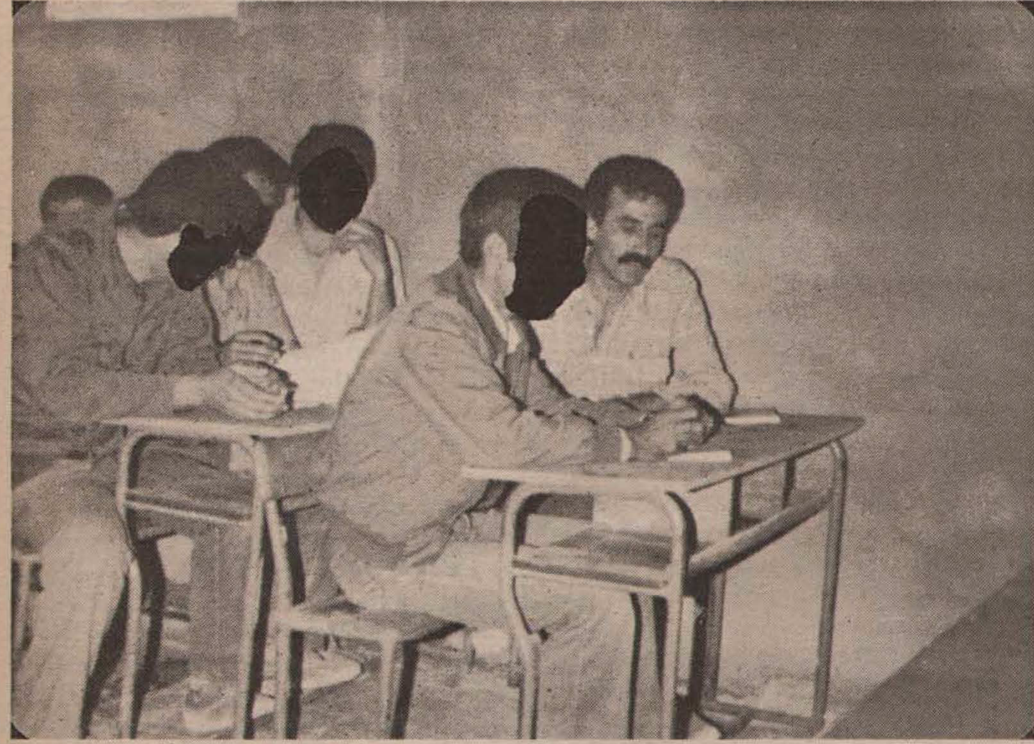
Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi içinde birer dönüm noktaları olan ve ölümleriyle önemli sonuçlar yaratan şehit yoldaşlarımızdan bazılarının şehit düştükleri dönemi ve bu döneme damgasını vuran kişiliklerini tanımak, Kürdistan devriminin içine girdiği bu yeni dönemi ve bu dönemde ortaya çıkacak direnişleri ve kişilikleri daha derin olarak anlamaya temel teşkil edecektir. Kısa bir zaman içinde bu kadar büyük bir eser yaratan şehit yoldaşlarımızın dökülen kanları, yeni dönemdeki direnişlerin de kaynağıdır.

İlk devrim şehitlerimizden Haki KARER, daha çok mücadelenin ilk bilinç tohumlarının serpildiği en zor dönemin direnişçi kişiliğidir. Eylem ve örgütlülüğün geliştiği bir ortamda şehitlik mertebesine ulaşmak daha kolaydır, ama henüz bilince ilk düşünce tohumları serpildiğinde, kimsenin yanından geçmediği bir dava için ölmek, insan olmadaki ölçütün zirvesidir. Sömürgecilikten, sosyal-şovenizmden, reformist küçük-burjuva milliyetçiliği ve yerli gericilikten kaynaklanan her türlü olumsuzluğun kol gezdiği bir ülkede ve böyle bir dönemde şehit düşmesi; O'nun, gerek PKK'nin doğuşundaki ve gerekse ulusal direniş tarihindeki yerini çok büyük kılar. O'nun anısına bağlılığın tarihsel bir anlamı vardır. Görülecektir ki, daha sonraki büyük gelişmelerin nedeni de, bu anıya bağlı kalınarak, gereklerinin yapılmasıdır. Bu anlamda, o çokça sözü edilen **"Yoldaş Anına Sonuna Kadar Bağlı Kalacağız"** sloganı, en derin biçimiyle Haki yoldaşın anısına bağlılıkla gerçekleştirilmiştir.

Partileşme kararı ve politik eyleme kalkış, Haki yoldaşın ve onun anısına bağlılığın gereği peş peşe şehit düşen yoldaşların anısına bağlılığın sonucu olarak gerçekleştirilmiş, adeta direniş kurallaştırılmıştır. Direnmek, Kürdistan'da o zamana kadar pek az değer verilen bir yaşam biçimiydi. Eğer bu direnişin anlamına layık olmayan sınırlı bir sapma dahi olsaydı, en soysuz gelişmelerden biriside PKK tarafından yaşanacaktı. Bunun engellenmesi için, tüm beyin ve yürek ayağa kalkmış ve gerekeni yapmıştır. Bu anlamda Haki yoldaş, Kürdistan'lı olmadığı halde, kimsenin Kürdistan'a yanaşmaya dahi cesaret edemediği bir dönemde kan vermenin büyük örneğini sunarak, ardından Kürdistan'lı birçok insana ülkeleri için ölmesini bilmenin zorunlu bir görev olduğunu dayatmıştır. Daha sonra ülkesinin kurtuluşu için yaşamak ve gerektiğinde direnerek şehit olmak, büyük oranda bu adıma bağlı olmuştur. Eğer bu adım böyle atılmasaydı ve daha sonraki gelişmeler buna layık olarak gerçekleştirilmeseydi, şüphesiz, Kürdistan'da PKK'nin gelişmesinden bahsedilemeyecekti. Zaten, birçok küçük-burjuva reformistinin anlayamadığı da budur.

PKK hareketinin bugüne ulaşan gelişiminde, aynı bağlılık ve kararlılığın yaşatılması ve bunların gereklerinin hayata geçirilmesi bir karekter haline gelmiştir. Mücadele her dönemde bu karekterin güçlü itişiyle ileri doğru atak yapmış ve toplumu saran her türlü gerici ve köhnemiş anlayış ve değerler bu temelde işlemez hale getirilmiştir. Haki KARER yoldaşın Kürdistan'ın bağımsızlığı için ileri atılarak ölümü göze alan proleter direnişçiliği, nasıl ki bağımsızlık düşüncesinin dalga dalga ülkeye yayılmasını sağlamış ve uğruna kan vermeyi kutsal bir görev olarak dayatmışsa, daha sonraki gelişmeler için de aynı şeyler geçerlidir.

Mücadelenin bir gurup hareketi olmaktan çıkarak, yoksul köylülüğe götürüldüğü 1978 yıllarında Halil ÇAVGUN'un yaşamını mücadeleye katık edişi, yurtsever köylülüğün bilinç hamuru olmuş, kendi kurtuluşları için insanların nasıl severek ölümün üzerine yürüdüğünü gören yoksul köylü yığınları, kendi davalarına sahip çıkmayı ve uğruna savaşmayı bu temelde kavramışlardır. Ve biliniyor ki, düşman saldırılarının giderek arttığı, feodal güçlerin ve ajan yapıların donatılarak köylülüğün ve mücadelenin üzerine saldırtıldığı 1979 yılları, yaşanan böylesine saldırı ve provakasyon eylemlerine rağmen mücadelenin daha da boyutlandığı yıllar olmuştur. Elbetteki bu, Haki KARER'den başlayarak Halilleri, Salih ve Cumaları içine alan onlarca PKK kadro-

Mehmet KARASUNGUR Yoldaş PKK I. Konferansında.

sunun gösterdikleri kararlı direniş ve düşman karşısında bozgunu tanımayan güçlü inançları ile mümkün olmuştur. Kitle desteğinin alabildiğine arttığı, adeta halk yığınlarının silahlanarak savaşa atıldığı, ama bunun karşısında tüm bu gelişmeyi kucaklayabilecek güçlü bir örgüt ağına kavuşulamadığı 1979'un o zor kuşullarında, Salih'in Cuma'nın en öne atılarak, hayatlarını feda ediş olaylarını kavramak, PKK'nin direnişçi ruhunu anlamak açısından zorunludur.

Salih KANDAL ve onun ardından şehit düşen Cuma TAK yoldaşlar, feodal-komprador yapı ve güçlere karşı mücadelenin en büyük kişilikleri, önderleri olarak ortaya çıktılar. Yoksul köylülüğe dayanarak feodal güçlere karşı yükseltilen mücadele, Kürdistan'da bazı güçlerce egemen hale getirilmek istenen teslimiyeti parçalayarak, her yerde direnişi geliştirdi. Kendi kurtuluşları için ayağa kalkan kitleler, yaşamanın yolunun direnişten geçtiğini böylece kavradılar.

1979-80 döneminde halk kitleleri arasında bu temelde yaygınlaşan direniş ruhu ve mücadele karşısında, Türk sömürgecileri çıplak silahları Kürdistan halkına ve önder gücü PKK'ye yöneltmekte gecikmediler. Ama bir kez, tohum toprağa serpilmiş ve boy atmaya başlamıştır. Nitekim, düşmanın militarist gücüyle ulusal kurtuluş hareketi ve halk üzerine yürüdüğü, geniş operasyonlarla kitle tutuklamalarına giriştiği, sıkıyönetim ilanlarıyla her alanda azgın bir zoru dayattığı bu yıllarda, mücadelenin örgütsel alandaki zayıflığına rağmen, devrimciler ve kitleler direnişi daha da büyüttüler. Donanımsızlığa, ve düşmanın bu durumdan da yararlanarak direnişe geri adım attıracağı hesaplarına rağmen, Şikestun kahramanlarının yükselttikleri direniş, Gab'da şehit kanıyla dağlara yazılan "**PKK Savaşçıları Ölümsüzdür**" sloganı, Bloka'da haykırılan mücadeleye inanç, Delil DOĞAN ve diğer militanların Dersim'de büyüttükleri devrimci vakar ve cesaret, ve her birinin adı birer özgürlük ve bağımsızlık abidesi olan şehitlerimizin Kürdistan'a can veren kanı, Kürdistan'da Ulusal Kurtuluşçuluk gerçeğinin artık silinemeyeceğini ortaya koymuştur. 1980 faşit darbesi sonrasında da, çıplak askeri zor temelinde dayatılan ve topluma hakim kılınmak istenen dağılma, panik, mücadeleyi terkediş, teslimiyet vb. yokoluş anlamına gelen her türlü çürümüşlüğe karşı, elden bırakılmayan bu direniş bayrağı Pazarcık'tan Dersim'e, ve Kürdistan'ın erişilmez dağlarına kadar yükseltilmiştir. Birçok küçük-burjuva lafazanının, artık o çok meşhur çığırtkanlıklarını bile yapamayacak kadar dillerini yuttukları bu dönemde, açıktır ki bu direniş, sadece Türk faşist sömürgeciliğine değil, reformizme, teslimiyete ve küçükburjuva yılgınlığına da vurulmuş en güçlü bir darbedir. Bu güçlerin, ilk şaşkınlık anı geçtikten sonra tekrar ve hem de bu kez bütünüyle direnişe saldıran tutumlarının izahı da buradadır.

Kürdistan'da direnişin bir diğer doruk noktası da, Türk sömürgeciliğinin eşine ender rastlanan bir gaddarlıkla saldırdığı savaş esirlerinin Türk mahkemelerindeki direnişleridir. Böyle azgın bir düşmanla özgür iradeyle döğüşmek şerefli bir görevdir. Ama onunla, olanaklardan yoksun ve eşit olmayan koşullarda yüz yüze gelmek, en kahredici randevulardan biridir. Fakat, Kürdistan'da tarihin böyle bir randevu yaratacağı kesindi. Türk sömürgecileri tarihten sildikleri halklara ek olarak, bugünde en vahşi baskı ve sömürü yönetmiyle Kürt halkını imha etmek istemektedir. Dolayısıyla da, bu halk adına, çok güçsüz bir dönemde de olsa düşmandan yaptıklarının hesabını sorma gücünü kendinde bulanlar, düşmanın eline düştüklerinde en alçakça baskılara maruz kaldılar. Belki de insanlık tarihinde ender görülecek bir olgu olan bu talihsiz randevulaşma, tarihin daha sonraki gelişmesi açısından gerçekten de ya varolmak-ya yokolmak, ya direnmek- ya da teslim olmakla özdeştir. Bu soylu değerler adına yola koyulan her örgüt, eğer bu değerlere ihanet etmek istemiyorsa, mutlaka böyle bir randevu saatinde düşmanla karşılaşacaktır. Ve o düşman ki; tarihte ve günümüzde en hunhar özellikler gösteren Türk sömürgecileridir. Bu karşlaşmanın gerçekleştiği alan ise, soylu değerler için sonuna kadar savaşılıp savaşılmayacağının belli olacağı bir çatışma alanı, bu çatışma, kim yenerse onun zaferinin kesinleştiği bir çatışmadır. Ve eğer, bütün donanımsızlığa rağmen direnişçiler, bu zeminde böylesine bir düşmanla çatışmayı göze alır ve teslim olmazlarsa, açık ki artık ulusal kurtuluş için yaşamak ve mücadele etmek son derece kolaylaşmış olacaktı. Bu anlamda da, gerçekten kimsenin beklemediği Kürdistan'daki o ulusal uyanış ve kurtuluş mücadelesi sadece bir takım teorik belirlemelerle ve bir takım örgütlerin iddialarıyla öne sürülen bir dava değil, bir daha geri dönülmemecesine dostun da düşmanın da kabul ettiği bir olgu haline gelecekti. Nitekim, bu çarpışma saatinin direnişçileri, yaşamın bu biçimde yaratılmasının o büyük insanları oldular. Direnişin yüce önderi, Hayri yoldaş, bu tarihi hesaplaşmadaki kesin kararlarını açıklayan sözlerinde şöyle diyordu:

«Uygulanan işkencelere ve yasaklara karşılık direniyoruz. Parça parça da olsak faşist uygulamalara karşı çıkıyor, söylediklerini yapmıyoruz. Direnmeyi egemen kılmak istiyoruz. Politikamız direnmektir.»

Nereden bakılırsa bakılsın, Kürdistan'da ihanet ve teslimiyet o kadar boldur ki, tarihte ve kısmen de günümüzde sürekli işleyen bir kural haline gelmiştir. Ama, Türk sömürgeciliği öyle bir sömürgeciliktir ki, kurbanlarının teslim olmasıyla yetinmez, onları en alçak uşaklar haline getirir. Türkiye Komünist Partisi'nin tarihine bakıldığında, bir yandan komünizmin temsilcileri katliamdan geçirilirken, kalanlarının da Kemalizmin uşakları haline getirildiği görülecektir. Türk sömürgecileri, kendisine karşı savaşan örgütlerin en değerli evlatlarını katlederken, kalanlarını en kötü bir tarzda uşaklığa ve teslimiyete çekmeye çalışmış, bazan da başarılı olmuştur. Kürdistan halkının geçmiş tarihinde de, bunu büyük oranda başarmıştır. Ağrı isyanında, Şeyh Sait ve Seyit Rıza'nın önderlik ettiği isyanlarda bunun örneklerine rastlanır.

Türk sömürgecileri tarihi tecrübelerine dayanarak, bugün de PKK üzerinde aynı uygulamayı yapmak istemektedirler. Mahkemelerdeki duruşmalarda, Kürdistan'ın birçok yöresinde sergilenen o büyük direniş ve randevulaşma saatinde, düşman adeta "**tarihte o kadar güce diz çöktürten bana karşı, siz yeni güçler mi dövüşeceksiniz!**" diyerek, direnişçileri teslim almaya, bu temelde bir ihanet ortamı yaratmaya çalışmış, daha önce bir çok güce karşı başardığı bu işi, PKK'ye karşı da başarmak istemiştir. Açıktır ki, tarihin karar anlarından birisi de budur. Ya sonuna kadar direnilecek, ya da teslim olunacaktır.

O zeminde önce önder devrimciler üzerinde oyun oynanacağı ve onların şahsında Kürdistan'ın yeniden teslim alınmak isteneceği açıktı. PKK, tarihsel gelişimin ana doğrultusunu tayin etmek ve direnişe önderlik edecek çizginin hakim olması için rolünü oynamak zorundaydı. Eğer büyük bir yara alınmak ve daha sonraki gelişmelerin çarpık bir biçime bürünmesine yol açılmak istenmiyorsa, bu zeminde mutlaka direnilmeliydi. Bu direnmeden başarıyla çıkıldığında, gelecek sağlama alınmış olacaktı. İşte bu bilinç ve inançla PKK'nin yiğit önder ve militanları, ulusal kurtuluş savaşının en zorlu mücadelesini burada verdiler. Taraflar arasında büyük dengesizlikler olmasına rağmen, gösterilen büyük direnmenin, sağlanan başarının daha sonraki gelişmelerin yönünü ve hızını etkilediği gibi, saçılan zafer tohumunun, kendisi olduğunu da kabul etmek gerekir. Bu savaş, yalnız PKK'nin değil, tüm Kürdistan Ulusal Kurtuluş sürecinin gelişme yolunu ve hızını belirleyecek, ve salt kahramanlık olgusu olarak değerlendirilmeyerek direniş çizgisinin kurumlaşması ve direnişin önderliğinin pekişmesi anlamında bir savaş olacaktır.

Bu randevulaşma saatinde, başta PKK'nin önderleri olmak üzere büyük kayıplar verilmesine rağmen, yaman bir direniş yaratıldı ve büyük bir sonuç alındı. Ulusal direniş çizgisi ülkenin somutunda temel mücadele çizgisi haline getirildiği gibi, buna önderlik eden ideolojik-politik-örgütsel önderlik de geliştirildi. Mazlum, Hayri, Kemal, Ferhat ve onlarca şehidin, güçler arasındaki büyük dengesizliğe rağmen verdikleri ve başardıkları savaş, böylesine anlamla yüklü bir savaştır. Artık önü durdurulamayacak ve mutlaka zafere gidecek olan bu savaşta, direnişçiler bu durumu ve geleceğe inançlarını şöyle ifade ediyorlardı:

«Kürdistan'da Türk burjuvazisinin sömürgeci egemenliği vardır. Bu egemenlik Kürdistan toplumuna yabancıdır, çağdışıdır ve zorla ayakta tutulmaktadır. Bu egemenliğe karşı bağımsızlık ve özgürlük mücadelesi vermek, her bilinçli ve dürüst Kürdistan insanının görevidir. Kürdistan'da böyle bir mücadele başlamış, Kürdistan halkı proletarya önderliğinde kurtuluş sürecine girmiştir. Bu süreci durdurmaya hiçbir zor kuvvetinin gücü yetmeyecek, zafer mutlaka Kürdistan halkının olacaktır. Böyle bir mücadeleye katılmış olmakla pişman değiliz, davamız haklıdır. Bu davanın neferi olmaktan şeref duyuyoruz. Tarih karşısında görevimizi ifa ediyoruz. Tarihin bizim için hükmü beraattır...»

En yüce değerler olan bağımsızlık ve özgürlüğün kazanılması doğrultusunda atılan adımların anlamını bilmek gerekir. Direnişler, bu değerlere ulaşabilmede paha biçilmez katkılar sağlamıştır. Eğer Kürdistan'da ulusal direniş eyleminin, bilincin ve savaşın önü alınamıyorsa, dalga dalga tüm topluma yayılıyorsa, savaşımız gittikçe önünde durulmaz bir sel haline geliyorsa, bunun tek büyük kaynağı direniş şehitleridir. Mücadele, artık bu kaynaktan gelişecek ve zafere gidecektir. Bu noktada, artık işler bir anlamda kolaylaşmış; çalışmalar buradan alınan güçle başarılı sonuçlar yaratmıştır. Birçok dağılma, çürüme, çökme alâmetleri ortalığı kaplarken, Kürdistan'da mücadele umudunun taptaze tutulması, zafere gidecek kavganın ön hazırlığının derinliğine yapılması, direniş şehitlerinin anılarının gereğini yerine getirmenin sonucudur.

Anılara kötü bir bağlılık, nasıl ki bizi en soysuz bir uçuruma götürürse; anılara layıkı ile bağlı olmak ta, onların düşündüklerini gerçekleştirilmekle gösterilebilir. Mazlum DOĞAN yoldaş; *«hazırlık ve toparlanma taktiği doğrudur. Acelecilik ve gözü dönmüş atılganlıktan çekinmek gerekir. Bizce örgütlenme, propaganda ve askeri hazırlık bir-iki yıl sürmelidir»* derken bize yapmamız gerekenleri belirtiyordu.

«Bu halk mutlaka kurtulacak, belki on yıl veya yirmi yıl alır, ama mutlaka bir halk savaşı verilecek» derken, Kemal PİR, kurtuluşa kesin inancı ve ona ulaşmak için izlenmesi gereken yolu gösteriyordu.

Mehmet Yoldaş, Filistin de şehit düşen A. Kadir ÇUBUKÇU Yoldaşın cenaze töreninde.

Hayri yoldaş; *«mezar taşıma borçlu yazın»* dediği o yüce düşüncesinde, sömürgeci esareti parçalayıp bağımsız ve özgür bir Kürdistan ülkesi yaratılıncaya kadar savaşmanın zorunluluğunu ve bu uğurda yapmamız gerekenleri anlatıyordu.

Şimdi onların yoldaşlarına ve Kürdistan halkına düşen görev, onların anılarının gereklerini hayata geçirmekten başka bir şey değildir. PKK'nin son iki yıllık tarihinde girdiği çetin savaşımının oluşumunda ve gelişiminde bu anılara bağlılı-

ğın büyük rolü vardır. Bu anılara bağlılığı ve direnişi zafere kadar götürmenin dışında soylu bir yaşam düşünülemez. Gerçekte zaferin ucu yakalanmış, devrimci direniş ruhu kurtarılmıştır. Halkımız artık ulusal direnişiyle ve bu uğurda şehit verdiği kahraman evlatlarıyla övünebilir.

PKK direnişi ile sadece düşmanın imha politikasını boşa çıkarmamış, aynı zamanda yeniden ve daha yüksek seviyede ulusal direnişin teorik-pratik hazırlıklarını gerçekleştirerek, kendisini ve Kürdistan halkını yepyeni bir dönemin eşiğine getirmiştir. Bu dönem, stratejik ifadesini PKK'nin politik, askeri ve örgüt çizgisinde bulan devrimci silahlı direniş mücadelesidir. İçinde bulunduğumuz bu evrede Partimizin değerleri, kadroları ve önderleri bizzat en ön saflarda yer alarak direnmekte ve gerektiğinde şehit olmaktadırlar.

Halkımızı kurtuluşa götürecek direniş çizgisinin hayata geçirilmesi için kan vermeyi yurtseverlik ve devrimcilik adına ulaşılabilecek en yüce mertebe olarak kabul eden PKK, bunu ülkeden uzak alanlarda da göstermeyi bilmiştir. Cunta sonrası yaşanan geri çekilme ve hazırlık yıllarında, geleceği en güçlü tarzda hazırlamanın yalnızca direniş ve savaş içinde mümkün olduğu gerçeğinden hareketle, Filistin halkının kurtuluş savaşına en büyük desteği verip, o savaş içinde çelikleşmeyi de bilen PKK, her iki halkın ittifakını da yine böylesine güçlü temellerde yaratmıştır. Filistin halkının mücadelesinde düşen ilk şehidimiz Abdulkadir ÇUBUKÇU'dan, son İsrail saldırına karşı göğüslerini siper ederek hayatlarını böylesine onurlu noktalamayı bilen onlarca PKK'li militanın bu alanda gösterdikleri direniş, PKK'nin ve Kürdistan halkının bölge ve dünya halklarıyla kardeşliğinin kopanlamaz bağları olmuştur. Dünya halkları, PKK Hareketini ve onun şahsında Kürdistan halkını bu direnişle tanımıştır.

militanların gösterdikleri direnişler, artık Partimizi yaşatmak ve yokolmaktan korumakla sınırlı olmayacaktır. Bu dönem, Partili militanların direnişleriyle Parti ve halkın örgütlenmesini daha da geliştirecekleri, yüzbinleri harekete geçirerek savaştıracakları, ve yeni silahlı güçler yaratacakları, bunun içinde daha çok yaşamaları gereken bir dönem olacaktır. Ölümler, bizde gerçek anlamını geçmiş dönemde bulmuştur. Bundan sonra halk kurtuluş savaşçılarının bu anlama katabilecekleri tek şey, yaşamayı ve yakalanmamayı direniş haline getirmek ve üç yıllık birikimlerini bu temelde hayata geçirmek olacaktır.

Şüphesiz bu dönemde de şehitlerimiz olacak; ve hem de sayı on binleri bulacaktır. Ama her toprağa düşüş, arkasından yüzbinleri örgütleyecek ve savaştıracaktır. Nitekim, daha ilk adımlar atılırken verilen kayıplar, dönemin ne kadar zorlu ve acılı geçeceğinin göstergesidir.

Partimizin yeni döneme uygun mücadele çizgisinin hayata geçirilmesinde ve direnişin örgütlendirilmesinde bir köprü rolü oynayan Hêzık, Cizre direnişleri ve son olarak da Partimiz Merkez Komitesi Üyesi Mehmet KARASUNGUR ve parti militanlarından İbrahim BİLGİN yoldaşların şehit olması, döneme damgasını vuran acı, fakat bir o kadarda soylu gerçeklerdir.

Yeni dönemin ilk şehitleri olan Şahin KILAVUZ, Cahit DAYAN, Fuat ERTÜRK, Veysi ŞİMŞEK, Veysi HANTAŞ, Hasan ÖZÇELİK, Musa İLK, Beşir AKSOY ve Cizre direnişinde şehit düşen Cevdet GÜNERHAN, Ferhat İL yoldaşların yanısıra, 2 Mayıs 1983 günü şehit düşen Mehmet KARASUNGUR ve İbrahim BİLGİN yoldaşlar, şu soylu gerçeğin en açık ifadesidirler! PKK, bu yeni dönemde de hangi ortamda olursa olsun proletaryanın direniş silahına sarılacak ve bu temelde hazırlıklarını mutlaka ülke sathında bir güce dönüştürecektir.

Amansızdır savaş, alabildiğine kıyasıya hani ne derler, destanlara yaraşır Ben düşerim. Gelir bir başkası. Hepsi bu. Bu yolda kişinin ne önemi var!

D) YENİ DÖNEMİN DİRENİŞİ VE DÖNEME DAMGASINI VURAN KİŞİLİKLER

Parti II. Kongresi ile ilan edilen Kürdistan Ulusal Kurtuluş mücadelesinin bu yeni dönemine çok güçlü hazırlıklarla giren PKK, devrimci direniş çizgisini ülkedeki devrimci halk potansiyeli ile birleştirmenin cesaretli adımlarını atmış bulunmaktadır. Faşist cuntanın iktidara geldiğinden bu yana *"bitirdik...kalmadılar...kurtulduk"* vb. dediği PKK'nın çok yakın zamanlarda sergilediği direnişler, yalnız Türk faşist cuntasını değil, ilgili tüm çevreleri ayağa kaldırmıştır. Eğer ülkeye yeniden kök salar, kitleler arasına girerse tekrar büyük bir gelişmeye yolaçacağının, yıllardır örgütlendirilen ajan yapıyı dağıtarak Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine en güçlü hamleyi yaptıracağının ve en önemlisi de bölgede köklü değişiklikler yaratacağının bilincinde olan başta Türk sömürgeciliği olmak üzere, emperyalizm ve bölge gericiliği, PKK'ye ve halk kitlelerine karşı topyekun imha planlarına bugünden girişmiş durumdadırlar.

Geçmişin direnişçiliği üzerinde gelişen bugünkü örgütlü direnişin, daha ilk adımda bu güçlerin saldırısına maruz kalması, devrimimizin yeni dönemdeki özelliklerinden ve düşman için ciddi bir tehlike olmasından ileri gelmektedir. Partimizin bu yeni dönemde de en atak, en ileri ve en bilinçli savaşçılarını kaydedeceği açıktır.

Yeni dönemin özelliklerini kısaca açıklamaya çalışırsak görülecektir ki, bu dönemi yaratacak kişilikler, halk savaşına önderlik edecek ve onu zafere götürecek özelliklerin sahipleridir. Önümüzdeki dönem, Partimizin ülke çapında kendi örgütlerini yarattığı, halkımızın ulusal kurtuluşu için PKK önderliğinde örgütlendiği, kendi silahlı gücünü yarattığı ve düşmanla amansız bir savaş içinde olduğu bir dönemdir. Böyle bir savaşa önderlik eden

Mehmet KARASUNGUR yoldaş, bu dönemin önder bir direnişçisi olduğu gibi, PKK hareketinin önderlik çizgisinin yaratıcılarından ve PKK'nın direniş çizgisinin hayata geçirilmesinde en militan faaliyetlerde bulunan bir değerdir.

1978-79 yılları, Türk sömürgecilerinin devrimci hareketi yoketmek doğrultusunda kesin hüküm biçtiği, ama aynı zamanda Kürdistan tarihinde devrimci bir Parti'nin kurulmasının karar yıllarıydı. Birçok gücün içinde bulunduğu olumsuzluğa rağmen, bu yıllarda kahramanca bir çıkış yapılmalıydı. Fakat böyle bir çıkış, yürekli önderler ve militanlar isterdi. İşte Mehmet KARASUNGUR yoldaş, böyle bir anın güçlü kişiliğidir. O, PKK'nin ilanında ve direniş çizgisinin hayata geçirilmesinde en küçük bir tereddüt taşımadığı gibi, en ileri hatlarda görev almayı ve bu görevleri bizzat militanca yerine getirmeyi de en şerefli işlerden birisi olarak görmüş, bu anlamda da PKK'nın doğuşundaki tarihsel rollerden birisini oynamıştır.

Mehmet KARASUNGUR yoldaş, PKK tarihinde ve çağdaş ulusal kurtuluş mücadelemizde Hilvan, Siverek ve giderek tüm ülke çapında yaygınlaşan direnişin temel cesaret, fedakarlık ve bilinç kaynaklarındandı. Bu yıllarda, devrimci bir partinin şekillenmesinde olduğu kadar, direnişçi çiznin -ki onsuz devrimci bir parti olunamaz- yaratılmasında bu adımlar atılmasaydı, PKK pratiğinin de bir anlamı olmayacaktı. Eğer daha sonraki yıllara damgasını vuran bir direniş çizgimiz ve direnişin önderliği oluştuysa, Mehmet KARASUNGUR yoldaşın böyle bir oluşumdaki payı gerçekten tarihseldir.

Mehmet KARASUNGUR yoldaş, PKK'nin gerek ideolojik önderlik çizgisinin ve gerekse direnişçi politik önderlik çizgisinin gelişmesinde başından beri yer alarak, halkımızın her sınıf ve tabakasından birçok insana cesaret vermiş bir halk önderidir. Hilvan ve Siverek direnişlerinin de örgütleyicisi olan Mehmet yoldaş, aynı zamanda en tehlikeli noktalarda elde silah eşkiya çetelerine ve sömürgeci kolluk kuvvetlerine karşı büyük çatışmalara giren ve usta taktikleriyle düşmana büyük kayıplar verdiren, cesareti, bilinci ve atakliği ile düşmana korku salan büyük bir komutandı.

O, Parti'nin doğmasında olduğu kadar, daha sonraki gelişim sürecinde de Parti'nin yeni döneme ilişkin derinleşen ve genişleyen ideolojik-politik-askeri önderlik çizgisini en üst düzeyde kavramış, bunu coşku ve kararlılıkla hayata geçirmesini bilmiştir. Bu yönü o kadar açıktır ki, bu yıllarda tüm Türkiye ve hatta Ortadoğu'da birçok örgüt ve önderde görülen yılgınlık, kendini dağıtma gibi hastalıkların adeta panzehiri olmuştur.

12 Eylül sonrasında görevli gittiği İran ve daha sonra Irak Kürdistan'ındaki çalışmalarıyla, Mehmet yoldaş, mücadelemizin o alanın olanaklarından yararlanmasının koşullarını yaratmıştır. Kuzey-Batı Kürdistan'daki devrimci mücadelenin, Kürdistan'ın diğer parçalarıyla mutlaka ittifaka gitmesi gerektiğini pratik çalışmasıyla gösteren Mehmet yoldaş, bir yazısında şöyle yazıyor:

"Kuzey-Batı Kürdistan'daki devrimci önderliğin diğer parçalar üzerindeki etkinliği ve rolü dikkate alınarak zamanında gerekli tedbirler alınmalı, insanlarımız bu doğrultuda eğitilmelidir...."

PKK hareketinin Kuzey-Batı Kürdistan'daki proletarya direnişçiliğini diğer parçalara da taşıran Mehmet yoldaş, bu parçalardaki burjuva-feodal önderliğin geneldeki Kürdistan Kurtuluş Mücadelesine büyük zararlar verdiğini belirtirken ise şunları yazıyordu:

"...Doğu Kürdistan'daki burjuva feodal önderlik salt kendi alanında tahribat yaratmakla kalmadı. Kürdistan'ın diğer parçalarındaki bazı burjuva, küçük-burjuva örgütleri de yanına alarak tahribatlarının sınırlarını daha da geliştirdi. Avrupa sosyal-demokratlarıyla ve bölge gericileriyle karmaşık bağlantılar içine girdiler. Tüm Kürdistan'ı emperyalizmin en hayin komploları için elverişli bir alan haline getirmek istediler. Bu tavırları önemli oranda teşhir ve tecrit olmasına rağmen, hala da sürdürmektedirler "

Kürdistan'da bugüne kadar bir türlü gerçekleşemeyen ulusal birlik, cephe vb. için uzun zamandan beri çaba sarfeden Parti'nin bu konudaki anlayışını hayata geçirmek için, büyük tehlikeleri göze alarak, bu yolda şehit olan önderimiz Mehmet KARASUNGUR yoldaş, kendi tecrübelerine dayanarak şu belirlemeleri yapmıştı:

"... Yüzyıllarca ulusal ve sosyal gelişmesi engellenmiş, iç dinamikleri büyük tahribatlara uğratılmış ve tam bir örgütsüzlüğün içinde tutulmuş Kürdistan halkının örgütlü birliği önünde büyük engellerin olması kaçınılmazdır. Birliğin önündeki engeller, zorlukların bilincinde olarak sabırlı, kesintisiz bir çalışma yürütülerek, doğru taktik ve manevralarla kaldırılmalıdır. Gerçek bir birliğin birkaç aydının masa başında imzalayacağı protokollerle sağlanamayacağı, mücadelenin ateşi içinde başarıyla gerçekleştirileceği tartışılamaz. Halkın devrimci gücünü bölenlerin her türlü oyunları boşa çıkartılabildiği oranda, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi en geniş boyutlara ulaşacaktır..."

Mehmet KARASUNGUR yoldaş, en son olarak bulunduğu Güney Kürdistan'da ise, yıkılmanın eşiğine gelmiş Saddam rejiminin zayıflığından yararlanmak gerektiğini söyleyerek, şunları belirtiyordu:

"Güney Kürdistan'da şu an sıcak savaş durumu vardır. Oluşturulan asgari birliği güçlendirmek, bölücü davranışları engellemek için çaba gösterilmelidir. Savaş şartlarının bulunduğu, ilerici güçlerle gerici güçlerin Irak üstünde boy ölçüştüğü, birbirlerini yok etmeye çalıştığı bir aşamada, birlik ve mücadelenin yükseltilmesine hizmet etmeyen her davranış ve düşünce, doğru temellerden kaynaklandığını iddia etsede, devrime zarar vereceği bilinmelidir"

MEHMET KARASUNGUR, henüz modern bir önderliğe kavuşmamış olan Kürdistan'ın bu parçalarındaki gelişmeler karşısında her zaman proletaryanın tavrını temsil edebilme gücünü göstermiş, PKK direnişçiliğini bu alanlara da taşırarak, yıllardan beri Kürt köylüsünün, halk kitlelerinin ufkunu karartan burjuva-feodal önderlikleri teşhir etmiştir. Son olarak da, ulusal güçler arasında süren ve yüzlerce yurtsever insanın ölümüne yolaçan çatışmaları durdurmak ve faşist Saddam rejimine karşı birlik saglamak için görev almış ve bu görevinin başında şehit düşmüştür.

Yeni dönemde direniş çizgisini her alana başarıyla uygulamak, elbetteki zorluklara göğüs germeyi gerektirir. Bunun için ise, güçlü, yürekli, sabırlı önderlere ve örgütlere ihtiyaç vardır. İşte, O, bu vasıfların sahibi idi. PKK'nın oluşumu ve Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi biraz da bu adla anılacaktır. Ve eğer, direniş bundan sonra gittikçe kızışan bir savaş biçiminde gelişecekse, her şeyden önce Mehmet yoldaşın adının kaynaklık edeceği güçlü bir temele sahiptir. Tarihte öyle adlar vardır ki, oynadıkları rolle çevrelerini sürükler ve örgütlerler. Böyle bir kişilik olan Mehmet yoldaş, gerek PKK önderliğine ve gerekse onun direniş çizgisine duyduğu güvenle çalışırken, Kürdistan'da uğruna en çok savaşılacak bir oluşumun ancak böyle gerçekleşeceğinin bilincinde idi.

Gerek PKK'nın önderlik özelliğinin ve gerekse bu önderliğin açık sorumluluğu altında militan çizginin gelişmesi, ne rastgele, ne de tesadüfi bir olaydır. Tamamen ve başlangıştan itibaren büyük bir bilinçle, bu bilincin Partileşmesi ve direnişe dönüşmesiyle kopmaz bir biçimde birbirine bağlıdır. PKK, halka dayanan önder ve militanlarıyla kitleselleşmeyi başarmış bir harekettir. Bu nedenle tesadüflere yer bırakmaz. Böyle bir özelliği daha başlangıçta bünyesinde taşıyan PKK, Marksizm-Leninizm geleneğine uygun bir gelişme yaşamıştır. Bundan sonrası açık ki, etle-tırnak gibi birbirinden ayrılmayan bu miras üzerinde şekilenecektir. Böyle bir mirası yaratan direniş şehitleri, bu anlamda ölümsüzdür. Madem ki gelecek, bu kadar yoğun bir biçimde direnişin kendisinde gömülü, o halde direniş şehitlerinin bizzat kendilerinin bu geleceği ürettikleri söylenebilir. En başta sorulan sorunun anlamını, şimdi daha iyi ifade edebiliriz. Kürdistan'da bundan sonra gerçekten yaşayacak olan yüzlerce militanını, sempatizanını ve önderini şehit veren ve Kürdistan halkını ne pahasına olursa olsun zafere ulaştıracak olan PKK olacaktır. Baskının, vahşetin, acıların en yoğun olduğu bir yerde direnişlerinde en görkemlisi yeşerecektir.

Biz, şehitlere bağlılığımız konusunda daha fazla söz söyleme durumunda olamayız. Bundan sonrasını tüm halkımız, partili militan ve sempatizanlarımız pratikleriyle söyleyeceklerdir. Zaten şehitlerimizin bizden istediği de budur. O halde:

İbrahim BİLGİN ve Şahin KILAVUZ yoldaşların PKK I. Konferansında çekilmiş resimleri.

Tüm Partili Militan ve Sempatizanlar!

Haki KARER yoldaş ile başlayan ve son halkaları Mehmet KARASUNGUR ve İbrahim BİLGİN yoldaşlarla daha da yücelen direniş şehitlerimizin anılarının emrettiği şekilde, halkımızın, ulusal birliğinin somut ifadesi olan ulusal kurtuluş cephesini yaratmak ve silahlı direniş mücadelesini geliştirmek için bütün yetenek bilinç, cesaret ve özveriyle Partimizin direniş çizgisini her alana başarıyla uygulayalım.

Büyük önderimiz Mehmet KARASUNGUR yoldaşın; *"Artık az bilinçle rahat bir ortamda devrimci mücadele sürdürmenin olanaksızlığı bir tarafa, yaşamın bile mümkün olmadığı, hele halka önderlik yapmanın hiç mümkün olmayacağı çok daha iyi kavrandı. Devrimciliğin yüksek bir bilinç, büyük özveri gerektirdiği, sıradan çalışma yerine daha dikkatli ve bir usta olarak hareket etmenin zorunluluğu kavrandı. Artık objektif ve subjektif olarak amatör çalışmaların devri kapanarak güçlü devrimciler örgütüne layık olacak tarzda profesyonelce çalışmalar kendini dayatmaktadır. Kitleler bizzat kendi deneyim ve gözlemleriyle politik olarak hataları eleştirecek bir düzeye ulaşmıştır, amatörce çalışmaları affetmemektedir."* diyen sözleri, bizleri, içinde bulunduğumuz dönemin ağırlığını kaldıracak güçte devrimci çalışma yapmaya davet etmektedir. Bu davete, Türk sömürgeciliğini, emperyalizmi, bölge gericiliğini ve **"PKK bizi ulusal güçlerden saymıyor"** diyerek direnişe yanaşmayan, her geçen gün daha da olumsuzlaşan küçük-burjuva reformistlerini kahredecek büyüklükte cevap vermek için mevzilerimizdeki yerlerimizi daha da sağlamlaştıralım.

Kahramanlar Yaratan Yiğit Kürdistan Halkı!

Yıllardan beri varlığımıza kastederek, ulusal değerlerimizi ayaklar altına alan ve toplumsal gelişmemizi zorla engelleyen faşist Türk sömürgecilerine karşı, bağımsızlık ve özgürlük için ulusal kurtuluş mücadelesini yaratan ve bu uğurda seve seve ölüme giden direniş şehitlerine sahip çıkmanın zamanı gelmiştir. Açıktır ki, onlara sahip çıkmanın tek yolu, onların uğrunda kan döktükleri bu davada yer almak ve ulusal birliğin yaratılması için PKK etrafında birleşmektedir. *"Devrimden çıkarı olan kesimlerin birliği sağlandığı an, Kürdistan devrimi başarıya ulaşacaktır."* diyen yiğit evladınız Mehmet KARASUNGUR yoldaşın sözlerini hayata geçirelim

Kürdistan'ın Bütün Ulusal Güçleri!

Ulusal varlığımıza kasteden sömürgeci güçlerin ve bölge gericilerin saldırılarının ciddi boyutlar aldığı bir dönde, kendi dar grup ve örgüt çıkarlarınızı korumanın telaşında olamazsınız. Kürdistan çapında ulusal birliğin kurulmasının zorunluluğu kendisini dayatmıştır. Bu görev, yalnız başına veya sahte birlikler kurularak gerçekleştirilemez

Geçmişten beri süregelen çatışmalar ve dağınıklar halkımızın ulusal kurtuluş mücadelesine büyük zararlar vermekte ve halkımızın savaş gücünü zayıflatmaktadır. Bu kadar vahim sonuçlar ortada iken, hiçbir ilerici-yurtsever gücün tavrı bundan yana olamaz. Emperyalistlerin ve sömürgecilerin öteden beri istedikleri bir ortamı kendi ellerinizle yaratmakla suç derecesine varan, büyük zararlar içindesiniz. Bu durumunuza son vermek ve çatışmaların durdurulması, ulusal birliğin ve bölge halklarıyla ittifakın kurulması için çaba sarfeden güçlere yardımcı olmak zorundasınız.

PKK, bu konuda öteden beri yoğun bir çaba sarfetmekte ve bir ulusal kongrenin toplanması için çağrısını tekrarlamaktadır. Sorumluluk duyduğumuz böyle bir birliğin gerçekleşmesi için bütün gücümüzle çalışmaktayız. Bu konudaki kararlılığımızı, KYB ile IKP ve diğer güçler arasındaki tehlikeli çatışmayı durdurmak için çaba sarfeden Parti Merkez Komite üyemiz büyük komünist Mehmet KARASUNGUR ve değerli militan İbrahim BİLGİN yoldaşları şehit vererek bir kez daha kanıtlamış durumdayız. Çabalarımız sürecektir.

Bölge ve Dünya İlerici Halkları!

Kürdistan'da yükselen devrimci-direniş, tüm bölge halklarının kaderini etkileyen bir özelliğe sahiptir. Varlığına kasteden düşmana karşı kararlı bir mücadele veren Kürdistan halkının mücadelesini desteklemek, sizin de çıkarınızadır.

Bu mücadeleyi desteklemek, sadece insanlığın alnındaki bir kara lekeyi silmekle kalmayacak, bölgedeki en gerici güçleri tasfiye etmek için verilen bu destekle dünya ilerici insanlığına karşı da en soylu görevlerden birisi yerine getirilmiş olacaktır. Kürdistan halkının içinde bulunduğu bu zorlu savaşımda, üzerinize düşeni yapmalısınız.

İbrahim BİLGİN yoldaş komutanı olduğu eğitim birliğinin başında

– MEHMET KARASUNGUR YOLDAŞIN ANISI YOLUMUZU AYDINLATAN SÜREKLİ BİR MEŞALEDİR!

– YAŞASIN TÜM KÜRDİSTAN ULUSAL GÜÇLERİNİN BAĞIMSIZLIK ÇIKARLARI TEMELİNDEKİ BİRLİĞİ!

– KAHROLSUN SÖMÜRGECİLİK, EMPERYALİZM VE YERLİ GERİCİLİK!

Haziran-1983

KÜRDİSTAN'DA İÇ ÇATIŞMALAR VE PROLETARYANIN ÇÖZÜMLEYİCİ ROLÜ

A- SORUNA NASIL YAKLAŞILMALI

Derin tarihsel, sosyal ve siyasal nedenlerden kaynaklanan Kürdistan'daki iç çatışmalar günümüzde de yeni yaralar açmaya devam etmektedir.

Ulusal kurtuluş doğrultusunda hayati adımların atılması gerektiği her dönemde, mücadelenin karşısına dikilen en önemli engellerden biri de daima bu iç çatışmalar olmuştur. Tarihten günümüze dek, değişik biçimler altında da olsa tekrarlanan bu gerçek, bu kez de Güney Kürdistan'da karşımıza dikilmektedir.

Yüzlerce yurtsever ve devrimcinin hayatına ve büyük maddi ve manevi zararlara malolan bu çatışmalar, Güney Kürdistan mücadelesinin günümüzde yüklendiği sorumluluklar nedeniyle çok daha yıkıcı sonuçlar yaratmaktadır.

Kürdistan'daki objektif ve subjektif yetersizlikler bu tür iç çatışmalara zemin yaratmış olsa da, bunda hakim ulus devrimci güçlerinin hata ve yetersizliklerinin de önemli payı olduğu ortadadır.

Söz konusu güçlerin, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketini stratejik bir müttefik güç değil, kendi programlarını uygulamada kullanabilecekleri taktik bir araç olarak görmeleri bu alandaki olumsuzlukları daha da derinleştirmektedir.

Partimiz daha başından beri, hem Kuzey-Batı Kürdistan ve diğer parçalardaki reformist milliyetçi eğilimlerin bu çatışmalara taraf olma anlayışlarına ve hem de özellikle klasik Komünist Partilerin temsil ettiği hakim ulus devrimci güçlerinin faydacı yaklaşımlarına şiddetle karşı çıkmış, tek doğru çözüm yolunun doğru bir stratejik ve taktik yaklaşım ile bunu hayata geçirebilecek güçlerin modern örgütlenme ölçeklerine uygun, somut ifadesini ulusal kurtuluş cephesinde bulan ortak örgütlenme ve eylemini yaratmak olduğunu ısrarla savunmuştur.

Özellikle son dönemlerde çatışmaya taraf olan tüm güçlerle sürdürdüğü anlamlı ilişkilerle bu çabasını ete-kemiğe büründürmeye başlayan Partimiz, 2 Mayıs 1983'de biri MK. üyesi Mehmet KARASUNGUR, diğeri Parti militanlarından İbrahim BİLGİN olan çok değerli iki üyesini bu alanda şehit vermiştir.

Kürdistan'da günümüzde yaşanan iç çatışmaları, ister dış egemen güçlere karşı mücadele, isterse iç sınıfsal mücadele anlamında bir yere oturtmak son derece güçtür. Bu, iç çatışmaların dayandığı uzun tarihsel geçmiş ve günümüzde Kürdistan üzerinde çatışan güçlerin birbirlerine karşı takındıkları tutumlarla yakından bağlantılıdır. Soruna taraf olan güçler sürdürdükleri bu iç çatışmalara ilericilik-gericilik, sınıf mücadelesi veya ajanlara karşı mücadele gibi değişik adlar koymakla birlikte; sorun derinliğine ele alındığında gerçeğin hiç de böyle olmadığı rahatlıkla görülebilir. Bu tür iddiaların sahipleri eğer kendilerini biraz daha sağlıklı düşünmeye zorlarlarsa bu çatışmanın derin tarihsel, sosyal ve siyasal nedenleri olduğunu onlar da kabul edeceklerdir. Çünkü, taraflar bu çatışmalardan sonuç alabilmek için oldukça zorlanmakta, hatta büyük kayıplara uğramakta, ama her türlü iddialarına rağmen olumlu bir sonuca doğru yol alamamakta ve sonuç olarak çatışmaları sürdürmekten başka bir çare bulamamaktadırlar.

Anlaşılacağı gibi, sorun, çatışmaya taraf olan güçlerin, iradelerini ve boyutlarını aşmıştır. Yukarıda da belirttiğimiz gibi, toplumsal bir yara haline gelmiş olan bu sorun, her şeyden çok Kürdistan halk güçlerinin kendi öz çıkarları temelinde örgüt ve mücadele geliştirmedeki zayıflığını göstermektedir.

Bu noktada belirtilmesi gereken en önemli şey, sorunun çözümünün neye bağlı olduğu ve nasıl çözümleneceğinin doğru tespit edilmesidir. Soruna yüzeysel yaklaşımlar yerine; evrensel gerçekler, Kürdistan'ın yakın tarihsel geçmişi, günümüzde Kürdistan üzerinde çatışan güçlerin konumu ve ülkemizde şekillenen son sosyal ve siyasal gelişmeler bakımından yaklaşmak en doğru yoldur.

Öncelikle çağdaş gelişmelerin ışığında, ulusal ve sınıfsal mücadelenin genel konumlarına bakmakta yarar var; Marksizmin ilk büyük ustaları Marx ve Engels, 1850'lerde Komünist Manifesto'ya yazdıkları çeşitli önsözlerde, diğer şeyler yanında sınıf mücadelesinin gelişiminin temel bir kuralını da önemle ortaya koyarlar. Bu kural, bir ulusun bünyesindeki sınıfsal gelişmenin, o, ulusun kendi kaderini özgürce tayin etmesine, yani kendi ulusal bağımsız devletini gerçekleştirmesine yakından bağlı olduğudur. Hatta Avrupa proletaryasının sınıf mücadelesini geliştirmesinin ön koşulu olarak, Engels, Avrupa'daki çeşitli imparatorluklar altında kendi bağımsız devletlerini kurmayan ulusların, bu imparatorlukları mutlaka tasfiye ederek bağımsız uluslar haline gelmesi gerektiğini belirtir. Demek ki, sağlıklı bir sınıf mücadelesi ve proletarya hareketinin gelişebilmesi için, herşeyden önce, yabancı işgal ve boyunduruğun kırılması gerekmektedir.

Güçlü bir sınıf mücadelesinin gelişimi, herşeyden önce yabancı egemenliğe karşı güçlü bir ulusal mücadelenin geliştirilmesine bağlıdır. B. Avrupa'daki bir çok mücadele bunun böyle olduğunu kanıtlamıştır. Yabancı egemenlik ortadan kaldırılmadıkça yapılması gereken şey tüm ulusal güçlerin yabancı egemenliğe karşı dikilmesini sağlamaktır. Nitekim proletarya ve diğer emekçi sınıf ve tabakaların bu burjuvazinin çeşitli krallıklara karşı açtığı ulusal bayrak altında birleşerek mücadele etmeleri bu nedenledir. Ülke içinde yabancı işgal ve egemenlik alabildiğine güçlü olduğunda, sınıfsal mücadelenin gelişimi şurda kalsın, bir bütün olarak toplumun özgür gelişimi bile büyük engellerle karşı karşıya kalır. Bu nedenle bu tür toplumlarda gelişmenin ana yönünü belirleyen şey öncelikle yabancı işgal ve egemenliğin ortadan kaldırılmasıdır.

Sınıf mücadelesinin daha çok yabancı işgal ve egemenliğe karşı mücadele içinde geliştiği gerçeği, kendisini en çok emperyalist sömürgeciliğe karşı geliştirilen mücadelelerde ortaya koymuştur. Yabancı boyunduruk altındaki toplumlarda sınıf mücadelelerinin en çok geliştiği dönem, milli kurtuluş dönemidir. Dış egemenlik altında bir türlü gelişemeyen sınıf mücadelesinin bu egemenliğe karşı mücadele temelinde iktidar mücadelesinin gündeme gelmesiyle büyük hız kazandığı ve tüm toplumsal güçlerin kendi konumlarını güçlendirmek için önderlik üzerinde büyük bir çekişme içine girdikleri görülmektedir. Çünkü, yabancı egemenliğin ortadan kaldırılması aynı zamanda bir sınıfın diğer sınıf üzerinde egemenlik kurmasının koşullarını da ortaya çıkarmaktadır. Çin pratiği bu konudaki en açık örneklerden biridir. Daha önceleri birbirleriyle savaş halinde olan toprak ağaları, komprador-burjuvazi, köylülük ve işçi sınıfı arasındaki bu geniş iç savaşların yönü, Japon işgalinin gelişmesi ile değişmiştir. Yabancı hakimiyet henüz ortada yokken veya zayıfken iç sınıf mücadeleleri son derece yoğundu. 1924'ten 27'ye ve yine 1928'den 35'lere kadar büyük iç savaşlar yaşandı. Fakat Japon işgalinin gelişip giderek ülkenin önemli bir kısmı üzerinde denetim kurmaya başlamasıyla; sınıflar da kendi aralarındaki çatışmayı ikinci plana iterek, bir uzlaşma ve cepheleşmeye yöneldiler. Hatta bu uzlaşma ve cepheleşmelere, daha önce emperyalizmle şu veya bu yönde işbirliğine girmiş kişiler bile dahil edilerek, Japon yanlısı güçler dışındaki tüm sınıf ve tabakaların birliği sağlandı. Milli Kurtuluş Cephesinde bir araya gelen bu güçler arasında artık bundan böyle hakim olan yan çatışma değil, uzlaşma olmuştur. Bir diğer örnekte Güney Vietnam Ulusal Kurtuluş Mücadelesidir. Ancak Güney Vietnam Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin önemli bir ayırdedici özelliği vardır. Bu ülke emperyalizmin doğrudan işgal altında tuttuğu klasik bir sömürge değil, başında emperyalizmin kuklası bir yönetimin yer aldığı bir yenisömürgedir. Bu özelliğinden ötürü Güney Vietnam'da emperyalizme karşı mücadele, kukla yönetime karşı verilen mücadele ile birleştirilmiş, dolayısı ile ulusal mücadele ile sınıfsal mücadele önemli oranda iç içe geçmiştir. Burada da ulusal kurtuluştan çıkarı olan tüm güçler birleşmiştir. Ama bu, şüphesiz ki, tüm bu güçler arasındaki çelişkilerin bittiği anlamına gelmez. Çelişkiler devam etmektedir. Söz konusu olan şey çelişkilerin çözüm yöntemlerini daha çok iknaya dayanması ve sert çatışmalara vardırılmamasıdır. Emperyalistler ve işbirlikçilerine karşı kullanılan zor yönteminin, halk güçleri arasındaki çelişkilerin çözümünde kullanılmasından kesinlikle kaçınılmıştır. Mevcut sınıf çelişkilerinin çözümü ancak yabancı egemenlik ülkeden kovulduktan sonra gündeme gelebilmiş, bu durumda da daha çok politik yöntemlerle çözüme ulaşılmaya çalışılmıştır. Halk güçleri arasında da zor yöntemleri kullanılmıştır. Ama bu, daha çok yabancı egemenlik kovulduktan ve tüm politik çözümler tükendikten sonra ortaya çıkan bir durumdur.

Çağdaş gerçeklerin ışığında soruna baktığımızda, Kürdistan'da çok farklı ve adeta bu gerçeklerle izah edilmesi güç, onunla çelişkili bir durum yaşandığını görmekteyiz. Yurtsever diye tanıdığımız çeşitli güçlerin kendi aralarında onlarca yıldır sürdürdükleri kanlı iç çatışmalara rağmen ve dört bir yandan düşmanla kuşatılmış bulundukları halde, düşmana karşı ortak bir cephe ve ortak mücadele için olumlu bir tek adım bile atmadıklarını ve işbirlikçiliği tasfiye için hemen hiçbir ortak tedbir ve faaliyet geliştiremediklerini biliyoruz. Bu durumun hem ulusal ve hem de sınıfsal kurtuluş mücadelesi açısından önemli bir sapma ve raydan çıkma olayı olduğu ortadadır. Bu keşmekeşlik mutlaka izah edilmeli, izahla yetinilmeyerek mutlaka üstesinden gelinmelidir. İşte bu nedenle sorunu derinliğine ele alarak her şeyden önce de tarihsel geçmişe bir bakmak gerekmektedir.

B- İÇ ÇATIŞMALARIN TARİHSEL, TOPLUMSAL ve SİYASAL NEDENLERİ

Yüzyıllardır süren yabancı egemenlik nedeniyle Kürdistan'daki toplumsal evrimin bir türlü özgür gelişme ortamı bulamadığı bilinmektedir. Toplumsal gelişmenin sağlanabilmesi, üretim güçleri ile üretim ilişkileri arasındaki çelişkinin doğru bir çözüme kavuşabilmesine bağlıdır. Ama bunun için herşeyden önce iç diyalektiğin işlemesi yani toplumdaki ilerici ve gerici sınıflar arasındaki mücadeleyi ortaya çıkaran çelişkinin özgür bir biçimde gelişmesine ihtiyaç vardır. Eğer dışardan yönelen sert baskılar, toplumun özgür gelişmesi ve dolayısıyla çelişkilerin doğal seyri içinde ortaya çıkmasını engelliyor ve hatta bu çelişkileri güdükleştiriyorsa, çelişkilerin farklı kanallara akacağı ve çözümünde alabildiğine güçleşeceği açıktır.

Kürdistan üzerinde uygulanan ve tarihte sürekli olan yabancı istila, işgal ve egemenlik; başlangıçta Kürt toplumunu kendi sultası altında zorla eritmeye çalışmış, bunu başaramadığı veya direnişle karşılaştığında ise onu, sarp dağlara ve kuytu alanlara çekilmeye zorlayarak, aşiret ve kabile gibi gelişmemiş toplumsal biçimler altında yaşamaya mahkûm etmiştir. İyi bilinmektedir ki, Kürdistan'da çok güçlü olan ve etkisini günümüze dek hissettiren aşiret ve kabile gibi toplumsal biçimlerin bu denli güçlü olmalarının nedeni, tamamen yabancı işgal, istila ile bunların kurdukları egemenliklerdir. Yabancı müdahale ve hakimiyetin sürekliliğinden ötürü, aşiretlerin çözülüp, daha ileri düzeyde bir organizasyona geçme olanakları bir türlü ortaya çıkmamıştır. Yabancı fetihler ve egemenler bu alana sahip olmak için bir yanda kendi aralarında kıyasıya çatışmaya tutuşurken, diğer yandan toplum üzerindeki baskılarını sürekli kılmışlardır. Bu baskı ve katliamlar karşısında halk sürekli dağlara çekilmek zorunda kalmış ve bu nedenle de varlıklarını ancak küçük aile ve kabile birimleri halinde sürdürebilmişlerdir. Toplumsal gelişmenin engellenmesine yol açan bu durum, sosyal sınıfların güdük kalmasının da en başta gelen nedenidir. Buna bir de yabancı egemenlerinin bu bölünmüşlüğü kendi aralarındaki çekişmeler dolayısı ile bir malzeme olarak kullanmaları da eklenince, içe büzülme olayı, tam bir kısır döngüye dönüşmüştür. Tamamen gelişemenin dışına itilmiş olan bu aşiret ve kabile toplulukları, en basit ekonomik ve toplumsal nedenlerden ötürü bile birbirleri ile yüzyıllar süren kavgalara girişmiş, bu durum onları daha da anlamsızlaştırmıştır.

Bu olgu Kürdistan tarihinde daha ilk çağlardan beri yaşanmaktadır.

Kürdistan'ı egemenliği altına almak isteyen çeşitli dış güçler, gerek bu alanı birbirlerine karşı tampon bölge olarak kullanmak ve gerekse kendi egemenliklerini tesis etmek için olsun, daha çok çeşitli aşiret ve kabile reislerini satınalma yöntemlerine başvurmuş ve onları biribirlerine karşı kullanarak amaçlarına ulaşmaya çalışmışlardır. Bu durum Pers İmparatorluğunun kuruluşundan bu yana böyle sürüp gelmiş, özellikle Osmanlı İmparatorluğu döneminde daha Osmanlı-Safevi çatışmasından başlayarak oldukça yaygın bir hal almış ve tüm Kürdistan'da yüzyıllarca süren çatışmalar biçiminde devam edip gelmiştir.

Aşiret ve kabile reislerinin, dış güçlerin elinde ve özellikle de çatışmalarda kullanılan piyonlar durumuna düşmeleri, Kürt halk topluluklarının özgür gelişimini adeta imkansız kılmıştır.

Bu aşiret ve kabile reisleri güç, yetki ve otoritelerini sürekli ya Osmanlı Sultanlarından veya İran Şahlarından almaya çalışmış, kazandıkları bu yetki ve gücü ise yine birbirlerine karşı kullanmaya başlamışlardır.

Kürdistan'daki aşiret toplulukları kendi içinde hiç bir zaman ciddi bir ayrışma

yaşayamamıştır. Çünkü aşiretlerin gerek iç ve gerekse dıştan sürekli saldırılara maruz kalması aşiret içi çelişkilerin engellenmesini zorunlu kılmış ve hatta bu durum onları aşiret örgütlenmesini daha da pekiştirmeye götürmüştür.

Aşiret örgütlenmesinin toplumsal yapı üzerindeki hakimiyeti, öyle bir dereceye vardırılmıştır ki, dünyanın birçok ülkesinde neredeyse unutulan bu geri toplumsal organizasyon günümüzde bile geliştirilmeye çalışılmıştır.

Ancak toplumların büyük gelişimi karşısında çok dar ve sınırlı kalan bu yapı doğal olarak düşmanın istismarından kurtulamadı ve bu sınırlı toplumsal otorite de bir kör döğüşü içerisinde yavaş yavaş ortadan kaldırıldı. Aşiret ve kabile reislerinin bundan sonraki konumu; hemen tümüyle, yabancı egemenliğin basit kuklaları olma acı gerçeğini aşamadı.

Kürdistan üzerindeki yabancı egemenliğin 19 yy'da daha da gelişmesi ve buna bağlı olarak Kürt egemen sınıfların yabancı güçlere olan bağımlılığının giderek artması nedeni ile hem toplumsal gelişmenin çarpıklaşması ve hem de yerel otoritelerin birbirlerini kemirmeleri olgusu daha vahim bir hal aldı.

Bu yüzyılda kapitalist gelişme karşısında tutunamayan Osmanlı İmparatorluğu hakimiyeti altındaki alanları bir bir kaybedip; kendisi de giderek bir yarı-sömürge durumuna düşmeye başlayınca, yeniden Kürdistan'a yöneldi. Asker ve beslenme gibi gereksinimleri artan sultanlık bu gereksinimlerini karşılayan alan olarak gördüğü Kürdistan üzerindeki baskılarını alabildiğine yoğunlaştırdı.

Osmanlı İmparatorluğunun Kürdistan üzerindeki emellerine, Ortadoğu'ya egemen olmak isteyen Batı kapitalizminin talepleri de eklenince, Kürdistan yeniden sert çatışmalara sahne olmaya başladı.

Kürt aşiret reisleri ve derebeyleri o yüzyıla kadar dış güçlere sıkı bir bağımlılık içinde olsalarda, içerde, hiç de küçümsenemeyecek bir otonomiye sahiplerdi. Osmanlı Sultanlarının Kürdistan'a yeniden yönelişi ise bu otoriteyi dağıtmayı veya alabildiğince daraltmayı hedefliyordu. Bu durum karşısında kendi iç özerkliklerini savunmaya geçen Kürt aşiret reisleri ve derebeyleri, halkın yabancı egemenliğe karşı olan kin ve nefretini de harekete geçirerek büyük isyanlara giriştiler.

Ancak, gerek isyanları yürüten güçlerin tutarsızlıkları ve gerekse dış koşulların daha çok Osmanlı egemenlerinin lehine olması **(emperyalist ülkelerin Osmanlı İmparatorluğunu ayakta tutma çabaları)** nedeniyle isyanlar daha gelişmeden soysuzlaştı ve arkasında şu veya bu gücün yeralıp kendi amaçları için kullanmaya çalıştıkları hareketler durumuna düştü. Kimi zaman Rus Çarları, kimi zaman ise İngiliz emperyalistlerinin Osmanlı Sultanlarını daha fazla tavize zorlamak amacıyla kullanmaya çalıştığı isyanlar, henüz bağımsızlık sürecine girmeden, ulusal bir direniş olma niteliklerini yitirmeye başladılar.

Çoğu zaman Osmanlı Sultanları bile, daha isyan sürecindeyken bu aşiret reisleri ve derebeylerini satın almayı başarmış ve bu yolla sağladığı iç çatışmalarla bir kaos ortamına sürüklediği isyanları acı yenilgilere uğratmıştır.

Bu biçimde gelişen iç çatışmaların, düşman güçlerin isyanları bastırmak amacıyla bazı işbirlikçileri eliyle yuruttukleri bir ihanet hareketi olduğu açıktır. Nitekim çoğu kez daha bu iç çatışmalar sürerken yabancı egemenler de bizzat çeşitli temizlik harekatlarına girişmiş ve isyanları ancak böylelikle bastırabilmişlerdir.

Başlangıçta haklı nedenlerle ortaya çıkan ve hızla gelişen isyanlar, belli bir süre sonra, yabancı güçlerin çıkarları ve bu çıkarları korumak amacıyla satınalınmış olan yerli hainlerin milis faaliyetleri nedeniyle içten ve dıştan darbelenerek soysuzlaştırılmış ve giderek daha gerici bir organizasyonun oluşturulmasına temel teşkil etmiştir.

19. yy. bu konuda ibret verici örneklerle doludur. Yüzbinleri yöneten silahlı ve askeri güce sahip büyük ayaklanmalar yapılmış, ama hiçbirisi de yukarıda bahsettiğimiz akibete uğratmaktan kurtulamamıştır.

Bu nedenle bütün bu süreçler boyunca ortaya çıkan iç çatışmaları düşmanın oyunu dışında başka bir nedenle izah etmek mümkün değildir.

Dış müdahalenin vardığı bu boyutlar nedeniyle 19. yy'da da Kürdistan toplumsal bir mücadeleye tanık olmaması ve hatta yabancı egemenliğe karşı mücadele bile, ulusal boyutlara ulaşmayan bu güdük isyanlarla sınırlı kalmıştır.

19. yy'da Kürdistan toplumu, Kürt aşiret reisi ve feodallerinin işbirlikçi karakteri yüzünden, Osmanlı Sultanlığına bütünüyle bağımlı bir hale getirilmiştir. Bu bağımlılık 19. yy. sonlarında, öyle bir düzeye ulaştırılmıştır ki, Osmanlı Sultanlığı, iç otonomileri ezilmiş olan bu Kürt egemen güçlerini, İmparatorluk bünyesinde gelişen halk hareketlerine ve en başta da kendi varlığına (Kürt hareketlerine) karşı kullanarak "Kazak orduları" biçiminde, kendisine bağlı bir milis güç olarak yeniden örgütlemiştir. "Hamidiye alayları" doğrudan sultanlığa bağlı olan bir milis örgütlenmesidir.

Aşiretçilik temelinde gerçekleştirilmiş olan bu örgütlenme, feodal egemenliğin ömrünü uzatmak amacıyla geliştirilmiş ve özellikle gerici temellerdeki iç çatışmaların derinleşip yaygınlaşmasında en önemli rolü oynamıştır.

Bir yandan birbirlerine karşı üstünlük kurmak amacıyla korkunç çatışmalar yürüten bu alaylar, diğer yandan; gerek güç ve etkinliklerini arttırmak ve gerekse sultanın gözüne girmek için, Ermeniler başta olmak üzere, diğer komşu halklara karşı da büyük yağma, talan ve kırımlara girişmişlerdir.

Öz olarak, o yıllarda gelişmesi hemen hemen kaçınılmaz olan ulusal isyanlar yerine, 19. yy. sonu ile 20. yy'ın başları Kürt toplumu için kanlı iç çatışmalarla toplumu içten içe tükettiği yıllar olmuş, özellikle halkları birbirine kırdırma politikası ile meşhur Sultan Abdulhamit döneminde, toplum iyice çığırından çıkarılmıştır.

1920'lere gelindiğinde artık aşiretler birbirini o kadar hırpalamış, Kürt toplumunun gözü, yüzyıllar süren bu uşak politikalar ile o kadar karartılmış ve hanedan çıkarları Kürt aşiret reisi ve feodallerini öylesine kıskacına almıştır ki; dış baskıların en zayıf olduğu bu yıllarda bile ulusal ve toplumsal çıkarlar bir türlü gözönüne getirilmemiş, bunu temel alan bir mücadele içine bir türlü girilmemiştir.

O yıllarda basit bir ulusal organizasyonun yaratılması ile dahi, başarılı bir ulusal kurtuluş mücadelesinin verilmesi son derece olanaklıyken, bu elverişli ortam bahsedilen kördöğüşü nedeniyle iyi değerlendirilememiş ve hatta denilebilinir ki böyle bir mücadelenin engellenmesi için gerekli herşey yapılmıştır. Daha da garibi, kraldan daha kralcı bir tavırla, Kürdistan için nasıl bir başbelası olduğu daha o günden görülebilecek olan M. Kemal hareketi desteklenmiş ve nerdeyse gönüllü bir biçimde Türk ulusal kurtuluşunun hizmetine girilmiştir.

M. Kemal hareketinin bu temel üzerinde geliştiği ve hareketinin daha çok "Hamidiye alayları"nın yakın izlerini taşıyan Kuzey Kürdistan'da güçlendiği bilinmektedir. Esas olarak bu alandaki Kürt din adamları, aşiret reisleri ve derebeylerinin desteğine dayanarak Türk ulusal kurtuluş savaşını geliştiren Kemalizm Türk egemen sınıflarının tarihsel geleneğini sürdürerek daha savaş içinde iken bile, Kürdistan üzerinde, nasıl bir hakimiyet tesis edeceğinin hesaplarını yapmaya başlamıştır.

Kendi ulusal kurtuluşlarına eğilmek şurda kalsın, buna bizzat kendileri karşı çıkan Kürt aşiret reisleri ve derebeyleri ise, kendilerini tarihten silmeyi daha o zaman kafasına koymuş Kemalistlere uşaklık yapmak için adeta birbirleri ile yarışmışlardır.

Türk Ulusal Kurtuluş Hareketi kendi ulusu için yeni bir yaşam yolu açmış, ama bunu önemli oranda Kürt ulusal varlığının imhası temeline dayandırmıştır. Bu temelin harcını koyanlar ise, en başta Kürt aşiret reisleri ve feodalleri olmuştur.

M. Kemal iktidara yerleşir yerleşmez; Kürt egemen sınıflarının gücünü yıkmak ve Kürdistan'ı ekonomiden, ulusal yapıya kadar her alanda ve tümüyle, Türk ulusunun egemen olduğu; yani tek bir dil ve kültürün hakim olduğu bir alan haline getirmek için, tüm gücüyle harekete geçmekte bir an bile tereddüt etmemiştir.

M. Kemal'i Kürdistan üzerine bu denli pervasızca yönelten en önemli nedenlerden biri şüphesiz ki, geri sosyal yapının canlı tuttuğu yapay çelişkiler ile Kürt egemen sınıflarının zaaflarıydı.

Kürdistan adına hiç bir şeyin ayakta kalmasına izin vermeyen Kemalizmin imhacı karakteri, 1920'lerden başlayarak adım adım hayata geçirildiğinde kaçınılmaz olarak isyanlar patlak verdi.

Ama daha Şeyh Sait isyanında, tarihsel gerçek kendisini, en acı bir biçimde bir kez daha hissettirdi. Kuzey Kürdistan'daki hakim aşiret güçleri, dil ve mezhep gibi ayrılıkları ileri sürerek bu harekete karşı çıktılar ve böylece hareketin ulusal boyutlara ulaşmasını engellediler. Düşman tarafından alabildiğine tahrik edilen bu çelişkiler temelinde Kürdistan tam bir bölünmeye uğratılıp, Dersim isyanı ve daha birçok ayaklanmada bu durum derinleştirilerek sürdürüldü.

Sonuç olarak, yüzyılların birikimini taşıyan mezhep ve aşiret kavgaları, düşmanın en tehlikeli bir hal aldığı ve Kürdistan ulusal gerçeğini kesin olarak imhaya yöneldiği bir dönemde dahi gündeme gelebilmiş, düşman bu güçleri böyle bir dönemde bile birbirlerine karşı kullanabilmiştir.

İşte, Türk sömürgeciliğinin o korkunç baskı ve sömürü cenderesini Kürdistan üzerine oturtabilmesi ancak toplumunun bu iç çelişki ve çatışmalarla iyice güçten düşürülmesi ve yıpranması ile mümkün olabilmiştir.

Kısaca Kürdistan'daki tarihsel gelişim; sürecin hep şu tarzda işlediğine tanıklık etmektedir. Gittikçe gelişen yabancı egemenlik, bu egemenliğin gelişmek ve Kürdistan'ı kendisine bağlamak için başvurduğu aşiret ve mezhep çelişkileri ve bu temelde bütünüyle bağımlı hale getirilip çarpıtılan toplumsal ve ulusal yapı.

Her türlü yabancı egemenliğin özellikle son yüzyıllarda Kürdistan'da bu kadar rahatlıkla ve uzun yıllar yerleşip, kurumlaşabilmesinin temel nedeni budur.

Dünyanın birçok ülkesinde isyanlar ulusal kurtuluş savaşı düzeyine varmış ve daha sonraki tüm toplumsal gelişmeler, bu temel üzerinde sağlanmıştır. Toplumların gelişim seyri genel olarak böyledir. Ama bizde ortaya çıkan gerçek bunun tam tersidir.

Kürdistan'da isyanlar hiçbir zaman ulusal kurtuluş savaşı ve hatta ulusal direniş boyutlarına ulaşamamış ve iç çatışmalarla yozlaştırılan bu isyanlar, doğal olarak toplumsal gelişmeye değil daha çok tıkanmaya yol açmışlardır.

Bir yanda bir türlü ulusal savaş boyutuna ulaşamayan isyanlar ve ayaklanmalar, diğer yanda toplumsal diyalektiğin özgür gelişmeyişi, Kürdistan toplumunu aşiret ve kabile bölüntüsünün ağır etkisi altında tutmuş, bu bölünme etkilerini günümüze dek hissettirmiştir.

Özellikle 20. yy'da örnekleri çokça görülen çağdaş ulusal kurtuluş hareketlerinin, önce ulusal kurtuluş savaşı ve ardından bu temelde ortaya çıkan bağımsız ve demokratik burjuva toplumlar biçimindeki diyalektik gelişimi, geçmiş tarihsel dönemlerde girişilen tüm ayaklanmalara rağmen Kürdistan'da ortaya çıkamamıştır. Kürdistan'da yabancı egemenlik ve feodal kalıntıların tasfiyesi şurda kalsın, büyük güçler en kötü bir biçimde içiçe geçerek varlıklarını günümüze dek devam ettirmişlerdir.

Yakın tarihsel geçmiş ve günümüzdeki gerçeklik böyle olduğuna göre mevcut çatışma ve çekişmelere nasıl bir anlam vermek gerekir. Buna doyurucu bir cevap verebilmek için, günümüz Kürdistan'ındaki iç çatışmaların kaynaklandığı alan olan, Güney Kürdistan'daki çatışmaların tarihine kısaca da olsa bakmak gerekir.

I. Emperyalist savaştan sonra İngiliz egemenliğine geçen Güney Kürdistan, İngiliz emperyalistlerinin bu alanda fazla bir hakimiyet oluşturamaması, daha sonra egemenliği ele geçiren Arap burjuvazisinin ise uzun süre iktidarını pekiştirememesi nedeniyle, kendi iç otonomisini sınırlı da olsa korumuştur.

II. Dünya savaşından sonra, İngiliz'lerin bu alana çekilmek zorunda kalması ve Arap burjuvazisinin yönetiminin henüz zayıf oluşu, Güney Kürdistan'daki egemen güçlere kendi iç özerkliklerini daha da geliştirmek imkanı vermiştir.

Özellikle 1958'de Irak'daki Monarşik krallığın yıkılması ve burjuva demokratik devrime ilk adımların atılması ile Güney Kürdistan ulusal hareketi için koşullar daha da elverişli hale gelmiş ve bunun bir sonucu olarak tüm Kürdistan'da boydan boya bir halk ayaklanması başgöstermiştir.

Monarşik yönetimden iktidarı devralan Arap milli burjuvazisi ise çok zayıf olması nedeniyle Kürdistan'daki bu gelişmeleri kontrol edememiştir. İşte daha çok bu elverişli dış koşullara dayanılarak geliştirilen Güney Kürdistan'daki ayaklanmalar kısa sürede etkisini Kürdistan'ın tüm parçalarında göstermiş, Güney Kürdistan ulusal hareketi bir çırpıda tüm Kürt hareketinin merkezi ve odağı durumuna gelmiştir.

Ama Güney Kürdistan hareketinin yükseldiği bu konum, gerek yetersiz bir nüfus ve coğrafya yapısına dayanması, ve gerekse diğer parçalara göre içinde bulunduğu her bakımdan geri durum nedeniyle; onun böyle bir rol üstlenmesine olanak vermemekteydi. Kürdistan'ın bu parçasındaki gelişmelerin böylesine belirleyici bir konuma yükselmesi, Irak'taki devrimci gelişmelerin yarattığı elverişli ortam ile, Kürdistan'ın diğer parçalarındaki gelişmelerin katı sömürgeci uygulamalar altında bastırılmasından kaynaklanmaktaydı.

Güney Kürdistan hareketi gücünün çok ötesinde bir otoriteye ulaşmıştı; ama, kendisini Kürdistan'da çok uzun zamandan beridir yaşanmakta olan hastalıklardan kurtarmayı başaramamıştı.

Güney Kürdistan aşiretçi-feodal yapının en güçlü olduğu alanlardan biri durumundaydı. Bu derece geri ulusal ve toplumsal yapı üzerinde şekillenen siyasal gelişmeler, kısa bir süre sonra, tarihte birçok kez yaşandığı gibi, başta Arap burjuvazisi olmak üzere İran, Türk egemen güçleri ve giderek ABD emperyalistlerinin el atması ile, daha 1965'lerden başlayarak soysuzlaşmaya, halkçı ve ulusal karakterinden hızla uzaklaşmaya başladı.

Güney Kürdistan hareketi; daha bir ulusal kurtuluş hareketi düzeyine ve demokratik bir içeriğe kavuşmadan başgösteren içteki aşiretçi-feodal çekişmeler ve dış egemen güçlerin, özellikle de emperyalizmin hareketi içten saptırarak, denetim altına alma çabaları sonucu soysuzlaştırıldı. Kürdistan tarihinde çağdaş en büyük ayaklanma olan Barzani hareketinin vardığı sonuç, böyle bir durumdu. Arap burjuvazisinin katliamcı politikasının eşlik ettiği bu durum, 1970'lere gelindiğinde hareketin kaderini önemli oranda belirlemiştir.

Kürdistan tarihinde kendisinden en çok umut beklenen, Güney Kürdistan hareketi ile onun sembolü haline gelmiş olan Barzani ve KDP, hareketin içine sürüklendiği bu kaos nedeniyle giderek olumsuz bir konuma bürünmüş, bırakalım Kürdistan genelinde bir ulusal direniş savaşı yürütmesi, 1965'lerden itibaren bizzat kendisi ulusal direnişin önündeki en önemli engellerden biri haline gelmiştir.

Hareketin böyle bir duruma düşmesindeki en belirleyici etken, yukarıda da be-

lirttiğimiz gibi geri aşiretçi-feodal yapı ve bu yapıdan kaynaklanan yerel otorite savaşıdır.

Bu iç çatışmalarda sınıfsal ayrışmanın oynadığı rol zayıftır. Tamamıyla, aşiretler arası hakimiyet mücadelesi, çatışmalarda belirleyici öğe olarak, kalmaya devam eder.

Güney Kürdistan'da çatışmaların aşiretçi karakteri oldukça barizdir. Hatta bu, Kuzey-Batı Kürdistan'da olduğu gibi, giderek bölgeler arası bir çatışma düzeyine varmıştır. Güney Kürdistan'daki çatışmaların daha çok Bahtıran ve Soran bölgeleri arasında cereyan ettiği bilinmektedir.

Güney Kürdistan'ın çeşitli bölgeleri arasında ekonomik-sosyal bakımdan farklılaşma ortaya çıkmıştır. Örneğin KDP'nın güçlü olduğu Bahtıran bölgesinde daha çok feodal yapı hakimken, KYB'nin güçlü olduğu Soran bölgesinde kapitalist gelişme daha etkin bir durumda bulunmaktadır. Ama bu, her iki güç arasındaki çatışmaya hakim olan yanın sınıf mücadelesi olduğu anlamına gelmemektedir. Bu çatışmalar, farklı aşiret çıkarlarının savunulmasının ve bu aşiretlerin Kürdistan üzerindeki hakimiyet kavgasının bir ürünüdür.

Daha başından çözümsüzlüğü belli olan bu iç çatışmalar, tarafları çeşitli egemen güçlerle ilişkiye yöneltmiş; Soran bölgesi hakimleri daha çok Bağdat'la ilişki ararken, Barzani ailesi İran'la ilişki geliştirmeye başlamıştır.

Bir kere bu sürece girdikten sonra, artık sonucu dış güçlerin çıkarlarının tayin edeceği bilinen bir gerçektir. Nitekim bu dönemden sonra Güney Kürdistan hareketinin kaderini belirleyen, İran ve Irak arasındaki çelişkiler ile emperyalizmin Arap dünyası üzerindeki hesapları olmuştur. Bahsedilen dış güçler, kendi çıkarlarını yürütmede en önemli desteği Kürt hareketlerinden sağlamış, işler çıkmaza girdiğinde de birbirlerine karşı ileri sürdükleri koz yine Kürt hareketi ve başındaki güçler olmuştur.

ABD, İngiliz ve Fransız emperyalistleri ile çeşitli sömürgeci güçlerin yüzyıllardır ülkemiz üzerinde oynadıkları oyunlar, ancak bu gerçekle izah edilebilir.

Güney Kürdistan hareketine önderlik eden güçlerin objektif temelden kaynaklanan geri ve yetersiz yapıları, modern bir ulusal kurtuluş mücadelesi geliştirebilmelerini engellemiş, benzer özelliklere sahip dar sınıf ve zümre çıkarları, onları, bu çıkarlara tek başlarına sahip olmak amacıyla birbirleriyle kıyasıya savaşa sürüklemiştir. Ulusal mücadele görüntüsü altında yüceltilmeye çalışılan bu çıkar savaşının gerici niteliği 1975'lere gelindiğinde tüm çıplaklığıyla gözler önüne serilmiştir

Bağımsız ve doğru bir stratejik hat izleyerek ulusal kurtuluş mücadelesini yükseltmek ve onu, o yıllarda zaferle taçlanmış Çinhindi vb. ulusal kurtuluş mücadelelerinin saflarına katmak yerine hareketin perspektiflerini dar otonomi amaçlarıyla çarpıtıp, hedefe çeşitli dış güçlere ve bu güçler arasındaki çelişkiye dayanarak varma anlayışı, Güney Kürdistan güçlerini düşmanın kucağına itmiştir. Dış güçlere dayanarak mücadeleyi sürdürme anlayışı, bu güçlerde o derece gelişmiştir ki, kendi aralarındaki çelişkileri "çözümleme"yi (!), ve birbirlerine karşı yürüttükleri üstünlük savaşını kazanmayı bile dış güçlere dayanarak gerçekleştirmeye çalışmışlardır. KYB'yi 1966'larda Kürdistan'da bir kırım savaşı yürütmekte olan Irak Baas yönetimi ile işbirliğine yönelten neden budur.

1975'lere gelindiğinde IKP'de aynı duruma, hem de daha vahim bir biçimde düşmekten kurtulamamıştır. Sözde, İran ile Irak arasındaki çelişkiden yararlanarak otonomi amacına ulaşmaya çalışan ve Sovyetler'le ilişki geliştiren Irak yönetimini darbelemek ve tavize zorlamak amacıyla ABD ile ilişki içine giren KDP, bu ilişkiler içerisinde hem kendisini, hem de genel olarak Kürt hareketini çok tehlikeli konumlara sürüklemiş, hareketi tecritle yüzyüze getirmiş ve çok acı bir yenilgiye uğramaktan kurtulamamıştır. Gerek İran Şahlığı ve gerekse ABD, Irak'tan elde etmek istedikleri tavizi aldıktan sonra (bilindiği gibi bu, İran açısından Körfez üzerinde etkinlik elde edebilmek için toprak talebiydi ve Cezayir antlaşması ile gerçekleşti. ABD açısından ise, Irak'ın emperyalist bağımlılığa zorlanması idi), KDP'yi ve Kürt hareketini yüzüstü bırakmış, bununla da yetinmeyerek KDP'yi silahlarını bırakmaya ve hareketi dağıtmaya zorlamışlardır.

Güney Kürdistan'daki iç çatışmalarda yeralan tarafların durumu böyledir. Strateji, taktik, örgütlenme ve eylem alanlarında modern anlamda ne bir sınıf savaşımı, ne de bir ulusal savaşım boyutlarına ulaşamayan bu çatışmalar, doğal olarak çağımızın hem sınıfsal ve hem de ulusal kurtuluş mücadelesinin gerçekleriyle çelişmektedir.

Şüphesiz, egemen güçlerle tarihin özgül durumları ve o güçlerin dünya genelinde anti-emperyalist bir cephede yeralmaları halinde ilişki kurulmuştur ve kurulabilir. Örneğin Güney Kürdistan hareketinin 1958-1961 döneminde Irak yönetimi ile kurduğu ittifak, bu yönetimin o zaman ilerici bir konumda olmasından ötürü, doğru bir ittifaktır. Yine, bu güçlerin günümüzde Suriye yönetimi ve devrimin başlangıcında İran yönetimiyle geliştirdikleri ilişkilerde böyledir.

Ama, bu güçlerin 1965-75 döneminde, Irak, İran ve ABD başta olmak üzere çeşitli emperyalist çevreler ile geliştirdikleri ilişkileri böyle değerlendirebilmek mümkün değildir. Bu ilişkiler, Kürdistan tarihindeki olumsuzlukları daha da derinleştirmiş ve ulusal kurtuluş hareketleri çağında, halkımızın kurtuluş mücadelesinin dünya ilerici insanlığından tecrit olmasına yol açmıştır.

1975 yenilgisinden sonra da, Güney Kürdistan güçleri içerisinde bulundukları olumsuzlukları fark etmemiş ve bu olumsuzlukları yeni koşullarda daha da derinleştirmişlerdir. Yaşadıkları onca acı deneye rağmen günümüzde hâlâ dar sınıf çıkarları uğruna hareketi bir kördöğüşüne döndürme anlayışından kurtulamayan bu güçler, Güney Kürdistan hareketinin önemli görevler başarmakla yüzyüze olduğu bir dönemde tarihsel hatalarını yine, hem de çok daha geniş boyutlarda tekrarlamaya başlamışlardır.

Bu gün yüzlerce yurtsever ve devrimcinin hayatına, ülke ve bölge devrimi açısından ise büyük maddi ve manevi zararlara yolaçan, Güney Kürdistan'daki çatışmaların sona erdirilmesi, tüm halk güçlerinin ortak bir arzusu haline gelmiş ve çeşitli güçler, bu amaçla bir takım çalışmalar içerisine girmişlerdir. Ancak iyi niyet sorunu olmaktan çok, köklü stratejik ve taktik yaklaşımlar gerektiren sorunun çözümü bir yönüyle de, bu çatışmaların günümüzde ulaştığı boyutların ve sorunun kaynaklandığı güncel gelişmelerin doğru ve tam olarak kavranmasına bağlıdır.

C- SORUNUN GÜNÜMÜZDE ULAŞTIĞI BOYUTLAR

Kürdistan tüm tecrit edilmişliğine ve parçalanmışlığına rağmen, günümüzde kapitalizmin az da olsa geliştiği, dolayısıyla aşiret çitlerinin önemli oranda parçalanmaya başladığı bir ülkedir.

Emperyalizmin kapitalizmi dünyanın en ücra köşelerine kadar yaydığı günümüzde Ortadoğu gibi emperyalizm için çok önemli bir alanda yer alan Kürdistan, elbette ki bu gelişmenin dışında kalamazdı, ve kalmadı.

Türk sömürgecilerinin onca kuşatmasına ve tecritine rağmen 1950'lerde sömürgeci bir nitelikte de olsa, Kuzey-batı Kürdistan'a kapitalizm girdi. Bu gelişme belli bir gecikme ile Güney ve Doğu Kürdistan'da da gözlendi.

Yabancı kapitalizm temelinde ve daha önceki aşiretçi-feodal yapı üzerinde yaratılmaya çalışılan bu yeni sosyo-ekonomik gelişmenin çok çarpık ve hastalıklı olduğu açıktır, ama yine de bu bir gelişmedir. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketi üzerinde sınıfsal etkilerin duyulması ancak bu gelişme sayesinde mümkün olmuş, gerek iç mücadeleler ve gerekse yabancı egemen güçlere karşı yürütülen savaşlarda sınıfların etkileri daha çok bu gelişmeden sonra duyulmaya başlanmıştır. Kürt hareketi içerisinde klasik feodal ayaklanmalar döneminde etkileri duyulan ilkel milliyetçi eğilimlerin ortaya çıkması bile bu etkene yakından bağlıdır. Ancak başlangıçta objektif zeminin bu gelişmeye çok kapalı olması nedeniyle, Kürt Teali Cemiyeti, Şeyh Sait ve Dersîm isyanlarında çok zayıf olarak görülen ilkel milliyetçilik, bu ayaklanmalara damgasını vuramamış, giderek bu hareketler içerisinde hızla eriyip yok olmuştur.

Yakın zamana kadar Kürt hareketine damgasını vuran feodal önderlikli ayaklanmaların yerini, daha çok KDP'nin temsil ettiği ilkel milliyetçiliğe bırakması, feodal toplumun belli oranda aşılarak ilkel milliyetçilik için koşulların olgunlaşmasına doğrudan bağlıdır. Kısaca, milliyetçi ideoloji ve siyasetin bu tarzda da olsa gelişimi, çok elverişsiz ve olumsuz bir temele rağmen belli oranlarda kapitalist gelişmeyi öngörür ve özellikle başlangıçta Kürdistan'da olan da budur.

Doğu Kürdistan'da Mahabat hareketi ve daha sonra bunun bir devamı olarak İ-KDP bünyesinde, Kuzey-batı Kürdistan'da ise, İ-KDP'nin uzantısı olarak kurulan T-KDP'de ilkel milliyetçilik belli oranlarda gelişme sağlamış, İ-KDP bu eğilimi çeşitli kılıflar altında günümüze dek taşısa da, Mahabat ve ardından 1975 KDP yenilgisi ile bu parçalardaki etkisi sonderece zayıflamıştır.

Esas olarak, yarı-feodal, yarı-burjuva önderliğin çıkarlarını dile getiren ilkel milliyetçilik, Kürdistan genelinde egemen sınıfların olumsuz mirasını daha da derinleştirerek 1975 yenilgisi ile noktalanınca, bu parçada da yeni ideolojik ve politik arayışlar hızlanmıştır. Şüphesiz ki ilkel milliyetçilik tümden ortadan silinmemiştir. Çünkü herşeyden önce böyle bir ideolojik ve siyasal yapılanmayı doğuran objektif yapı, aynı olumsuz özellikleri büyük oranda korumaya devam etmiştir.

I-KDP'nin yenilgisi, ilkel milliyetçiliğin etkilerinin önemli oranda kırılmasına yolaçmıştır. Ama bu eğilimin etkileri, gerek I-KDP ve gerekse KYB içerisinde bugün de sürmektedir.

Kapitalist gelişmenin Güney Kürdistan'ın diğer bölgelerine nazaran biraz daha ileri boyutlarda olduğu Soran bölgesinde, Doğu Kürdistan'da iç kesimlerde ve özellikle de Kuzey-batı Kürdistan'da başlangıçta cılız bir gelişme içinde olan küçük-burjuva milliyetçiliği, ilkel milliyetçiliğin yenilgisinden sonra hızlı bir gelişme gösterdi. Güney Kürdistan'da 1965'lerden itibaren KYB içinde gelişmeye çalışan küçük-burjuva milliyetçiliği, bir yandan KDP'nin engellemeleri, diğer yandan Baas yönetiminin baskıları altında fazla gelişme gösterememişti. Bu nedenle KDP'nin yenilgisi ve özellikle Kuzey-batı Kürdistan'da ortaya çıkan modern gelişmeler temelinde, küçük-burjuva milliyetçiliği dişe dokunur bir sistemliliğe, öncelikle yine bu parçada ve KYB'de ulaştı. Daha sonra diğer parçalarda gelişmeye çalışan küçük-burjuva eğilimler üzerinde, KYB'nin yönlendirici bir rol oynaması, bu nedenlere bağlı olduğu kadar, özellikle Kuzey-batı Kürdistan'da geniş bir kesimi ve daha gelişmiş bir sosyal ve siyasal yapıyı temsil etmesine rağmen bu parçadaki küçük-burjuvazinin merkezi otorite ve feodal-komprador güçlere sıkı bağımlılık içinde oluşması ve Türk sömürgeciliğinin Kürdistan adına işbirlikçiliği bile reddeden katı tutumundan kaynaklanmaktadır.

Küçük-burjuva milliyetçiliğinin zayıf bir sosyo-ekonomik temel üzerinde canlanmaya çalıştığı 1970'li yılların ikinci yarısı, aynı zamanda proletarya yurtseverliğinin de hızla geliştiği bir dönemdir. Esas olarak Kuzey-batı Kürdistan'da ortaya çıkıp gelişen proletarya yurtseverliği kısa sürede tüm Kürdistan'da etkisini duyurdu. Bu arada ilkel milliyetçilik de, İran devrimi öncesinde yeniden toparlanan I-KDP ve İran devrimi ile birlikte İ-KDP'de, koşulların zorlaması ile daha ileri bir milliyetçiliğe yönelik gibi görünse de, yeniden canlandırılıp geliştirilmeye başlandı.

Kısaca; Kürdistan'da sömürgeci kapitalizm koşullarında ortaya çıkan yarı-feodal toplumsal yapı üzerinde ideolojik-siyasal platformda ağırlıklarını duyuran güçler, günümüzde proletarya yurtseverliği ile, onunla aynı ağırlıkta olmasa da burjuva milliyetçiliğidir.

Ama ortaya çıkan bu gelişmenin çok sancılı olduğu, bir çok olumsuz öğeyi birlikte taşıdığı ve sömürgeci müdahale ile üstten dönüştürülen objektif zeminin henüz aşiret ve kabile çatışmalarının sıcaklığını taşıdığı da bir gerçektir.

1980'li yıllara gelindiğinde hem tek tek sömürgeci ülkelerdeki ve hem de buna kaynak teşkil eden emperyalist ülkelerdeki krizin dünya ve özellikle de bölgede derinleşmeye başlaması, İran devriminin daha başından yönetimi orta ve büyük burjuvaziye kaptırarak bunalıma düşmesi ve ülkemizdeki devrimci-yurtsever gelişmeler ile İran-Irak savaşının patlak vermesi Kürdistan üzerindeki baskı ve çekişmeleri arttırdı. Proletarya eğiliminin olumlu etkilerini hızla duymaya başlasa da, geçmiş olumsuz mirasın izlerini de hâlâ çok fazla bir biçimde üzerinde taşıyan Kürdistan toplumu, ortaya çıkan ulusal ve bölgesel gelişmeler karşısında o soysuz iç çatışmalar ortamına yeniden çekilmeye başlandı.

Bundan sorumlu olan güçlerin, esas olarak, Doğu ve Güney Kürdistan'daki yarı-feodal, yarı-burjuva önderlikler olduğunu hemen belirtmek gerekir.

Bu dönemde Kürdistan ve uluslararası plandaki gelişmeler, mevcut tüm sınıf ve tabakalara, modern ideoloji ve politikalar geliştirip yaygınlaştırabilmek için son derece elverişli bir zemin yaratmıştır.

Ama bu güçler böyle bir dönemde bile yaşadıkları acı deneyler gözlerini kapayıp, Kürdistan için geçmişte öngördükleri eski toplumsal ve tarihsel iddialara dayanan otonomi taleplerini farklı kılıflar altında yeniden formüle ederek ve mücadeleyi doğru devrimci taktiklerle değil, fırsatlardan yararlanma ve sömürgeci devletler arasındaki çelişkilere dayanarak geliştirme anlayış ve tutumlarını sürdürerek tarihsel hatalarını yeniden tekrarlamaya başladılar.

Özellikle İ-KDP, bu dönemde, belirtilen hataları üzerinde en çok taşıyan hareketlerden biri durumundadır. İ-KDP, İran devriminin yarattığı elverişli koşullardan yararlanarak ulusal kurtuluş devrimini hızla yükselteceğine (ki ülkedeki koşullar da bunun için sonderece elverişliydi), gerek temsil ettiği sınıfların ideoloji ve politika üretmedeki yetersizlikleri ve gerekse proletarya hareketi ile sosyalizmin bölge üzerindeki etkinliğinin verdiği ürküntü ile mücadeleyi yine dış güçlere ve özellikle çok daha önceden ilişkiye geçtiği Avrupa sosyal-demokrasisine dayanarak geliştirmeye çalıştı.

Başlangıçta haklı taleplerle ortaya çıkıp gelişen Doğu Kürdistan halk ayaklanması, İran devriminin özelliklerini de dikkate alan doğru bir program ve mücadele ile bir ulusal kurtuluş mücadelesi boyutlarına yükseltileceğine, Avrupa yanlısı bir önderlik tarafından emperyalizmin İran devrimini zayıflatma amaçlarına alet edilince, gittikçe gericileşen İran yönetimi karşısında bile gerilemek ve giderek de gericileşmekten kurtulamadı. İ-KDP yönetimini faşist Saddam rejimiyle girdiği ilişkiler, bu olumsuzluğu daha da derinleştirerek, Doğu Kürdistan hareketini

tecrit ile yüzyüze getirdi. Kürdistan ulusal kurtuluş savaşı adı altında girilen bu gerici ilişkiler halk ayaklanmasının içten içe çürümesine yolaçmaya başladı.

Başlangıçta olumlu özellikler gösteren I-KDP'nin İran ile girdiği ilişkilerde, aynı oranda olmasa bile, benzer sonuçlara yönelmiş bulunmaktadır. Irak faşist yönetiminin gerici karakterine karşılık, daha ileri bir konumda bulunan İran yönetimi ile ilişkilerin doğurduğu bu sonuç, hem I-KDP ve hem de İran yönetiminin karşılıklı ilişkiler konusundaki yetersiz ve gerici mantıklarından kaynaklanmaktadır. I-KDP'yi İran devrimi ile ilişkiye yönelten şey; onun ilerici özelliği ile bütünleşmekten çok, bölgede ve dünyada kendisi ile ilişkiye açık tek güç olmasından dolayıdır. Gittikçe gericileşen yapısını, Kürt ulusal sorunu karşısında tam bir bağnazlığa dönüştüren İran yönetiminin I-KDP ile girdiği ilişkiler, faşist Saddam yönetimini hedef alsa da, amaca hizmet eden ilişkiler değildir. Çünkü, süreç içerisinde bu ilişkiler, İran yönetiminin, Güney Kürdistan hareketini İran-Irak savaşının taktik bir öğesi olarak görmesi ve onu yedeğine almaya çalışması nedeniyle, Irak muhalefet güçlerinin birliği ve bu güçlerin ortak ulusal-demokratik bir program oluşturmaları önünde ciddi bir engel haline gelmiştir.

Kürdistan'ın İran-Irak savaşının uzandığı bir alan haline getirilmesi sonucu, bu alanda yeralan güçler, tarihteki o olumsuz rollerini yeniden üstlenmeye başlamışlardır. Bu noktada Doğu ve Güney Kürdistan güçlerinin İran ve Irak yönetimleri ile girdikleri ilişkiler ve bunların sonuçlarına ilişkin görüşlerimizi biraz daha açmakta, konunun taşıdığı önem açısından yarar olduğu kanısındayız.

Faşist Saddam yönetiminin, gerek içteki uygulamaları ve gerekse emperyalizm adına üstlenmeye hazırlandığı roller, bu yönetimi çok tehlikeli konumlara sürüklediği açıktır. Bölge ve Arap gericiliğinin bu yönetime bağladığı umutlar oldukça büyüktür, ve onu ayakta tutmak için büyük çaba sarfetmektedirler. Bu nedenle, sınırlı taktik gerekçelerle bile olsa, bu yönetim ile ilişki kurmak hem ulusal ve hem de uluslararası düzeyde sonderece gerici ve tehlikeli bir konuma düşmek demektir.

Şüphesiz, gerek Saddam yönetimine ve gerekse, özellikle de ABD emperyalizmine karşı sürdürdüğü tutum nedeniyle, İran yönetimi ile ilişkiler için aynı şeyleri söylemek mümkün değildir. Bu yönetimle stratejik düzeye vardırılmayan, koşulları ve olanakları iyi hesaplanmış bir ilişki, İran ve Irak ilerici muhalefet güçleri için olumlu sonuçlar yaratabilir. Ama bunun için, herşeyden önce bu yönetimle ilişki içinde olan güçlerin, özellikle de Kürdistanlı hareketlerin, kendi bağımsız siyasi yapıları, anlayış ve mücadelelerinden taviz vermemeleri, kurdukları taktik ilişkide çok dikkatli olmaları gerekmektedir. Ama öyle görünmektedir ki, I-KDP Şah dönemindeki tehlikeli bağımlılık ilişkisine vardırmasa da, İran ile ilişkilerinde yukarıda belirtilen konumdan da bir hayli uzak bulunmaktadır.

Sonuç olarak, benzer sosyo-ekonomik koşullar üzerinde şekillenen I-KDP, KYB ve İ-KDP, bünyelerinde taşıdıkları ilkel milliyetçi eğilimler nedeni ile, bir türlü bağımsız bir ideoloji ve siyasete yönelememeleri yüzünden girdikleri yanlış ilişki ve ittifaklarla olumsuz ve tehlikeli konumlarla sürüklenmekte, emperyalistler ve sömürgeci güçlerin geçmişte, Kürt aşiret ve kabileleri üzerinde oynadıkları oyunlara alet olabilmektedirler.

Türk sömürgeciliğinin bütünü ile ilişkiyi reddeden imhacı karakterine karşın, İran ile Irak yönetimleri Kürdistan üzerindeki politikalarını, bir de bu yönlü ilişkilere dayanarak sürdürmektedirler. Bu yönetimleri, günümüzde bu tarz ilişkilere yönelten iki önemli etken vardır: bunlardan birincisi, bizzat kendilerinin içinde bulunduğu yetersizlikler ve zaaflarken, diğeri, bu güçlerin egemenliğinde bulunan Kürdistan parçalarındaki geri sosyo-ekonomik yapı ile bu yapının koşullandırdığı dışa bağımlı zayıf ideoloji ve siyasal oluşumlardır. Gerek Doğu, gerekse Güney Kürdistan'daki sosyal gelişmeler, henüz bağımsız bir siyaset oluşturacak kadar ayrışmış değildir. Aşiretçilik ile içiçe bir sınıflaşma olayı yaşanmaktadır. Yeni oluşan burjuva, küçük-burjuva yapılarda daha çok aşiretçi-feodal özellikler taşıyan toplumsal şekillenmenin dönüşümü ile oluşmaktadır. Bu oluşum, Kürdistan'ın bu parçaları üzerinde hakimiyet kurmuş olan Arap ve Fars burjuvazisinin yakın etkisi altında ortaya çıktığından, özellikle Kürdistan'ın uç bölgelerinde etkisini daha fazla duyurmakta, fakat bu alanlarda ortaya çıkan burjuva ve küçük-burjuva sınıfsal oluşum, egemen güçlere karşı direnme temelinde değil, daha çok işbirlikçilik temelinde gelişmektedir. Ülke genelinde dengeli bir sosyal ayrışmanın yaşanmaması, her parçada ve hatta her parçanın değişik bölgeleri arasında bile sosyal ayrışmanın farklı düzeyde gelişmesine yolaçmaktadır. Örneğin, Kuzey-batı Kürdistan'daki sosyal ayrışma ile, Güney veya Doğu Kürdistan arasında artık çok bariz farklılıklar vardır. Yine Kuzey-batı Kürdistan'ın kendi içinde bile, çeşitli bölgeler arası farklılıklar ortaya çıkmıştır. Siirt, Hakkari, Van, Mardin vb. gibi iç yörelerde aşiretçi-feodal kalıntılar çok güçlüyken, Türkiye'ye komşu Antep, Maraş, Malatya vb. yörelerde, bu yapı hemen hemen silinmeye yüz tutmuştur. Kısaca, değişik sömürgeci egemenlikler altında, giderek birbirinden farklılaşmış olan, Kürdistan toplumsal yapısındaki ayrılıklar, bir de sömürgeci egemenlerin her bölgedeki mezhep, aşiret vb. parçalanmışlıklarını bile dikkate alan bilinçli uygulamaları ve mecburi iskan gibi halkın birliğini parçalayan yöntemlerle daha da derinleştirilmektedir. Dolayısıyla böyle bir yapı altında gelişen dengesiz sosyal ayrışmalar sonucu, toplumdaki mevcut tüm sosyal kesimlerin bünyesinde birbirinden kopuk ve farklı hareketler ortaya çıkmaktadır. Bırakalım Kürdistan genelinde bütünlüğe ulaşmak, tek tek parçalarda bile bütünlüğe ulaşmaktan uzak olan bu hareketler, ya düşmanın sert tedbirleri altında ezlip yok edilmekte veya zayıf konumlarından ötürü işbirlikçiliğe yönelmek durumunda kalmaktadırlar.

İç sosyal gelişmedeki zayıflık ve bütünlüğe ulaşamama, Kürdistan üzerinde çatışan güçlerin, birbirlerine karşı geliştirdikleri politikalarla birleşince, gelişmeler sosyal bünyeyi daha da tahrip eden ve ulusal bütünlüğü tamamıyla parçalayan olumsuz bir zemine kaymaya başlamaktadır. Böyle bir sosyal zemin üzerinde aşiret ve hanedan çıkarlarını bile aşmayan bir temelde, dış çıkar çevreleri ile girilen ilişkiler kaçınılmaz olarak çatışmalara yolaçmakta ve işbirlikçi çıkarlarla yüklü olan bu zeminde kalınınca hiçbir iyi niyetli çaba, bu çatışmaları önlemeye yetmemektedir.

Buraya kadar anlattıklarımızın yanısıra, çatışmaların derinleşmesine yolaçan bir diğer durumdan da bahsetmek gerekmektedir. Kuşkusuz, çatışmalara yolaçan esas etkenler yukarıda bahsedilen hususlardır. Ama bu çatışmaların gelişmesinde hakim ulus devrimci ve demokratik güçlerinin içinde bulundukları zaafların, yetersizliklerin ve hataların da rolü olmuyor değil. Bu güçlerin soruna hatalı ve faydacı yaklaşımları, iç çatışmaların daha da derinleşmesine yolaçmaktadır.

Kürdistan'ı egemenliği altında tutan tüm ülkelerin devrimci ve demokratik güçleri, Kürdistan ulusal kurtuluş sorunu karşısında değişik düzeylerde de olsa, günümüze kadar benzer hata ve olumsuzluklar içinde oldukları gibi, günümüzde de bu olumsuzluklarını önemli oranda sürdürmektedirler.

Bu ülkelerdeki, proletarya hareketinin zayıflığına ve uluslararası komünist hareketin içinde bulunduğu hatalara yakından bağlı olan, Kürdistan Devrimine yanlış yaklaşım ve ilişki biçimi, gerek bu ülkeler ve gerekse Kürdistan devriminin sorunlarını daha da ağırlaştırmaktadır.

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketini kendi tarihi, ulusal ve sosyal gerçekliği içinde bağımsız stratejik bir müttefik güç olarak görmek yerine; emperyalizm ve sömürgeci güçlerin Kürdistan üzerinde yarattıkları parçalanmışlığı meşru gören ve bu alandaki sorunları kendi program, strateji ve taktiklerine uygun bir tarzda, kendi ülke devrimlerinin bir parçası olarak çözüme götürmek isteyen eğilimler, hakim ulus devrimci-demokratik güçlerine egemen olan anlayışlardır.

Daha çok hakim ulus ve reformist küçük-burjuva kaynaklı olan bu eğilimler, bu bakış açısı doğrultusunda Kürdistan'daki ilkel ve reformist milliyetçi eğilimler ile girdikleri oportünist ve faydacı ilişkiler sonucu, bu alandaki bölünmüşlüğü ve kargaşayı daha da arttırmaktadırlar. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketini stratejik bir ittifak gücü olarak değil de, kendi programlarını uygulamada başvurulması gereken taktik bir güç olarak değerlendirmeleri, onları Kürdistan'daki güçler arasında mevcut çatışma ve çekişmelerden yararlanma ve bu alanda kendi uzantılarını yaratma anlayışına götürmekte, bu ise kaçınılmaz olarak, kendilerine komünist vb. hangi sıfatı takarlarsa taksınlar, bu güçleri dahi bir taraf durumuna düşürerek iç çatışmaları daha da yaygınlaştırıp, derinleştirmektedir.

Bugün, Güney Kürdistan'da gelişen iç çatışmalarda, taraf olarak yer alan IKP'nin durumu böyledir. Bu eğilim kendisini diğer parçalarda da sıkça duyurmaktadır.

Şüphesiz ki, Güney ve Doğu Kürdistan'daki olumsuz durumun etkileri sadece bu parçalarla sınırlı kalmamaktadır. Özellikle Kuzey-batı Kürdistan'da gelişmeye çalışan küçük-burjuva eğilim, Güney Kürdistan'daki gelişmelerden şiddetle etkilenmektedir. İçerde, Türk sömürgeciliğinin sert baskıları altında reform hareketlerine yönelemeyen küçük-burjuva eğilim, Güney Kürdistan'daki zemine dayanarak, gelişme olanakları yaratmaya çalışmaktadır. Ancak kendileri bile aşiretçi-feodal yapının uzantıları durumunda olan, Güney Kürdistan güçlerine dayanarak ve onların bir uzantısı olarak gelişme eğilimleri, geliştirici olmaktan çok, üçüncü elden bağımlı, sonderece zayıf, şekilsiz ve olumsuz bir yapının ortaya çıkmasına yolaçmıştır. Geçmişte I-KDP'nin uzantısı olarak oluşturulan T-KDP daha sonra ise, 75 yenilgisiyle birlikte gelişmek isteyen küçük-burjuva eğilimin bir uzantısı olarak oluşturulan "UDG" ve bugün de "5'li platform" biçiminde ortaya çıkan çabalar, hareketi bu zemine dayandırarak geliştirme eğiliminin bir ürünüdür. Kuzey-batı Kürdistan'daki küçük-burjuva eğilimin Güney Kürdistan güçleri ile böyle anlamsız bir ilişki temelinde ve onların uzantıları olarak gelişmek istemelerinin ve bu konuda ısrarlı davranmalarının diğer bir önemli nedeni ise; Kuzey-Batı Kürdistan'daki proletarya önderliği ve proletarya yurtseverliğinin hızlı gelişimidir. Ama Kuzey-batı Kürdistan hareketi gibi, modern Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketinde belirleyici rol oynaması gereken bir hareketin, bu güçler tarafından, Güney Kürdistan hareketinin bir uzantısı haline getirilmeye çalışılması, ulusal kurtuluş hareketinin geleceği açısından son derece tehlikeli bir durum yaratmaktadır.

Tüm bu anlattıklarımızı özetlediğimizde ortaya çıkan sonuç; Kürdistan'daki iç çatışmaların ne ulusal kurtuluşçuluk ve ne de sınıfsal mücadele ile izah edilmesinin mümkün olmadığıdır. Şüphesiz ki, bu mücadeleler içerisinde bir çok yurtsever, ilerici veya komünist yer almakta ve hatta Marksizm-Leninizm adı altında gelişmek istiyen iddialı bir takım guruplar bile bulunmaktadır. Ama bu iç çatışmalara hakim olan yön bir sınıf mücadelesi değil, aşiretçi feodal çıkarlar ve bunun kaçınılmaz olarak yolaçtığı, işbirlikçi politikalardır. Bu politikaların aşılamaması, Kürdistan'daki iç çatışmaların patlak vermesine yolaçmış ve bu çatışmalar tarafların tüm iddialarına rağmen, ulusal kurtuluş mücadelesi açısından yıkıcı sonuçlar doğurmuştur. Mücadelenin önüne ciddi bir engel olarak dikilmesi yanında sağlıklı bir sınıf mücadelesinin gelişimini de tümden olanaksız hale getiren bu çatışmalar, daha çok yabancı çıkarlar temelinde ortaya çıktığından giderek gericiliğe kan veren hareketler durumuna dönüşmekten kurtulamamışlardır. Bu çatışmalara taraf olan güçlerin kendilerine taktıkları sıfatlar ne olursa olsun, üzerinde hareket ettikleri politik zeminin olumsuzluğu nedeniyle içine girdikleri durumun devrimcilik olmadığı ve nasıl zararlara yolaçtıkları kendisini açıkça ortaya koymasına rağmen kendilerini bu tür çatışmalardan bir türlü alıkoyamamaktadırlar.

O halde, yaşanan iç çatışmaları, basit bir takım çekişmelerin ve olumsuz tesadüflerin ürünü olarak değerlendirmemek gerekir. Ama bu, yukarıda geniş olarak izah ettiğimiz gibi, çeşitli sınıfların bağımsızlık ve özgürlük hareketi üzerindeki hegemonya mücadelesi de değildir. Tarihsel ve güncel gerçeklerin ortaya çıkardığı gibi, Kürdistan'daki iç çatışmalar, zayıf aşiretçi-feodal ve reformist-burjuva güçlerin daha çok dış güçlere dayanarak yürüttükleri ve bu nedenle de niyetleri ne olursa olsun dış güçlerin amaçlarına alet olmaktan kurtulamadıkları çıkar çatışmalarıdır.

D- ÇÖZÜM NASIL SAĞLANIR, NEYE BAĞLIDIR

Buraya kadar yaptığımız değerlendirmelerden de anlaşılacağı gibi, sorunun derin tarihsel ve güncel ekonomik, sosyal ve siyasal köklere sahip olması gerek sorunun ortaya konuluşunda ve gerekse çözümü için köklü yaklaşımlar öngörmeyi zorunlu kılmaktadır. Bu nedenle biz bu başlık altında böyle bir yaklaşımı esas alarak ve herşeyden önce çözüm önündeki engelleri tekrar berraklaştırarak, çözüme ilişkin görüş ve önerilerimizi ayrıntıları ile ortaya koymaya çalışacağız.

1- İLKEL MİLLİYETÇİ VE OPORTÜNİST YAKLAŞIMLAR, BİRLİK DEĞİL ÇATIŞMA DOĞURUR

Nedenlerini genişçe izah ettiğimiz gibi sosyal zeminin zayıflığı ve bu zemin üstünde yükselen politikalarının yetersizliği, içerde ve özellikle de dışarda içerisine girmiş oldukları son derece hatalı ilişkiler nedeni ile ilkel milliyetçi ve reformist yaklaşımların sorunu çözmek bir yana yarayı daha da derinleştirdikleri ortadadır. Geçmişte doğru bir siyasal program, stratejik ve taktik anlayış geliştiremeyen bu güçler, bugün de aynı olumsuz yapılarını devam ettirmekte ve bu nedenle de sorunun kaynağı olmaktan kurtulamamaktadırlar.

Herşeyden önce, ilkel milliyetçi ve küçük-burjuva güçler, Kürdistan geneli ve kendi parçaları içindeki gerçek konumlarını doğru belirleyememekte ve bu konudaki olumsuzluklarını devam ettirmektedirler. Coğrafyası, nüfusu ile Güney Kürdistan'ın, Kürdistan geneli içindeki yeri ve rollerinin ne olacağı, ne olması gerektiği sorusunu hâlâ çözüme kavuşturmaktan uzak bulundukları gibi, geçmişte daha çok kendi öz güçleri ile değil, bazı fırsatlara dayanarak, hareket geliştirmişseler de, bugünkü yapılarıyla fazla ileriye gidemiyecekleri açık olduğu halde, bu durumlarını görememekte veya görmemezlikten gelerek olumsuz yapılarında ısrar etmektedirler. Geçmişte yarı-feodal, yarı-burjuva önderliğin yaptığı gibi, günümüzde küçük-burjuva yanı ağır basan önderlik de, mevcut yapısıyla kendi parçasında bile önderlik yapamazken, Kürdistan gene-

line önderlik yapmasının mümkün olmadığını kavrayamamakta ve bu konudaki olumsuz tutumunu sürdürmeye devam etmektedir. Bu anlayış, sözkonusu güçlerin doğru bir program, strateji ve taktiğe ulaşmalarını, ve doğal olarak sorunu çözümleyici bir güç olmalarını engellemekte, giderek mücadeleye engel bir konuma düşmelerine neden olmaktadır.

Bu güçler Kürdistan halkının çıkarlarını gözeten doğru devrimci program geliştirememekte, daha çok burjuvalaşmak isteyen yarı-feodal, yarı-burjuva kesimlerin çıkarlarını gündemleştiren bir otonomi programı ile ortaya çıkmakta, kendi çıkarlarını Kürdistan ve Irak'taki devrimci bir hareketin geliştirilmesinde değil, otonomi vb. yollarla elde edecekleri bir takım hakların gerçekleşmesinde görmektedirler. Bu doğrultuda oluşturdukları siyasal programları, kendi sınıfsal konumlarının bir ifadesi olarak Irak'da devrimci-demokratik bir hareket geliştirmek yerine, bazı reformlarla kendi burjuva dönüşümlerini sağlamayı hedeflemektedir. Günümüzde küçük-burjuva eğilimi örgütleme iddiası ile ortaya çıkan önderlik de hemen hemen yarı-feodal, yarı-burjuva önderliğin sahip olduğu siyasal program, strateji ve taktikleri benimseyerek aynı olumsuzluğu devam ettirmektedir.

Halbuki, Güney Kürdistan için devrimci bir ulusal kurtuluş programının oluşturulması, Irak'ta devrimci-demokratik bir programın çözümlenmesinde de temel bir faktör olacaktı. Ama bu güçler, bu gün de önlerine koydukları, gelişmemiş, dar reformist siyasal programları ile sonuca gitmeye çalışmakta ve hem de siyasal iktidarın özüne dokunmadan, bunu yapmak istemektedirler. Ülkenin içerisinde bulunduğu sosyo-ekonomik koşulların doğru bir tahlili yapılamadığından, doğru devrimci bir program da yaratılamamıştır. Program diye ortaya konulan şey, halkımızın bağımsızlık ve özgürlük mücadelesiyle bir ilişkisi olmayan, feodal-burjuva öğelerin dar sınıfsal çıkarlarını korumaya yönelik bir takım formülasyonlardır. Halkımızın ulusal ve sınıfsal talepleriyle bu denli ayrı ve aykırı düşmüş olan bir programın bir çok olumsuzluğa zemin oluşturacağı açıktır.

Soruna hâlâ, hem Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketi ve hem de Irak'taki devrimci dönüşümler açısından yetersizliği ve gericiliği açığa çıkmış olan otonomi talebinin programlaştırılması temelinde yaklaşılırsa, açık ki, çözüm sağlanması mümkün olamaz ve bu güçler çatışmalardan kendilerini kurtaramazlar.

Stratejik düzeyde içerisine girilen hatalı eğilimler giderilmeden, bu güçlerin sorunu çözüme götürme girişimlerinin hiç bir sonuç vermeyeceği çok açık olduğu halde, bu konuda olumlu bir tutum içine girmekten ısrarla kaçınmaktadırlar.

Oysa Kürdistan'daki sosyo-ekonomik ve politik gelişmeler, bu güçlerin ileri sürdükleri çözüm ve talepleri çok çok aşmış bulunmaktadır. Bir türlü bu gerçeği görüp kabul etmedikleri içindir ki, bu güçler, gelişmeleri yönlendirmeleri ve çözümleyici olmaları bir yana, hızla bunun dışına itilerek en fazla bir aile veya kabileyi temsil eder duruma düşmekte ve bu temelde ayakta durmaları mümkün olmadığından başka çıkar güçlerine alet olmaktan kurtulamamaktadırlar. Kendi aralarında ve Kürdistan'ın diğer parçaları ile doğru bir ittifak ve ilişki geliştiremedikleri gibi, uluslararası düzeyde de Kürdistan Ulusal Hareketinin dost ve düşmanlarını doğru tesbit edememiş, buna uygun bir ittifak ve ilişki içerisine girememişlerdir. Başta sosyalist ülkeler olmak üzere, bölge ve dünya devrimci güçleriyle doğru devrimci bir temelde ilişki kuramamış, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketini dünya devrimci cephesinin bir parçası haline getirememişlerdir. Bunun yanısıra kapitalist-emperyalist sisteme nasıl bakılması gerektiğini doğru bir tarzda ele almış olmaktan da uzak bulunmaktadırlar. Geçmişte yarı-feodal, yarı-burjuva önderliğin Amerikan emperyalizmine sığınması gibi, bugün de küçük-burjuva ağırlıklı önderlik, Avrupa sosyal-demokratlarının başını çektiği kanattan medet ummakta ve onlara dayalı bir dış politika geliştirmeye çalışmaktadır. Yine İran-Irak savaşının yolaçtığı ortamdan yararlanarak, İ-KDP'-nin Irak ile girdiği ilişkinin ve bu ilişki düzeyinde değerlendirilmese de, başlangıçtaki olumlu özelliğini giderek yitiren I-KDP'nin, İran ile ilişkisinin vardırıldığı düzey, bu hatalı stratejik anlayışın bir ürünü olarak gelişmektedir.

Dışarda bu şekilde geliştirilen stratejik anlayış, aynı hatalı biçimiyle kendisini mevcut güçlerin aralarındaki ilişkilerde de duyurmaktadır. İçte, yurtsever güçler arasında ittifak ve ilişki geliştirilmesi gerekirken, aşiretçi-feodal çıkarlar ön planda tutularak, bölünmüşlük ve parçalanmışlık daha da derinleştirilmekte ve dışarıda yedeği durumuna düşülen güçlerle ilişkinin bir ürünü olarak, içerde de çeşitli kümelenmeler ve guruplaşmalar doğmaktadır. Bir de buna sosyal zeminin zayıflığının yolaçtığı karmaşıklık eklenince, durum daha da vahimleşmektedir. Kendi aralarında cephe ve ittifaklar sorununu doğru bir temelde ele alıp pratikte somutlaştıramayan bu güçler, ittifak sorununu Kürdistan'ın diğer parçalarına da yanlış bir biçimde yansıtmakta ve önemli sorunların doğmasına yolaçmaktadırlar.

Dış güçlerle bağımlılık temelinde girilen ilişkiler çatışmaların derinleşmesindeki en temel etkenlerden biridir. Her ne kadar, bazı güçlerin içerisine girdikleri ilişkiler nispeten ilerici bir özelliğe sahipse de, bu ilişkiler, çatışan tarafların tutumlarını olumlu yönde etkileyebilecek veya çatışmaları engelleyebilecek bir düzeyde bulunmamaktadır. Nitekim ilerici ülkelerle ilişkide olan güçler bile, kendileri bu çatışmaların bir tarafı ve kaynağı olmaktan kurtulamamaktadır. Kuşkusuz, sorunun çözümü sıradan bir-iki ilişkiye dayanmamaktadır. Stratejik anlayışın hem içte ve hem de dışta doğru bir temele ve doğru ilişkilere oturtulması gerekmektedir. Soruna böyle bir temelde yaklaşılmadıkça, hatalı ittifak ve ilişkilerin yolaçtığı çatışmaların birliğe dönüştürülmesi olanaklı görülmemektedir.

Ama, mevcut güçlerin durumunu incelediğimizde, böyle bir konumdan uzak bulundukları acı gerçeği ile karşılaşmaktayız. Bırakalım tüm güçlerin kendi aralarında bir cephe ve ittifak geliştirmeleri, benzer anlayışlara sahip guruplar bile birlik konusunda fazla mesafe alamamakta, bu konuda sarfettikleri sınırlı çabalar ise belirtilen konumlarından ötürü dağılıp gitmektedir. Bu derece zayıf bağlarla birbirine bağlı olan bu güçlerin, halkın çıkarlarından çok kendi çıkarlarını gözetecekleri ortadadır. Bu anlayışın stratejik yönelimlerine de hakim olması, açık ki bu güçleri iç çatışmalara yatkın bir hale getirmektedir.

Bunun yanısıra, benzer stratejik hatalar taşıyan Kuzey Kürdistan'daki reformist-teslimiyetçi güçlerin oportünist yaklaşımları da, sorunu çözüme ulaştırmaktan uzak bulunmaktadır. Geçmişte "UDG" adı altında ortaya sürülen ve Kürdistan halkının değil, sadece bazı güçlerin dar gurup çıkarlarını korumaya yönelik "birlikler"le sorunun çözülemeyeceği bugün artık herkesçe bilinmektedir. Fakat sonderece açık olan bu gerçeğe rağmen, aynı çevreler günümüzde de "5'li platform" vb. gibi, sözde "birlik" çabalarıyla bu olumsuz tavırlarını sürdürmeye devam etmektedirler. Kaldı ki, gerek geçmişte "UDG" olayında ve gerekse günümüzde "5'li platform" çabalarında görüldüğü gibi, halkın ulusal kurtuluş mücadelesinden uzak, bazı ince hesaplar üzerine kurulan birlikler fazla yürümemektedir. "UDG" daha oluşumunun 1. yılını doldurmadan dağılmakla yüzyüze kalırken, bugün de "5'li platform" daha vücut bulmadan, kendi içinde bölünmeye ve dağılmaya uğramıştır. Fakat, bu kadar açık ve son derece öğretici olması gereken gerçeklere rağmen, bazı çevrelerin aynı olumsuz yapıyı, bir parçayla da sınırlı tutmayıp tüm Kürdistan çapında geliştirmek istediklerini görmekteyiz. Özellikle de, her dört parçadaki otonomici küçük-burjuva eğilimin, fırsatçı ve diğer güçleri zayıf düşürücü bir anlayışla ilkesiz bir temelde, reformist talepler çerçevesinde geliştirmek istedikleri birlik, sorununun çözümünde bir yol olmadığı gibi bölünme ve guruplaşmayı daha da arttırmakta ve çözümsüzlüğü daha da derinleştirmektedir.

Aynı şekilde bu güçlerin doğru bir örgüt ve eylem çizgisi geliştirememeleri de birliğin gerçekleştirilmesini engellemektedir. Bu güçlerce günümüze dek de Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin sorunlarını yüklenecek, modern ulusal kurtuluşçu bir örgütlenme yaratılamamış, klasik öğelerle modern öğeleri, komünistlerle ilkel milliyetçileri bir arada tutan karmaşık ve ilkel örgütlenme aşılamamış hatta birçok güç, aşiretçi-feodal yapıyı olduğu gibi koruyarak onu modern örgütlenmenin yerine geçirmeye çalışmıştır. Örgüt bağları yerine, aşiretçi-feodal bağların geliştirilmesi, mevcut güçlerin iç yapılarını toplumdaki aşiretçi-feodal bölünmüşlüğün etkilerine açık tutmakta, bu ise örgütlerin iç yapılarını bile, çatışmalara uygun bir zemin haline getirmektedir.

Doğru bir eylem çizgisinin geliştirilmemesi ise sorunun çözümünü engellemektedir. Doğu ve Güney Kürdistan güçleri, kendi özgüçlerine tarihi, toplumsal koşullarına ve devrim ile karşı-devrimin durumuna dayanan ve bunları temel alan bir eylem hattı değil, daha çok dış güçlere ve bazı fırsatlara bağlı bir eylem çizgisi geliştirmektedirler. Halkın savaşçı ve direnişçi potansiyelini, Kürdistan Bağımsızlık Mücadelesine kanalize edecek bir eylem çizgisi izleyeceklerine, bu potansiyeli kendi bencil çıkarları içerisinde eriten ve giderek tüketen bir tutumla; otonomi elde etme doğrultusunda bir eylem çizgisi geliştirmektedirler. Örgütler, aşiretlere vb. güçlere dayandığından eylemler de, aşiretçi-feodal güçlerin çıkarlarını korumaya yönelik olarak geliştirilmektedir.

Gerek örgüt ve gerekse eylem konularında bu güçlerin içerisinde bulundukları olumsuzluklar ve yetersizlikler nedeniyle ortaya çıkan çatışmaların önü alınamamakta, bilakis bu tutumların sürdürülmesi sonucu çatışmalar daha da derinleştirilmektedir. Halbu ki, ulusal kurtuluş hedeflenip, doğru bir örgüt ve eylem çizgisi geliştirilmesi halinde, sorunun çözümü son derece kolaylaşacaktır. Bu nedenle yıllardır kullanılan fakat olumlu bir sonuç vermediği gün gibi açık olan ilkel ve reformist-milliyetçi örgüt ve mücadele çizgisinin aşılması ve doğru bir örgüt ve mücadele hattına ulaşılması, problemin çözümü için temel önemdedir. Sorunun çözümünde hâlâ o eski anlayışlara bel bağlamak hiç istenmese de acımasız iç çatışmaların kucağına düşmeyi kaçınılmaz kılacaktır.

Sonuç olarak, yarı-feodal, yarı-burjuva güçlerin, soruna çözüm getirmeleri; dayandıkları sosyal zeminin zayıflığı, Kürdistan Ulusal Kurtuluş sorununun çözümünü devrimci değil, reformist bir tarzda gerçekleştirmek isteyen siyasal programları, içerde ve özellikle de dışarıda içerisinde bulundukları hatalı stratejik eğilimleri, çeşitli dış güçlerin yedeği durumuna düşmeleri ve taktik hattın doğru geliştirilememesi nedeniyle, mümkün değildir. Sorunun, esas olarak ilkel-milliyetçi ve oportünist eğilimlerden kaynaklandığını göremeyip, hâlâ bu tutumlarda ısrar edilmesinin çözümsüzlüğün daha da derinleşeceği açıktır. Bunun için herşeyden önce ilkel-milliyetçi ve oportünist yaklaşımlarla soruna çözüm aramaktan vazgeçilmelidir.

2- HAKİM ULUS DEVRİMCİ GÜÇLERİNİN FAYDACI TUTUMU SORUNU DAHA DA DERİNLEŞTİRMEKTEDİR

Kürdistan'ın emperyalizm ve sömürgeci güçlerce dört parçaya bölünmesi ve her parçasında ayrı ayrı katı bir sömürgeci boyunduruk altına alınması, Kürdistan devrimini bu ülke devrimleri ile yakın bir kader birliğine itmiştir. Kürdistan devrimlerinin bu ülke devrimleri ile ilişkisi, dünya devrim güçleri arasındaki stratejik ittifaka bağlı ve son derece somut bir gerçeği ifade etmektedir. Ortaya çıkan objektif gelişmeler, Kürdistan devrimini her parçada bu ülke devrimleriyle etle tırnak gibi birbirine bağlamıştır.

Özellikle Kuzey-Batı Kürdistan'daki gelişmiş toplumsal koşullar, ve bu temelde gelişen Kürdistan Bağımsızlık ve Özgürlük Hareketi, Kürdistan devrimiyle sömürgeci ülke ve dünya devrim hareketleri arasında gerçek enternasyonalist bağlar kurmak için son derece olumlu bir zemin yaratmıştır.

Ancak ortaya çıkan bunca önemli gelişmeye rağmen, hâlâ Kürdistan Devrimi ile hakim ulus devrimi arasında ciddi bir ittifak ilişkisinden sözetmek mümkün değildir. Oysa bu tür devrim pratiklerinin tarihte birçok kez kanıtladığı gibi bu ülkelerin devrimci hareketleri birbirlerinin dolayısız dış müttefikleridir ve aralarında sağlıklı ve doğru bir ilişkinin geliştirilmesi zaferin kaçınılmaz ön şartlarından biridir. Nitekim gerek ezen ulus gerekse Kürdistan devrimci ve yurtsever güçlerinin tarihteki yenilgilerinin nedenleri araştırıldığında, ortaya çıkan en belirleyici etkenlerden birinin her iki ülke devrimci güçlerinin birbirinden yalıtılmış olması ve mutlaka gerçekleşmesi gereken kendi aralarındaki ittifakı bir türlü gerçekleştirememiş, bunun da ötesinde birbirlerinin karşısına dikilmiş olmalarıdır. Sömürgeci egemen burjuvaziyi ayakta tutan en önemli etkenlerden birisi her iki ülke devrimci ve yurtsever güçleri arasındaki ayrılık ve birlikten yoksunluktur ve düşman bu durumu derinleştirmek için tüm tarihsel geçmiş boyunca ve günümüzde büyük çaba sarfetmeye devam etmektedir.

Özellikle Türk egemen sınıflarının tarihi bu konuda son derece öğreticidir. TC. döneminde Türk burjuvazisinin iktidara gelmesi ve hatta iktidarda kalması bile önemli oranda Kürt hareketinin kendi içinde parçalanmış ve Türkiye komünist haketi başta olmak üzere, bölge devrim güçlerinden izole olması sonucu bu hareketler kolayca bastırılmış olmasına bağlıdır. Ancak tarihte yine sürekli tekrarlanan bir olgu olarak bu egemen güçler, her zaman, karşısında çoğu kez sessiz kaldıkları halde bu Komünist hareketleri de affetmiyerek, Kürt hareketlerinin bastırılmasından hemen sonra bu güçlerin üzerine de yürümüş ve böylece vurduğu peş peşe darbelerle günümüzde çoğunu varlıkları bile tartışmalı hareketler durumuna düşürmüştür.

Peki nedir acaba, bu ülke devrimci ve demokratik güçlerini bu denli ağır darbelerle yüzyüze getiren gerçek sebepler. Düşmanları çok mu güçlüdür? Veya kendileri çok mu tecrübesizdirler? Tarihi ve güncel gerçeklerden biliyoruz ki, ne o, ne de diğeridir. Türk burjuvazisi de içinde olmak üzere, diğer tüm sömürgeci güçlerin tarihteki ve günümüzdeki durumlarını çok iyi bilmekteyiz ki, bu güçler, hiç bir zaman gerçek bir erk'e ulaşamamışlardır. Ayrıca bu ülke devrimci hareketlerinin her birinin tarihi 50 veya 60 yıla uzanmaktadır ve dolayısı ile tecrübesiz de değildirler.

Sorunun altındaki gerçek neden, hakim ulus devrimci hareketlerinin hâlâ önemli oranda kendi burjuvazilerinin ideolojik ve politik etkileri altında olmalarıdır ve henüz küçük-burjuva devrimciliğini aşamamalarıdır.

60 yıldan beridir yaşanan bu deneyler başka türlü izah edilemez. Her ne kadar bu hareketler, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketi'ni müttefik güç olarak görmemelerini geçmiş Kürt hareketlerinin önderliklerinin niteliğine bağlamaktaysalar da, bunun yanında diğer bir önemli nedeni de davayı haklı görselerde kendi reformist burjuvazileriyle uzlaşma eğilimlerinin ağır basmasıdır. Bu gerçek, sömürgeci ülke komünist partilerinin tavrında artık gün gibi ortaya çıkmıştır.

Uzun bir dönem Kürdistan gerçeğini bile itiraf etmekten çekinen bu hareketler, KUKH'i kendisini dosta ve düşmana dayatınca bu kez de sorunu saptırma veya ondan yararlanma yolunu seçmişlerdir.

Kemalistler, Kürt hareketini amansızca ezerken düşmanı destekleyen mantık, komünist sıfatına rağmen ulusal kurtuluş mücadelesi karşısında en olumsuz durumlara düşmekten sakınmamıştır.

Hiçbir devrimci anlayışla bağdaşmayan bir biçimde ulusal sorunda çok hassas olan kendi burjuvazisini ürkütmeden, yaşamlarını sürdürmeye çalışan bu anlayışın temsilcileri, günümüzde gerek düşmanın zayıflaması ve gerekse Kürdistan UKH'nin sağlıklı gelişimi nedeniyle ortaya çıkan olağanüstü gelişmelere rağmen; yani Kürdistan ve hakim ulus devrimci hareketleri arasında gerçek ittifak ilişkileri kurulması olanaklı iken bile fırsatçı anlayışlarını terketmemekte ve ülkenin devrimci-yurtsever hareketini bağımsız bir güç olarak kabule yanaşmamaktadırlar.

Geçmişte bu konuda son derece olumsuz örnekler sergileyen hakim ulus klasik Komünist Partileri ve devrimci hareketleri günümüzde de yer yer bu özelliklerini devam ettirmektedirler.

Kendi programlarını hayata geçirerek Kürdistan ulusal güçleri arasındaki çelişkiler ve toplumsal geriliklerimizden bile yararlanmaya kalkan bu hareketler, herkesten önce en büyük darbeyi kendi ülkelerinin devrimine vurmaktadırlar. Çünkü, hakim ulus devrimci-demokratik hareketinin, Kürdistan Bağımsızlık ve Özgürlük Hareketinin desteği ve katılımı olmaksızın zafere gitmesi olanaksızdır.

Aynı biçimde olanaksız olan bir başka şey de bu fırsatçı tutum ve anlayışlarını sürdürdükçe Kürdistan ve sömürgeci ülke devrimleri arasında gerçek bir ittifak kurulabilmesidir.

Hele hele bu fırsatçı açıkgözlülüklerini Kürdistan halkını canından bezdiren iç çatışmalar ve olumsuzluklardan yararlanmaya kadar vardırırlarsa, halkımızın desteği bir yana nefretinden başka bir şey kazanamayacaklardır.

Biz inanıyoruz ki, bu ülkelerde de yine bizzat UKH'mizin aktif desteği ile gerçek proleter çizgi hakim olacak, bahsedilen olumsuz eğilimler de Kürdistan'dan yararlanıp iktidar olma anlayışının tarihte çokça kanıtlandığı gibi yalnızca egemen sınıfların tavrı olduğunu kavrayarak, ülkemizin ulusal ve sosyal gerçekliğine karşı saygılı davranacak ve halklarımızın birleşik mücadelesini yaratmak için üzerilerine düşen enternasyonalist görevleri mutlaka gerçekleştireceklerdir.

3- KÜRDİSTAN PROLETARYASININ SORUN KARŞISINDAKI TAVRI TEK ÇIKIŞ YOLUDUR!

Şimdiye kadarki izahlarımızdan da anlaşılacağı gibi, sorunun kökleri, derin sosyo-ekonomik, tarihsel ve siyasal nedenlere dayanmaktadır. Ama bu kördüğüm varlığını daha ne kadar devam ettirebilir? Ya da çözümsüzlük bir kader midir? Şüphesiz ki hayır. Soruna köklü bir biçimde yaklaşıldığında çözüm mümkündür ve nitekim bu henüz fazla ileri bir gelişme katetmiş olmasa da Kuzey-Batı Kürdistan'daki gelişmelerle kanıtlanmıştır.

Konumuzun başlığında yer alan **"çözüm nasıl sağlanır ve neye bağlıdır"** sorularına en tam cevabı bu bölümde vermek mümkündür. Soruna taraf olan ve olmayan diğer güçlerin içinde bulundukları çözümsüzlükler ve sorun karşısındaki olumsuz konumlarına karşın, Kürdistan proletaryası günümüzde çatışmalar sorunu da içinde olmak üzere bir bütün olarak ulusal kurtuluş sorununu çağdaş gerçeklere ve ölçeklere uygun biçimde çözümleyecek tek güçtür. Teorik bir tespit ve bir iddianın ötesinde, çok kısa olan mücadele geçmişine rağmen, çözümleyici gücünü artık pratikte kanıtlamış olan proletarya eğilimi, ulusal kurtuluş mücadelemizin en önemli sorunlarından olan iç çatışmalar konusunda da en doğru tavır takınan, gerek teorik ve gerekse pratik olarak gerçek çıkış yolunu gösterebilen tek güç olmuştur.

Kürdistan proletarya hareketinin sorun karşısındaki pratik tutumu ve önerdiği çözüm yolunu burada bir kez daha ortaya koymadan önce bu tutuma ve önerilere temel teşkil eden Kuzey-Batı Kürdistan'daki gelişmelerin objektif ve subjektif özelliklerine ana hatlarıyla da olsa; sorunun kavranması açısından değinmek gerekmektedir.

Kuzey-Batı Kürdistan, sahip olduğu geniş coğrafya ve nüfus dışında, sosyo-ekonomik gelişmelerinde Kürdistan geneline göre en ileri olduğu bir alandır. Modern bir ulusal kurtuluş hareketine temel teşkil eden geniş köylü yığınları ile, belirleyici güç olan proletaryanın daha çok bu alanda gelişme kaydetmesi ve bunun bir sonucu olarak subjektif gelişmelerinde yine daha çok bu alanda ortaya çıkması, gerek ulusal ve gerekse buna bağlı tüm sorunların çözümünde Kuzey-Batı Kürdistan'ın temel alan olduğunu ve çözümün anahtarını elinde tuttuğunu göstermektedir.

Proletaryanın çözümleyici rolü sadece Kürdistan'a özgü bir olay değil, evrensel bir olgudur. Gerek ulusal ve gerekse demokratik mücadelelerde ancak proletaryanın hegemonyasının sağlanmasıyladır ki, bu mücadeleler tam zafere ulaşmış ve sosyalist devrime yönelebilmiştir. Vietnam, Çin, Afrika'daki bir takım ülkelerde durum budur. Buralarda da aşiretçi-feodal kalıntılar güçlü olduğu halde, proletarya önderliğinin gerçekleştirilmesi ile, milli kurtuluş ve demokratik mücadele sağlıklı bir rotaya kavuşturulabilmiştir. Ama proletaryanın ideolojik ve politik önderliğinin sağlanamadığı koşullarda ulusal ve demokratik mücadelelerin tıkandığı, ulusal mücadeleler hızla işbirlikçiliğe sürüklenirken demokratik mücadelelerin iç çatışmalarla bir kaosa dönüştüğü bilinen bir gerçektir. Asya, Afrika ve Latin Amerika'daki birçok ülke ve mücadelelerin durumu buna örnektir. Özellikle burjuva ve küçük-burjuva önderliklerin söz konusu olduğu durumlarda içerde feodal kalıntılara, dışarda ise emperyalizme bağımlılık bu mücadeleleri kısa sürede yozlaştırmakta ve çözümsüzlüğe mahkûm etmektedir. Buna en iyi örneklerden bir diğerini de Türk milli kurtuluş savaşı teşkil etmektedir. Bu savaşta önderliğin belirtilen sınıfların elinde olması nedeniyle, hem milli ve hem de demokratik sorunda tam bir çözüme kavuşulmamış ve onca çabaya rağmen, bu mücadeleler sonuçta, dışta emperyalizme yeni temellerde bir bağımlılık, içte ise en kötüsünden bir diktatörlüğe dönüşmek dışında bir sonuç vermemiştir.

Evet, gerçek bu kadar açıkken, sorunların çok daha karmaşık olduğu Kürdistan'da çözümün proletarya önderliğini kaçınılmaz kıldığı ortadadır.

Herşeyden önce Kürdistan'daki ulusal ve sosyal yapının çeşitli yabancı egemenlikler tarafıdan farklı zamanlarda ve farklı biçimler altında bir parçalanmaya uğratılarak, bir eritme ve imha süreci altına alınması durumu daha da ağırlaştırmaktadır.

Parçalanma temelinde yaratılan zayıf sosyal ve siyasal yapı dış güçlere bağımlılığı daha da arttırmaktadır. İşte klasik sömürgeciliğin dünyada tümden tasfiye edildiği günümüzde, Kürdistan'da daha hâlâ nerede ise toplumu imha boyutlarında sürdürülen bu yapının aşılması, objektif ve subjektif olarak, böyle bir yapıyla savaşma yateneğine sahip güçlerin tarih sahnesine çıkmasını zorunlu kılmaktadır. Bu güçlerin ortaya çıkmasının ise, belli bir sosyo-ekonomik gelişmeyi gerektirdiği açıktır. Böyle bir gelişmenin bu gün Kuzey-Batı Kürdistan'da artık ortaya çıktığı bilinmektedir.

1950'lerde Kuzey-Batı Kürdistan'a giren sömürgeci Türk kapitalizmi geniş bir proletarya ve yoksul köylülüğün oluşmasına da yol açmıştır. Her ne kadar bu proleterleşme güçlü bölgesel ve aşiretçi etkiler altında gerçekleşse ve ayrışma henüz bütünüyle tamamlanmasa da, sayıları milyonlara varan böyle bir proletarya sınıfının oluştuğu bir gerçektir.

Yine bu temelde henüz ayrışması tamamlanmasa da, daha başka emekçi sınıf ve tabakaların da oluştuğu bilinmektedir. Aşiretçi-feodal kalıntılar ise hızla tasfiye olmaktadır.

Tüm bu gelişmeler, ulusal kurtuluş için gerekli öge ve gelişmelerin tamamlandığı anlamına gelmez. Ama bu, modern bir ulusal kurtuluş mücadelesinin gerekli ve zorunlu objektif temelidir. İşte, bu temel Kuzey-Batı Kürdistan'da önemli oranda oluşmuştur.

Objektif temel bir kez oluşunca, subjektif gelişmelerin ortaya çıkmasını da kaçınılmaz kılar. Nitekim bu temelde oluşan çeşitli sosyal güçler bir süre sonra kendi ideolojik, politik ve örgütsel yapılarını yaratmak için çeşitli arayışlar içine girmeye başlamışlardır. Oluşan elverişli objektif temel, bu tarihten itibaren subjektif alanada yansımış, çeşitli ideolojik ve politik akımların peş peşe sahneye çıkmasına yol açmıştır. Kuzey-Batı Kürdistan sathında proleterya yurtseverliği ile burjuva milliyetçiliği biçiminde ortaya çıkan subjektif plandaki gelişmeler, 1975'lerden itibaren son derece hızlanmış ve özellikle bölgede cereyan eden gelişmelerinde etkisiyle günümüzde güçlü bir ideolojik ve politik ayrışma noktasına gelip dayanmıştır.

Artık bu noktadan sonra söz konusu güçlerin kendi ideolojik ve politik kurumlaşmalarını sağlamak için, tüm güçleri ile çalışacakları ve sınıfsal muhtevalarına uygun program ve örgütlenmeler yaratarak gerek ulusal ve gerekse toplumsal kurtuluş için kıyasıya bir çekişmeye girecekleri açıktır.

İşte Kuzey-Batı Kürdistan'da günümüzde çok hızlı bir biçimde yaşanan gerçeklik budur. Ama bu, etkileri sadece Kuzey-Batı Kürdistan'la da sınırlı olmayan, Kürdistan sathındaki temel ve tali tüm sorunların çözümüne damgasını vuran bir gelişmedir. Yani daha somut olarak bu, özellikle Güney ve Doğu Kürdistan'da tam bir kör döğüşü halini almış olan ulusal ve sınıfsal mücadelenin, Kuzey-Batı Kürdistan'daki gelişmeler ve proletaryanın devreye girmesiyle kargaşadan kurtulması ve artık düşmana hizmet ettiği açık olan iç çatışmaları sona erdirecek yaklaşımların da belirmiş olduğu anlamına gelmektedir. Şüphesiz, tüm bu gelişmelerin ve sonuçların elde edilebilmesi kısa sürede gerçekleştirilebilecek bir olay değildir. Ama burada önemli olan veya dikkat çekilmesi gereken nokta, tarihsel ve objektif planda çözümün elverişli koşullarının ortaya çıkmış olmasıdır. Çözümün, böyle elverişli bir temele ulaştığı, her geçen gün gelişmeler üzerinde etkisi daha da artan proletarya eğiliminin durumundan rahatlıkla anlaşılabilir.

Aynı modern temel üzerinde ortaya çıksalar da Kuzey-Batı Kürdistan'daki diğer güçler ve özellikle bu konuda büyük iddialar peşinde olan küçük-burjuva eğilimin çözümleyici olmak konusunda proletarya ile aynı şansa sahip olduklarını söylemek mümkün değildir.

Birçok yazımızda izah ettiğimiz gibi, bir yandan çarpık ve dışa bağımlı sosyo-ekonomik şekillenme, diğer yandan düşmanın sert baskı ve imha politikası bu sınıfa (küçük-burjuvaziye), ne milli kurtuluş ve ne de demokratik mücadele, bağımsız bir politika üretme imkanı vermediğinden çözümleyici bir rol oynaması da mümkün değildir.

Kaldı ki, küçük-burjuvazi, dünya genelinde bile birçok alanda sahip olduğu elverişli koşullara rağmen milli demokratik devrime çözüm getirme yeteneğini hemen tümden yitirmişken ve yine Türkiye'de çok sınırlı bir rol oynadığı durumlarda bile kendisini faşizmi güçlendirmek gibi olumsuz bir konuma düşmekten kurtaramazken; çok daha elverişsiz iç ve dış sosyal-politik gerçeklerle yüzyüze olan Kürdistan küçük-burjuvazisi çözümleyici bir rolü nasıl oynayabilir? Buna bir de kişisel ihtiraslar, aile, kabile ve aşiretler arası çıkar çekişmeleri eklenince çözümleyici olması bir yana Kürt küçük-burjuvazisinin derhal çatışmaları derinleştiren olumsuz bir öge haline geleceği kolayca anlaşılabilir. Nitekim bu eğilimin temsilcilerinin, üçlü-beşli gruplar halinde, o anlamsız kördöğüşünü Kuzey-Batı Kürdistan'a da yansıtma, Doğu ve Güney Kürdistan'daki gelişme ve eğilimlerin basit bir uzantısı olma çabaları tesadüf değildir. Bu çabaların izahını bu güçlerin sınıfsal oluşumlarıyla yapmak mümkündür. Böyle bir yapı içerisinde bulunmaları, Kürdistan Ulusal Kurtuluş mücadelesi açısından bunları tehlikeli bir konuma sürüklemektedir. Bir de bu olumsuzluklarını sosyalizm ve ulusal kurtuluşçuluk adına geliştirmeleri, doğal olarak onları çok daha zararlı ve tehlikeli konumlara sokmaktadır.

Buna karşılık, eğer proletarya hareketi rolünü hakkıyla oynar ve provakasyonlara gelmezse, son derece çözümleyici görevler yerine getirebilir. Kaldıki Kürdistan proletaryasının önder gücü PKK henüz çok kısa olan geçmişi ve karşı karşıya bulunduğu tüm imkansızlıklara rağmen, çözümleyici bir rol oynayabileceğini kanıtlamıştır.

PKK, ortaya çıktığı daha ilk günden başlayarak, ilkel ve küçük-burjuva milliyetçiliğinin, gerek ulusal kurtuluş ve gerekse demokratik devrim konusunda doğru bir program ve strateji ortaya çıkaramayan, program diye öne sürdükleri derme-çatma bir takım görüşleri bile hayata geçirmekten vebadan kaçar gibi kaçan; baskılara, işkencelere ve katliamlara bir gerekçe olarak gördükleri bağımsız devrimci eylem ve taktiklere ise sövüp-sayan anlayışlarla yoğun mücadele yürütmüş, bunların sahip oldukları tüm bu olumsuzluklar nedeniyle bağımsızlık ve özgürlük mücadelemizi tam bir kargaşaya sürükleyen durumlarına karşılık, Marksist-Leninist devrim teorisini Kürdistan topraklarına doğru bir biçimde aktarmayı başarmış, devrimci eylem temelinde ortaya çıkarıp geliştirdiği program, strateji ve taktikleri ile Kürdistan ulusal ve sosyal kurtuluş problemini çözümleyecek tek güç olduğunu ortaya koymuş ve bunu pratiği ile de kanıtlamıştır.

PKK daha 1978'lerde yayınladığı KDY broşüründen çok önceleri, Kürdistan devrim teorisinin nasıl geliştirilmesi gerektiğini ortaya koymuş, 1977'de oluşturduğu program taslağında bunu siyasi bir formülasyona kavuşturmuştur. PKK'nin uğruna savaşmakta olduğu bu program, şüphesiz ki büyük bir teorik çalışma ve ideolojik mücadelenin ürünüdür.

1975'lerden hızlanarak gelişen proletarya hareketi, bu subjektif gelişmeler temelinde hızla yurtsever-devrimci bir politik mücadeleye yönelmiş ve bu yöneliş Kürdistan'da emekçi sınıf ve tabakalar üzerinde çok güçlü bir yankı bulmuştur. 1979 ve daha sonraki yıllar bu açıdan son derece görkemli gelişmelere sahne olmuştur. Şüphesiz bu gelişmelerle PKK, proletarya hareketinin nasıl güçlü bir politik muhtevaya sahip olduğunu ve bunu hayata geçirmekte ne kadar iddialı ve yetenekli olduğunu göstermiştir.

Örgütlenme konusunda da küçük-burjuva eğilimlerin o iğrenç korkaklığı, kaypaklığı ve sahtekarlıklarına rağmen PKK, karşı karşıya bulunduğu tüm olanaksızlara ve tehlikelere rağmen çağdaş ölçü-

lere uygun ve en devrimci tarzda bir parti örgütlenmesine cesaret etmiş, peş peşe yayınladığı Kuruluş Bildirgesi ve Programın, devrimci eylem temelinde kitlelere taşırarak önder ve çözümleyici bir güç olduğunu ortaya koymuştur.

Daha sonraki gelişmeler hep ortaya çıkan bu gerçeğin pekişmesi doğrultusunda olmuştur. Gerek ideolojik ve politik yaklaşımı ve gerekse pratiği ile PKK, emperyalizm ve Türk sömürgeciliğinin en koyu baskı cenderesinde ve faşist bir diktatörlük eliyle halkımızı soktukları tarihteki en karanlık dönemlerin birinden geçerken bile proletaryanın yalnız Kuzey-Batı parçasında değil, Kürdistan genelinde tarihsel rol oynayabilecek tek sınıf, kendisinin ise onun en seçkin temsilcisi olduğunu göstermiştir.

PKK, yine böyle bir dönemde, ortaya koyduğu doğru devrimci yaklaşım ve pratiği ile Kürdistan devriminin en canalıcı sorunlarından birinin daha çözümü için çok önemli adımlar atmıştır. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketi ile, hakim ulusların devrimci-demokratik hareketleri arasındaki ittifakı içeren bu sorun, bilindiği gibi her iki taraf açısından da günümüzdeki önemli proplemlerin kaynağı durumunda idi. Bir yandan reformist küçükburjuva yerel milliyetçiliğin öte yandan egemen ulus reformist, ve sosyal-şoven eğilimlerinin karşılıklı faydacı ve ilkesiz tutumları nedeniyle, günümüze dek, bu iki ülkenin devrim hedeflerine bağlı stratejik ve ittifak ilişkisi yaratılamamış ve bu durum düşmanın tarih boyunca, bu ülke devrimlerini ezmekte en çok yararlandığı zaaflardan biri olmuştur.

Ama partimiz program hedeflerine uygun olarak I. Konferansında aldığı bir kararla, sömürgeci-faşist diktatörlüğe karşı Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketi ile Türkiye Devrimci-Demokratik Hareketi arasındaki ilişki sorununu da çözüme bağlamış, daha sonra bu karar doğrultusunda yaptığı çalışmalarla, Türkiye'de bu düzeyde ilk defa ortaya çıkan cephe çalışmalarında önemli rol oynamış, ve bilindiği gibi bu çabalarını Türkiye ve Kürdistan halklarının ortak mücadele örgütü olan FKBDC'nin kuruluşu ile taçlamıştır.

Bu alandaki faaliyetleriyle de, partimiz, sadece Kuzey-Batı Kürdistan ile Türkiye devrimlerinin ilişkisi bakımından değil, Kürdistan'ın tüm parçaları için diğer ülke devrimci hareketleriyle ilişkiler bakımından örnek bir çözümleyici rol oynamıştır.

Şüphesiz ki ne Kürdistan proletaryası ve ne de PKK rolünü henüz tam olarak oynayabilmiş değildir. Çok güçlü olan ideolojik ve politik muhtevasını, ne henüz Kuzey-Batı Kürdistan ve ne de Kürdistan geneli için bütünüyle harekete geçirip eyleme dönüştürebilmiş ve ne de bu muhtevasının gerekli kıldığı örgüt ve mücadele biçimlerini henüz tümüyle geliştirebilmiştir. Ama Kürdistan proletaryası mademki tüm tarihsel ve güncel olumsuzluklara rağmen böylesine güçlü bir ideolojik ve politik muhteva yaratabilmiş, o halde tüm bu olumsuzlukları ve çözümsüzlükleri aşacak gücüde yine ancak o ortaya koyabilir.

Bu olguyu kendisine temel alan PKK, üzerine düşen tarihsel rolü oynamak için güçlü bir çaba sarfetmektedir. Eğer bu rolü layıkı ile oynayabilirse, PKK'nin çabalarının hem de yakın bir dönemde olumlu birçok gelişmeye yolaçacağı; ulusal kurtuluş doğrultusunda tarihsel adımlar atmak yanında, bu doğrultudaki mücadelesi ile mevcut olumsuzluk ve çatışmaların üstesinden geleceği açıktır.

Proletarya hareketi, doğru bir teorik pespektiften kaynaklanan program ve stratejisine dayanarak, uygun taktik adımlarla ulusal kurtuluş mücadelesini geliştirdiği oranda iç çatışmalar etkisini yitirecek, güçlü ideolojik ve politik yaklaşımlar halka yansıdıkça, halk bu anlamsız kördöğüşü ve onun taraftarlarını hızla terk edecek; yine proletarya hareketinin bu doğrultudaki başarılarına bağlı olarak ön plana çıkması kaçınılmaz olan milli birlik ve direniş politikaları hızla benimsenerek bunun karşısına çıkmaya çalışan, bölücü ve işbirlikçi politikalar ve temsilcisi tüm güçler hızla teşhir ve tecrit olacaklardır.

Bütün bu konularda, daha şimdiden ortaya çıkan belirtiler az değildir. Güçlü bir propaganda ve ajitasyon çalışması yapılmadığı halde, Kürdistan'ın tüm parçalarında halkın sağduyusu sonucu adeta yüzbinleri aşan bir kitle gücü ile hızla PKK'nin ideolojik ve politik konumuna yaklaşması, onun sesine kulak verip, bildiri ve broşürlerini adeta yutarcasına özümsemesi bu gelişmenin bir belirtisidir. İster ilkel ve reformist milliyetci eğilimlerin, ister yurtseverlerin ve isterse hakim ulustan devrimci güçlerin olsun bir türlü sağlayamadıkları bu gelişmelerin PKK'nin şahsında somutlaşması, bir çok güç tarafından önüne çeşitli engeller çıkarılmasına rağmen PKK'nin dayattığı çözümlerin doğruluğunu kanıtlamaktadır.

İşte PKK bu tarihsel rolüne duyduğu bağlılık ve bu temelde aldığı güçle, önüne koyduğu görevin kolay başarılacak cinsten olmadığı ve bu uğurda bir çok kaybı göze almak zorunda olduğu bilinciyle ulusal ve sosyal kurtuluşa doğru adım adım yol alırken, aileler arası ve hatta aynı aile içerisinde bile acımasız çekişmelere yol açarak binlerce yıldır toplumun bünyesinde onarılması güç yaralar açan iç çatışmaların da üstesinden gelmek için, tüm gücünü seferber edecektir.

PKK, bu tip veya benzeri iç çatışmalara taraf olmayı şiddetle rederek, bağımsız ulusal ve sınıfsal kurtuluş perspektiflerine bağlı bir biçimde, Kürdistan adına hareket ettiğini iddia eden tüm güçleri her parçanın özgül durumunu ve Kürdistan genelini de dikkate alarak çeşitli yurtsever cephe ve birlikler yaratmak için, ortak ilke ve hedefler etrafında, bir araya gelmeye ve devrimci ulusal direniş bayrağı altında mücadeleyi daha da yükseltmeye çağırır.

PKK, Kürdistan'ın her parçasındaki halkımızın ulusal kurtuluşçu birliğinin yaratılması ve ulusal kurtuluş güçleri arasında da sıkı ittifak ve birlikler oluşturulması sorununun her şeyden önce ortak ilke ve hedeflerin doğru tespit edilmesine bağlı olduğu anlayışından hareketle, Nisan 1982'de başta Kuzey-Batı Kürdistan olmak üzere, Kürdistanlı tüm güçlere bu nitelikte ilke ve hedefleri içeren bir cephe program-taslağı sunmuş, ayrıca tüm Kürdistan sathında çatışma ve olumsuzlukların önünün alınması ve ülke çapında mevcut mücadelenin bütünlüğünü sağlamak amacıyla zaman geçirilmeden bir Ulusal Kongre toplanması çağrısında bulunmuştur.

a)- KÜRDİSTAN ULUSAL KONGRESİ TOPLANMALIDIR

Biz, çeşitli güçlerin mevcut olumsuzlukları daha da derinleştiren tutumları karşısında ve iç çatışmaların Partimizin iki değerli önder militanının hayatına kasteden boyutlara varmasını da dikkate alarak, Kürdistan'ın ulusal birliğinin sağlanması ve Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin geliştirilmesi için geçmişte bu güçlere ve tüm Kürdistanlı yurtsever güçlere yaptığımız çağrıları ve sunduğumuz önerileri bu vesile ile burada bir kez daha özet biçiminde de olsa, tekrarlamayı ülkeye, halka ve Kürdistan devrimine karşı duyduğumuz bağlılığın ve sorumluluğun bir gereği olarak kabul etmekteyiz.

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin gelişmesi önünde engel oluşturan bugünkü mevcut tüm olumsuzlukların ve ulusal birliğin zedelenmesinden her türlü uyumsuzluğa varana kadar, hepsinin aşılmasında ve bunların yerine sorumlulukların hayata geçirilmesinde ancak ulusal bir kongrenin toplanması ve bunun işlerlik kazanabilmesi sağlam bir zemin oluşturabilir. Ayrıca böyle bir kongre modern ulusal kurtuluş hareketinin genel yasalarının ve ilkelerinin ortaya çıkarıldığı, hareketin genel çıkarlarının tartışılıp sonuca bağlandığı ve genel tedbirlerin geliştirildiği bir zemin de olabilecektir. Bu açıdan, Kürdistan halkının genel çıkarları gereği böyle bir kongrenin toplanması, özellikle son gelişmeler (Güney Kürdistan güçleri arasında büyük kayıplara yolaçan iç çatışmalar ve faşist Türk cuntasının Güney Kürdistan'ı istilâsı) ile daha da gerekli bir duruma geldi.

Bugün artık her parçanın kendisi için geliştirdiği ve geneli temsil eder dediği cephe ve birlikler, Kürdistan geneli için yetmemektedir. Özellikle geçmişte KDP pratiğinin Güney Kürdtan'ı merkez alarak diğer parçalarda kendi kollarını örgütleme çabaları ve bugün de aynı olumsuz durumu sürdüren küçük-burjuva hareketin kendi kollarını her parçada örgütleme çalışmalarının büyük olumsuzluklara yolaçtığı, mücadelenin ilerlemesine değil, gerilemesine hizmet ettiği açıkça bilinmektedir. Tek bir parçadan Kürdistan Yurtsever Hareketini idare etmek ve ortaya çıkan olumsuzlukları giderip bunların yerine olulukları geçirmek mümkün değildir. Bu konuda doğru anlayış, genel içinde parçaların rolü, her parçadaki hareketin özellikleri, perspektiflerini ve yasalarını doğru bir biçimde belirleyecek olan Ulusal Kongre'de birleşmektir. Böyle bir kongre Kürdistan halkının çıkarlarını yansıtan değerlendirmeleri yapabilecek, bu değerlendirmeler ışığında Kürdistan'ın bugün karşı karşıya olduğu problemleri doğru bir biçimde ortaya koyabilecek, bunların dayandığı tarihi ve toplumsal zemini doğru bir tahlile tâbi tutabilecek ve bu zeminden kaynaklanan olumsuzlukları açık bir biçimde ortaya serebilecektir. Bu gerçekler ortaya çıktıkça da ideolojik ve politik eğilimler daha iyi tanınabilecek ve bu gerçekler karşısındaki tutumları daha da açığa çıkacaktır. Tüm bu problemlerin çözüme ulaştırılmasıyla da giderek Kürdistan'da yurtsever bir hareketin biçimi ve içeriğinin nasıl olması gerektiği sorunu da daha iyi netleşebilecektir. Halkımız açısından ortaya çıkan bu gelişmeler hiç de küçümsenecek kazanımlar olmayacaktır. Özellikle geçmişten beri sürüp gelen ve bugün de çeşitli güçler arasında en olumsuz düzeylere kadar vardırılmış olan ve yakın bir zamanda onlarca yurtseverin, komünistin kanının dökülmesine ve büyük bir maddi tahribata yolaçmış bulunan uyumsuz ve çatışmalı ortamın yarattığı sonuçlar gözönüne getirilirse, Ulusal Kongre'nin çözüme götürebileceği sorunlar konusunda anlayışın açıklığının, berraklığının ve esnekliğinin tüm Kürdistan'a önemli hizmetler yapacağı açıkça görülebilir.

Yine böyle bir anlayış temelinde Kürdistan, hakim uluslar devrimci mücadelelerinin sağlam bir kalesi haline getirilebilinir. Bu temelde de, devrimci-demokratik ve sosyalist hareketler gelişip güçlenebilir. Dünya devrimci güçlerinin bir parçası olarak gelişen Kürdistan devrimi, herşeyden önce Ortadoğu halklarının emperyalizm, siyonizm ve gericiliğe karşı bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm doğrultusundaki mücadelesinde tarihsel bir rol oynayabilir. Kürdistan coğrafyası, nüfusu ve halkın direnme gücü ile bu role uygun bir zemin oluşturmaktadır. Kürdistan Ulusal Kongresi geliştirildikçe, tüm bu işlerde o oranda bir halka haline getirilebilecektir.

Biz PKK olarak yapmış olduğumuz değerlendirmelerle ve geliştirmiş olduğumuz doğru anlayışlarla böyle bir kongreye gidebileceğimiz düşüncesindeyiz. Bu düşünce ile *Kürdistan Ulusal Kurtuluş Problemi ve Çözüm Yolu* adlı yapıtımızda bu konuda yaptığımız belirlemeleri önceden tartışmaya sunmuş ve bu konuda bir çağrıda bulunmuştuk. Burada sadece tek tek parçalar ve cephe sorunu ele alınmamış ve aynı zamanda Kürdistan geneli için bir yaklaşım ortaya çıkarılmıştır. Bu açıklamalarda Kürdistan geneli için bir siyasal ilkeler bütünlüğü, stratejik ve taktik anlayış mevcuttur. Ve tüm bu konular kendisini Kürdistan zeminine bağlı hisseden güçlerin huzurunda tartışılırsa, bugün bizim geliştirip tartışmaya sunmuş olduğumuz bu yaklaşımlar daha da zenginleşebilecektir. Hatalı ve eksik yanları açığa çıkarılabilecek ve bunların yerine doğru biçimler konulabilecektir. Ve bütün bunlar yapıldığında hiç de küçümsenmeyecek sonuçlara ulaşılacak, Kürdistan bütünlüğü için siyasi ilkeler sistematiği uyumlu hale getirilmiş stratejik ve taktik çizgi ve davraniş birliği ortaya çıkarılabilecektir. Böylece Kürdistan halkına karşı görevlerini bir türlü yerine getiremeyen sosyalist sistem, işçi sınıfı hareketleri ve ulusal kurtuluş mücadeleleri, Kürdistan halkının son faşist Türk cuntasının Güney Kürdistan'ı istilâ hareketi ile de ulusal varlığını sürdürmesinin daha da önem kazandığı bu gelişmeler karşısında, halkımızın bugünkü yaşantısı ve mücadelemizin bugün içinde bulunduğu durumdan dolayı şiddetle ihtiyaç duyduğumuz gereken dayanışma ve desteği sağlayabilecek ve bu konuda kendilerine düşen görevi yapabileceklerdir.

Halkımızın tarihinde bu derece güçlü gelişmelere zemin olacak ve olması da gereken Kürdistan Ulusal Kongresi mutlaka toplanmalıdır. Böyle bir kongreye katılmak isteyen ve sonuçlarına katlanmayı göze alabilen tüm güçler çağrılmalı ve katılabilmeleri sağlanmalıdır. Bu nedenle, kongrenin toplanma yönteminin doğru seçilmesi ve uygulanması büyük önem taşımaktadır. Özellikle bazı güçlerin yapmak istedikleri gibi, bizim ve tüm yurtsever güçlerin olumlu karşılamalarının mümkün olmadığı bir yöntemle kendi istedikleri tarzda hazırlamaları ve adetâ ister kabul edin isterse etmeyin dercesine başka örgütlere sunması biçiminde değil, daha başlangıçtan itibaren bizim yaptığımız gibi, ilkeleri açıklanıp belgelendirilerek tüm örgütlere sunulmalı ve bu örgütlerin ortak katkısı ile böyle bir çağrı gerçekleştirilmelidir. Günümüzde küçük-burjuva güçlerin yapmak istedikleri gibi yalnız bir kesimi kapsamamalı, Kürdistan toplumunun devrimci direnişe katılabilecek tüm kesimleri içinde yer almalıdır. Tüm Kürdistan genelini kapsayan bir Ulusal Kongre, ancak böyle bir yaklaşım temelinde mümkün olabilir. Yalnız bir sınıfın veya bir kesimin çabası tek başına böyle bir kongrenin toplanması için yeterli değildir. Geçmişte Güney Kürdistan'ın merkeziliğinde ve otonomi sloganı etrafında yapılmak istenen şey, bugün de bazı güçlerin yapmak istedikleri gibi aynı slogan etrafında tüm Kürdistan için bir kongre toplama biçiminde yapılmamalı, aynı olumsuz durum tekrarlanmamalıdır. Böyle bir yaklaşım sonderece sakıncalı ve daha baştan itibaren bölünmeyi teşvik eden bir yöntemdir. Bugün Kürdistan'da yaşanan süreç bir ulusal kurtuluş sürecidir.

Bu nedenle direnmeden yana olan, çıkarları ulusal kurtuluş mücadelesinin gelişmesinden yarar gören tüm güçlerin, devrimci direniş temelinde bir ulusal kongrede birleşebilmelerini sağlamak için, işe bir hazırlık komitesi ile başlanabilir.

Eğer bazı güçler olumsuz tavırlarında ısrar eder ve devrimcilerin dürüst, ilkeli birlik istekleri dikkate alınmazsa, böyle bir durum karşısında devrimcilerin yapabilecekleri tek doğru şey, doğru anlayışları doğrultusunda Kürdistan geneli için bir ulusal kongreyi teorik ve pratik alanda hazırlamak olacaktır. Biz kendi payımıza şimdiden böyle bir tutum içine girmek, kendi önderliğimizde ve bizden başlatılarak bir kongre geliştirmek istemiyoruz. Ama eğer otonomici küçük-burjuva eğilim (KYB, İ-KDP, TKSP ve Suriye İlerici Kürt Demokrat Partisi ortaklığı halinde) fırsatçı, diğer hareketleri zayıf düşürmek isteyici, dar görüşlü tavırlarını sürdürmekte hâlâ ısrar ederlerse ve ilkesiz ve otonomi talebi ana ekseni etrafında bir kongre geliştirme isteğini devam ettirirse, buna karşı duracağımızı, devrimci direniş temelinde ve ulusal kurtuluşta birleşebilecek tüm güçlerin katılabileceği bir kongre için çalışma durumunda kalacağımızı bir kez daha burada açıkça belirtiriz. Bu doğrultuda üzerimize düşen pratik adımları kararlı bir biçimde atarak, Kürdistan

halkının bu önemli gereksinimini devrimci direniş temelinde karşılayacağımızı şimdiden duyuyoruz. Ama tasvip etmediğimiz ayrı oluşumların ortaya çıkmaması için, Kürdistan halkına karşı sorumluluk duyan tüm güçleri olumsuzluklara karşı dikkatli, duyarlı ve birlik olmaya, olumsuz durumlara izin vermeyerek ve olumlu bir yaklaşımı benimseyerek böyle bir kongrenin gerçekleştirilebilmesi için üzerlerine düşen görevleri yapmaya çağırırız.

b) ULUSAL KURTULUŞ CEPHESİ KURULMALIDIR

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin bugün içinde bulunduğu durum ve karşı karşıya olduğu sorunlar, Kürdistan geneli için bir Ulusal Kongre'nin toplanma sorununu ivedileştirirken, özellikle de Orta-Kuzey-Batı ve Güney Kürdistan'da ulusal varlığı imhaya yönelik faşist Türk cuntasının saldırılarını karşılamak ve ulusal kurtuluş görevlerini gerçekleştirmek için bir direniş hattının geliştirilmesi ve bununla hem Kuzey-batı Kürdistan'da ve hem de Güney Kürdistan'da bir ulusal kurtuluş cephesi biçiminde somutluk kazanmasını zorunlu kılmaktadır. Bu nedenle, her parçanın özgül durumu, Kürdistan geneli içindeki yeri dikkate alınarak, ulusal kurtuluş perspektiflerine bağlı çeşitli yurtsever cephe ve birlikler yaratılmalıdır.

Kuzey-batı Kürdistan için Ulusal Kurtuluş Cephesi, faşist Türk sömürgeciliğinin Kürdistan üzerindeki egemenliğine son vererek, Kürdistan'ı bağımsız ve demokratik bir toplum haline getirme temelinde kurulup geliştirilmelidir.

Cephe böyle bir görevi gerçekleştirebilmek için, halkın en geniş siyasal birliği temelinde halkın en gelişmiş siyasi ve askeri gücünü yaratmalı, bunun için de böyle bir birliği geliştirmenin araçları olan işçi, köylü, gençlik, kadın, esnaf vb. ulusal kurtuluş birlikleri biçiminde kitle örgütlenmelerine gidilebilmelidir. Cephe, yalnız böyle bir görevi gerçekleştirmekle yetinmemeli, halkın askeri gücünü geliştirebilmek için milis, gerilla örgütlenmeleri vb. görevleri ve giderek halk ordusu yaratılması da gerçekleştirilebilmelidir. Böylece de cephe halkın temel gereksinimlerinden yola çıkarak, kendiliğinden gelişen kin, öfke biçimindeki protesto hareketlerinden, miting, yürüyüş vb. gibi daha gelişmiş siyasal eylemleri ve halk savaşının basit gerilla biçimlerinden en gelişmiş biçimlerine kadar olan tüm mücadele biçimlerini geliştirebilecek ve temel mücadele biçimine bağlı olarak uygulayabilecektir.

Kürdistan üzerindeki faşist Türk devletinin ve gerisindeki emperyalizmin egemenliğine son vermek için, Kürdistan'da Türk işgalci birliklerinin, NATO ve ABD üslerinin varlığının kaldırılmasını ve Türk sömürgecilerinin tüm sivil aygıtları nın tasfiye edilmesini ve ekonomik sömürgeciliğe son verilmesini ve ayrıca işbirlikçi ve hain feodal-kompradorların ekonomik ve sosyal güçlerinin ortadan kaldırılmasını ve tüm ortaçağ kalıntılarının tasfiye edilmesini böyle bir cephe gündemine almalıdır. Yine cephe, demokratik bir toplum yaratma görevini, bu görevlerin gerçekleştirilmesine sıkı bağlılık temelinde ele almalı ve çözüme götürmeyi amaçlamalıdır.

İşte böyle görevleri yerine getirip çözümleyecek olan Ulusal Kurtuluş Cephesi, Türkiye Devrimci-demokratik hareketleri ile Türkiye'de devrimci-demokratik bir halk iktidarının kurulması için askeri faşist cuntanın devrimle yıkılması, NATO ve ABD üslerinin kaldırılması ve tekellerin ekonomik ve siyasal alandaki hakimiyetine son verme temelinde geliştirilen ulusal kurtuluş mücadelesi ile Türkiye Devrimci-demokratik Hareketi arasında FKBDC biçiminde somutlaşmış olan ittifakı daha da geliştirip güçlendirmeyi, temel görevlerinden biri olarak görmelidir. Ayrıca böyle bir cephe, Kürdistan bütünlüğü için, her parçada gelişen mücadelenin o parça halkının öz gücüne dayalı olmasını ve genel içinde her parçanın rolünün doğru belirlenmesini ve bu temelde sıkı ilişki ve ittifakın geliştirilmesini de öngörmelidir. Kürdistan'da ulusal sorunun çözümü ezen ülkelerde devrimci-demokratik bir halk iktidarı kurulması stratejisine yakından bağlı olduğu için, böyle bir çözümün gerçekleştirilebilmesinde ulusal kurtuluş cephesi özel çaba harcamalıdır. lıdır.

Cephe, uluslararası ilişkilerde bazı güçlerin içerisine girmiş oldukları ve halkımızın uiusal bağımsızlık talebiyle çelişen ilişkilere girmeden, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Devriminin gerçek dostları ve destekçileri olan sosyalist ülkeler, işçi sınıfı ve demokratik güçlerle ulusal kurtluş güçlerinin bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm ve barış doğrultusundaki mücadeleleri ile aktif dayanışma ve ittifak içinde olmalıdır.

Kısaca özetlediğimiz temel görevler çevresinde cephe sorununa yaklaşım gösterilmeli ve bu görevlere bağlılık temelinde cephe oluşturulmasına gidilmelidir. Bunun dışında ilkesiz, sadece bazı güçlerin çıkarlarını korumaya yönelik cephe düzeyine vardırılmayan birliklerle, cephenin yükleneceği bu kadar ağır sorunların altından kalkabilmek mümkün değildir. Cephenin geliştirilmesi her geçen gün önemini daha da yakıcılaştırmaktadır. Halka ve devrime bağlılığın ve sorumlu devrimciliğin bir gereği olarak biz daha önceden bir *Ulusal Kurtuluş Cephesi Program Taslağını* tüm Kürdistanlı güçlere sunmuş ve bu konuda kendi payımıza düşen görevleri yapmaya hazır olduğumuzu belirtmiştik. Bundan sonra da yine aynı anlayışla kendi üzerimize düşen tüm görevleri eksiksiz yapacağız ve mutlaka ulusal kurtuluş mücadelesinin kaçınılmaz bir aracı olan bir cephe örgütlenmesini yaratacağız. Çünkü cephe dışında hiçbir birlik ve ittifak günümüz koşullarında halkımızın mücadelesini geliştirecek ve saldırgan düşmanın karşısına dikecek ve ulusal bağımsızlığı sağlayabilecek temel bir araç olamaz.

Faşist Türk sömürgecilerinin dayatmış olduğu sömürgeci savaşa karşı, halkın devrimci savaşını çıkarmak için, yok edilmek istenen Kürt ulusal varlığını koruyup geliştirmek için, bölünüp parçalanmış Kürdistan halkının ulusal devrimci birliğini yaratmak için bugün Kuzey-Batı Kürdistan'ın komünist, devrimci, yurtsever örgüt ve kişilerinin, tüm halk güçlerinin bütün olanaklarını ve güçlerini ulusal kurtuluş mücadelesine vermek ve bunun için bir ulusal kurtuluş cephesinde birleşmek en önemli ve ertelenmez bir görevdir.

E - PKK ÇÖZÜMLEYİCİ ROLÜNÜ MUTLAKA OYNAYACAK, MEHMET VE İBRAHİM YOLDAŞLARIN ANILARINI BAYRAKLAŞTIRACAKTIR!

Yüzyıllardır yabancı işgal, istila altında adetâ kendi benliğine yabancılaştırılmanın eşiğine kadar getirilmiş bir halkı, bağımsız ve demokratik bir toplum haline dönüştürebilmek, öyle kolay gerçekleştirilebilecek bir görev değildir. Bu doğrultuda, daha atılan ilk adımların bile büyük güçlüklerle, engellerle ve hatta büyük ihanetlerle karşılaşacağı açıktır. Bu nedenle, bu alanda atılacak ilk adımlar bile, ancak, büyük cesaret, fedakârlık tüm bu engellerle şiddetli ve kıyasıya bir mücadele ve büyük kayıplar pahasına atılabilecektir. İşte, bu noktada da, gösterilmesi gereken cesaret, fedekarlık gösterilebilmeli, ödenmesi gereken bedel ödenebilmeli ve böylece de olsa ilk adımlar mutlaka atılabilmeliydi.

Ama, Kürdistan'da toplumsal yapı o derece tahrip edilmiş, o derece kendisine yabancılaştırılmıştır ki, insanların değil ulusal kurtuluş gibi soylu bir davaya atılmaları, kendi aralarında en ufak bir birlik oluşturmaları dahi sonderece zorlaştırılmıştır. Toplumun, yüzyıllardır süren aşiret, kabile ve aile çatışmaları sonucu adeta atomlarına kadar bölünmesi, bireyi ulusal ve demokratik bir bakış açısından uzaklaştırmış, dar aşiretsel, ailesel çıkarlar içine hapsetmiştir. İşte böyle olumsuz bir yapıda, bırakalım ulusal-demokratik bir hareket geliştirmek, bireylerin bunun ruhundan bile uzak bulundukları ve hatta daha da ötesi bunu kendi ruhlarında geliştirmeye bile cesaret edemedikleri bir ortamda, bağımsız ve demokratik bir toplumun yaratılması doğrultusunda, milli kurtuluş bilinci ile, milli kurtuluş hareketinin halka dayatılması ve kabul ettirilebilmesinin sonderece büyük zorluklarla karşılaşacağı açıktır. Yapı o kadar olumsuz bir duruma düşürülmüştür ki, bu düşüncelerin bırakalım halka bir gurup kadroya bile taşırılıp kabul ettirilebilmesi çok büyük güçlüklerle karşılaşmaktadır. Kadrolar içinden geldikleri olumsuz yapıdan o kadar etkilenmektedirler ki, dar mahalli çıkarlar, aşiretçilik, ve ailecilik etkilerini bunlar üzerinde bile duyurabilmektedir. Bu nedenle, ulusal birliğin ve demokratik bir anlayışın topluma ulaştırılmasında hızlı bir başarı beklemek, gerçekçi bir yaklaşım olmadığı gibi, mümkün de değildir. Fakat, bu doğrultuda gösterilen çabalar adım adım ve adetâ tüm olumsuzluklarla, boğuşa boğuşa ve bir çok acı kayıp pahasına da olsa geliştirilmek zorundaydı. Bu anlamda da tüm elverişsizlikler ve olumsuzluklara rağmen, atılan ilk adımların mücadelemizde tarihsel bir anlam ve önemi vardır.

Evet, tüm bu olumsuzluklar var, insanlarımız ulusuna, toplumuna yabancılaştırılmış ve bir parçalanmışlık içerisindedir diye, soruna doğru bir temelde yaklaşılıp, çözüm aranılmayacak mıydı? Kuşkusuz ki hayır! Bu alandaki tüm olumsuzluklara ve imkânsızlıklara ve hatta düşmanın tüm yoğun tahriklerine rağmen soruna el atılmalı ve proleter yurtseverliğin gerekleri yerine getirilmeliydi. Madem ki, milli kurtuluş, birlik ve direniş, çağımızın güçlü bir arzusu haline gelmiş ve halkımız buna ulaşmak için bu denli büyük bir enerji ve istekle yüklüydü; o halde proletarya çözümleyici rolünü oynamalı ve ideolojik-politik mücadalesi ile bu olumsuz zemini olumlu bir yapıya dönüştürebilmeliydi. Bunun içinde, herşeyden önce, proletaryanın oluşturduğu olumlu temele dayanıp, geçmiş deneylerden de ders çıkararak ve okun ucunu baş düşmana yöneltip, onunla mücadele içerisinde ve mücadele için her türlü tedbir alarak soruna yaklaşmalı; ve süreç içerisinde toplumu içten içe kemiren çatışmaları da önleyerek, bunun yerine milli bilinç, milli birlik ve direniş ruhunu geçirmeyi sağlamalıydı.

Fakat ortaya çıkan olumsuzluklar bu sürecin uygun bir tarzda işlemesini engelleyerek daha sancılı bir gelişmenin yaşanmasına neden oldu. Ancak proletaryanın çözümleyici rolünün devreye girmesi ve proleter önderliğe yakışır bir tarzda soruna sahip çıkması, bu olumsuzlukların aşılabilmesinin elverişli koşullarını da ortaya çıkarmıştır. Eğer Kürdistan koşullarına uygun bir program, strateji ve taktik geliştirilir ve bu temelde günlük faaliyetler yönlendirilebilirse, sorunun çözümlenmemesi için hiçbir neden kalmaz. Yeter ki bu alanda büyük hatalar yapılmasın ve partinin (PKK'nin), program, strateji ve taktiğinde dile getirilen, Kürdistan koşullarına uygun doğru görüşler, akıllı ve iyi bir şekilde planlanmış güncel çalışmalarla hayata geçirilebilinsin. Bunun gerçekleştirilmesi ile çok zor gibi görünen ve başarılması hiç mümkün olmadığı sanılan sorunların bile peş peşe çözüme kavuşturulduğu rahatlıkla görülecektir. Geçmişteki çok sınırlı çalışmalarla bile ne kadar başarılı sonuçlar alındığı hatırlanır ve yine aşılması güç gibi görünen bir çok sorunun nasıl aşıldığı gözönüne getirilirse, önümüzdeki dönemde de sorunların çözümünün pek zor olmayacağı açıkça görülebilir. Ayrıca Mehmet ve İbrahim yoldaşların şehit düşme olaylarının da kanıtladığı gibi, PKK gerek geçmişte ve günümüzde de sadece Kuzey-batı Kürdistan değil, tüm Kürdistan sathında sorunu çözümlemek için sürdürdüğü yoğun çabalarına kararlılıkla devam edecek ve büyük kayıplar pahasına da olsa doğru tutumunda ısrar ederek başarılı olmak için elinden gelen her şeyi yapacaktır.

Mehmet ve İbrahim yoldaşların, PKK'nin belirttiğimiz tarihi görevlerini yerine getirirken beklenmedik bir şekilde şehitlik mertebesine yükselmeleri, yüzyıllardır halkımızın birliğini parçalayan ve yakın zamana kadar yüzlerce ilerici, yurtsever ve komünistin hayatına mal olan soysuz iç çatışmaların önlenmesi için, PKK'nin tarihsel rolüne ne denli cesaret ve fedakârlıkla sahip çıktığını ortaya koyar. Şüphesiz ki, bu konuda verilen büyük kayıplara rağmen, henüz arzulanan sonuçlara varılmamış ve ulusal birlik sağlanamamıştır. Ama bu, bu çabaların yürütülmesinden vazgeçmemiz gerektiği anlamına gelmez. Bilindiği gibi, tarihin tüm büyük davalarının bedeli de kendisi gibi, büyük olmuştur. Bu anlamda bu bedelleri ödemekten kaçınmak ne doğru ve ne de mümkündür. Bu kayıplar göze alınmadan, değil sorunu çözmek, soruna ciddi bir yaklaşım dahi gösterebilmek mümkün değildir. Proletarya tarihsel rolünü oynayabilmek için, gereken ve kaçınılmaz bedelleri ödemekten geri durmayacaktır. PKK, bu rolüne adına yakışır bir tarzda sahip çıktıkça, belki daha da fazla kayıplar verebilecektir; ama geçmişte sağladığı başarıları, geleceğin temeli haline getirerek görevini büyük bir azim ve istekle, ama mutlaka gerçekleştirecektir. Mehmet ve İbrahim yoldaşlar, bu olumsuz yapı üzerine giderlerken gerçekten kahramanca bir tarzda, bu anlamsız ve birliği parçalayan çatışmaların sorumlularına karşı ellerini kaldırarak, "**durun**" dediler. Kaldırılan bu eller belki çatışmayı engelleyemedi, ama ilerde tarih şunu açıkça gösterecektir ki; bu tavrı kendisine temel alan Partimizin Kürdistan sathındaki bu kördöğüşünü durdurmak ve devrimci ve ulusal direnişi yükseltmek uğruna verdiği mücadeleyi hiçbir çıkarcı güç ve çevre engelleyemeyecek ve bu alanda kazanılan zaferin altında ise kalkan o ellerin imzası olacaktır.

PKK olarak, geçmişte hayata geçirmeyi tam anlamıyla başaramadığımız milli birlik ve direniş politikamızı özellikle bu son çatışmalardan da çıkardığımız sonuçlarla mutlaka hayata geçirecek ve süreçten başarıyla çıkmak için gereken her şeyi yapacağız. Bunu sağladığımız oranda da, proletarya tüm Kürdistan sathındaki çözümleyici rolünü, pratikte de başarmış ve yerine getirmiş olacaktır. Bu derece önemli ve soylu bir görevden hiçbir bahane ve gerekçe ile kaçınmak mümkün olmadığı gibi, bu başarılmadan da milli kurtuluşa, milli birliğe ve milli direnişe yönelebilmek, özellikle de önderlik anlamında bu görevi gerçekleştirebilmek mümkün görünmemektedir.

Sonuç olarak, hiçbir güç, hiçbir bahane, halkımızın birliğini zedeleyen ve onun birliği önünde engel teşkil eden, çatışmaların önlenmesinde proletarya ve onun onurlu ve güçlü temsilcisi PKK'yi tarihsel rolünü oynamaktan ve yerine getirmekten alıkoyamıyacaktır. PKK, halkımızın her dönemden daha fazla olarak kaçınılmaz hale gelen milli birlik ve direniş arzusunu yerine getirebilmek için, tarihi rolünü mutlaka oynayacak, Mehmet ve İbrahim yoldaşların anılarını bayraklaştıracaktır.!

Çatışan Taraflar ve Kürdistanlı Tüm Yurtsever Güçler!

Dünyanın en mazlum halklarından biri olan Kürdistan halkının bağrında bir ur gibi duran ve sizlerin de taraf haline geldiğiniz bu çatışmalar, yüzlerce savaşçının canına malolduğu gibi, yolaçtığı onca maddi ve manevi zarar yanında ülkemiz ve bölgemizdeki mevcut sosyal ve siyasal gerçeklikle de çelişmektedir. Derin tarihi ve toplumsal kökleri olan ülkemizdeki ve kendi aranızdaki sorunları çatımalarla halletmeniz mümkün değildir. Eğer üzerinde ısrar edilirse tüm taraflar ve hatta halkımız için bile sonuç toptan imhadır. Bu çatışmalarda yüklendiğiniz sorumluluk ne olursa olsun, sizlerin de talebi bu olamaz. Çünkü ortaya çıkan sonuç tüm taraflar ve halk için acı, kayıp ve gözyaşıdır. Sizlerin de çok iyi bildiği gibi, bu çatışmalar günümüze dek düşmanlarımız dışında, hiç kimseye bir şey kazandırmamıştır. Bağımsız ve özgür bir Kürdistan yaratmanın yolunun Kürdistan halkının birliğinden geçtiği çok açıktır. Bu nedenle, çatışmada taraf olmaktan ve bu çatışmalara karşı sessiz kalmaktan vazgeçerek, tek doğru tutum olan Kürdistan halkının birliğinden yana olmalısınız.

Hakim Ulus Devrimci Demokratik Güçleri!

Mücadelenizin yakın bir müttefiği olan Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin gelişmesi ve zafere gitmesinde sizlerin de büyük bir çıkarı vardır. Halkımızın iç çatışmalarla bölünmesi ve birbirine düşman hale getirilmesi mücadelenizin gelişmesi önünde de bir engel oluşturmaktadır. Bu nedenle, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine karşı geçmişten beri taşımış olduğunuz eksik, hatalı ve olumsuz yaklaşımlarınızı gidermeniz, hem halkınızın ve hem de Kürdistan halkının mücadelesi için sonderece önemlidir. Egemen sınıflarınız Kürdistan'da yenilgi almadan, onu yıkabilmeniz mümkün değildir.

Bugün Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine karşı takınmış olduğunuz tutumdan dolayı, mevcut çatışmaları ve olumsuzlukları daha da derinleştirmektesiniz. Bu durumunuzla da, halklarımızın mücadelesine büyük zararlar vermektesiniz. Kürdistan'ı kendi taktiğinizi uygulamanın bir alanı olarak değil, Kürdistan halkının bağımsızlık ve özgürlük mücadelesinin geliştiği bir alan olarak görmeli ve ulusal kurtuluş mücadelesi temelinde Kürdistanlı yurtsever ve devrimci güçlerle ilişki geliştirmelisiniz.

Bölge Devrimci Güçleri!

Kürdistan, bölgedeki stratejik coğrafi konumu ve gelişen bağımsızlık mücadelesinden dolayı sizin mücadelenizi de yakından etkileyebilecek bir önemdedir. Bugün daha da gelişen bağımsızlık ve özgürlük mücadelesi ile Kürdistan, büyük bir devrim potansiyeli durumundadır. Emperyalizme ve bölgedeki işbirlikçi rejimlerine ölümcül bir darbe vurarak bölgede mücadele olanaklarını daha fazla açacak olan Kürdistan devrimi, bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm doğrultusundaki mücadelenizi daha da güçlendirecek ve güçlü bir atılım kazandıracaktır. Bu şekilde mücadelenizin bir parçası ve güçlü bir müttefiği olan Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine destek olmalısınız.

Sosyalist Ülkeler!

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi, proletarya önderliğinde, emperyalizme ve bölgedeki azgın uşaklarına karşı sizlerin güçlü bir müttefiği olarak gelişmektedir. Bugün bölgede sizin çıkarlarınız da, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin gelişmesinden büyük yarar görmektedir. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini sosyalizmden ayrı düşünmek mümkün değildir. Bu derece sizin çıkarlarınızla sıkı sıkıya bağlı olarak gelişen Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine karşı görevlerinizi bir türlü yerine getirememiş ve aynı tarihsel hatayı bugün de sürdürmektesiniz. Kürdistan halkının varlık-yokluk sürecinde olduğu, mevcut gelişmeler karşısında Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine gereken dayanışma ve desteği sağlamalı ve bu konuda üzerinize düşen görevi insanlık ve kendi öz çıkarlarınız adına, enternasyonalizmin bir gereği olarak yerine getirmelisiniz.

Avrupa Sosyal-Demokrasisine!

Bugün çeşitli güçlerle içerisine girmiş olduğunuz ilişkilerle Kürdistan Bağımsızlık ve Özgürlük Mücadelesinin gelişmesi önünde engel oluşturmakta ve mevcut olumsuzlukları daha da derinleştirmektesiniz. Bu yaklaşımınız ülke gerçekliğimize ve halkımızın ulusal çıkarlarına ters düşmektedir. Kürdistan diye bir gerçeklik tanıyor, ve bu gerçeğin varlığı üzerinde iddialarınız varsa, herşeyden önce bu gerçeğe saygılı olmalı ve çeşitli güçler ile içerisine girmiş olduğunuz ilişkilerle vb. şekillerde Kürdistan üzerinde gerçekleştirmek istediğiniz emellerinizden vazgeçmelisiniz.

★★★

Mehmet KARASUNGUR yoldaşın, daha önce kaleme almış olduğu aşağıdaki yazıyı, anısına bağlılığın bir gereği olarak yayınlıyoruz.

ORTADOĞU'DAKİ HALK HAREKETLERİNİN DURUMU

Ortadoğu devriminin geliştirilmesinde merkezi rol oynayan Filistin Devriminin, emperyalizm ve bölge gericiliğinin işbirliği ile siyonistler tarafından askeri yenilgiye götürülmesinden sonra, Kürdistan devriminin bölgede oynayabileceği rol ön plana çıkmaktadır.

Jeo-politik öneme, zengin yeraltı-yerüstü kaynaklarıyla, güçlü devrimci potansiyele sahip olan Kürdistan, yakın zamanlara kadar çağdaş örgütlenmeye sahip olmadığından, devrimci temellerde bir rol oynayamamıştı. Buna neden de; geri siyasi, sosyal ve toplumsal yapısı, egemen sınıfların ihaneti, sömürgecilerin sınır tanımaz baskı ve katliamları ile, sömürgeci ilişkilere paralellik içinde gelişen burjuva-milliyetçiliğiyle, sosyal-şövenizmin her alanda açtıkları tahrifatlardır.

Ama bugün PKK'nin ortaya çıkmasıyla beraber, düşünce ve örgütlenmede gerilik aşılarak, modern ulusal kurtuluş sürecine girildiği gibi, Kürdistan halkının özgücünün, karşı-devrimci amaçlar doğrultusunda vurucu güç olarak kullanması büyük oranda aşılarak, sosyalist dünyanın bir parçası haline getirilmede önemli aşamalar kaydedilmiştir.

Ortadoğu'nun yoğun devrimci dönüşümlere sahne olduğu bir dönemde ortaya çıkan PKK hareketi, kısa zamanda Türk sömürgecilerine ve yerli işbirlikçilerine karşı yürüttüğü mücadeleyle, bölgenin önemli bir politik gücü haline gelmiştir. Bu açıdan PKK'ye önemli tarihsel görevler düşmektedir. Geçmişte büyük olanaksızlıklara ve engellemelere rağmen, yüzlerce şehit ve binlerce tutsak verme pahasına da olsa, geliştirilen soylu devrimci mücadelenin kazanımlarını korumak ve daha ileri mevziler elde ederek zafere yönelebilmek için, sadece Türk ve Kürdistan halklarına değil, bölge halklarına kan kusturan, emperyalizmin ön karakolu Türk sömürgecilerine karşı daha bilinçli ve örgütlü olarak savaşı yükseltmek zorundadır. Böyle bir mücadeleyi yükseltmenin bir yoluda; diğer parçalardaki çağdışı önderliklerin yarattığı tahribatları engelleyerek, Kürdistan halkının meşru mücadelesini, bölge anti-emperyalist güçleriyle aynı düzeyde harekete geçirebilme, çeşitli zorluklara rağmen, anti-sömürgeci tüm ulusal güçlerin birliğini ulusal cephede birleştirme, Türkiye işçi sınıfı ile savaş birlikleri kurma, bölgedeki anti-emperyalist güçlerle stratejik ve taktik temelde ittifaklardan geçer.

Son gelişmeleri de göz önüne alarak, bu güne kadar yapılan tahlillerin ışığında, Kürdistan devriminin bölge devrimleri bütünselliği içinde bazı sorunlarına değinmek istiyoruz.

Ortadoğu, yüzyıllar boyu çeşitli imparatorlukların etkisi altında kalarak, toplumsal ve sosyal alanda gelişme imkanı bulamadı. Feodalizmin yıkıntıya gittiği, kapitalizmin gelişmeye başladığı bir dönemde Afrika'nın kuzeyinden Hindistan'a kadar, büyük bir alanda yaşayan halklar üzerinde bir ahtapot gibi genişleyen Osmanlı İmparatorluğu, egemenliği altında bulundurduğu ülkeleri cendere içinde tutarak, gelişen uygarlıklardan tecrit etmiştir. Böylece toplumsal yapıyı dağıtmayı amaçlayan ekonomik, siyasi, sosyal her alanda ne kadar geri ilişkiler varsa, onları ayakta tutmayla kendi varlığını egemen kılmıştır. Osmanlı İmparatorluğunun despot ve gerici uygulamalarına toplumsal hayatın her alanına nufuz etmiş islam dininin gerici, uyuşturucu etkileri de eklenince, bölge halkları uzun bir dönem modern çağın gelişmelerinden nasibini alamadı.

Batı'da gelişen kapitalizmin karşısında gerileyerek yıkılmaya giden Osmanlı İmparatorluğunun yerini, bu sefer Fransız ve İngiliz emperyalizmi aldı. Ortaçağ'da stratejik öneme ve muazzam emek gücüne dayalı servet kaynağına sahip olan Ortadoğu, özellikle XIX. yüzyılın ikinci yarısından itibaren XX. yüzyılda da jeo-politik önemini koruduğu gibi, gelişen kapitalist sanayi ve ekonomileri için hayati öneme sahip petrolden dolayı, emperyalistler arası pazar kavgalarının arenası haline dönüştü.

Bölgeyi tümüyle denetim altına alan emperyalist güçler, "böl ve yönet" politikasına dayalı, kendi çıkarlarına uygun sınırlar oluşturarak gerçekleştirdikleri talanlarla toplumsal yapıların iç dinamizlerinde tam bir tahribci rol oynadılar.

Toplumsal yapının geri ve ilkelliği, egemen sınıfların işbirlikçiliği, emperyalistlerin acımasız baskı ve sömürüleri yüzünden bölge halkları, uzun süre kendi varlıklarını meşru kılacak ve siyasal sonuçlar alacak tarzda direnmeler geliştiremediler.

XX. yüzyılın ilk çeyreğine gelindiğinde, azda olsa sosyal yapıdaki ayrışmalar, I. emperyalist paylaşım savaşıyla emperyalist güçlerin yıpranarak zayıf düşmeleri ve 17 Ekim Devriminin zaferle sonuçlanması karşısında, bölge halkları da geçmişe oranla daha güçlü direnmeler içine girdiler. Bu durum karşısında emperyalistler, bölgede kendilerine bağlı işbirlikçi iktidarlar oluşturarak, ağırlıklı olarak fiili işgallerini kaldırdılar.

Kısa bir aralıktan sonra, ikinci emperyalist paylaşım savaşının gelişmesiyle, bölgede dolaylı ve dolaysız varlığını sürdüren emperyalist güçler daha da zayıfladılar. SSCB'nin önderliğinde sosyalist kampın oluşmasıyla, bölge halkları bağımsızlık eylemlerinde daha güçlü nefes aldılar. Fakat ikinci dünya savaşından sonra, savaşta yıpranmayan ve savaş boyunca sürekli tekelleşen ABD, kapitalist-emperyalist sistemin jandarmalığını yüklendi. ABD emperyalizmi 1950'lerden sonra yeni-sömürgeci bir politika ile bölge de egemenliğini kurarak, bölge ülkelerini daha yoğun kapitalist ilişkiler içine çekti.

II. dünya savaşından sonra bölge ülkelerinde gelişen kapitalizm koşullarında ortaya çıkan küçük-burjuvazi, işbirlikçi kralcı iktidarları Arap milliyetçiliği temelinde sosyalist sistemin desteğinde yıkarak, anti-emperyalist iktidarlar kurdu. Radikal anti-emperyalist iktidarların yükselmesiyle beraber bölgedeki halk hareketleri artık, sınıfsal bir karektere bürünmeye başladı. Fakat, yeni toplumsal yapıda belirginleşen proletaryayı, karşısında tehlike olarak gören küçük-burjuva iktidarları, devlet kapitalizmi yöntemiyle palazlanarak burjuvalaşmasıyla giderek emperyalizmle ittifaka girdi. Böylece Proleter akımlarının güçlenmesiyle, küçük-burjuva radikalizmi iflas etti. Ama bu süreçte proletarya tam anlamıyla "kendisi için sınıf olma" sürecini tamamlayarak güçlü örgütlenme geliştiremediğinden, emperyalizmle bütünleşmek isteyen burjuva iktidarlarına alternatif olamadı. İşçi sınıfının iktidar alternatifi olamamasına bir nedende; bölgedeki reformizmin etkileridir. Bu süreçte işçi sınıfı örgütlerine düşen görev; küçük-burjuva iktidarlarının anti-emperyalist bir politika sürdürdüğü sürece iktidarla ittifak yapma veya uyum içinde kalma, bir yandan da işçi-köylü bağlaşıklığı etrafında en geniş emekçi yığınları örgütlü hale getirerek, sosyalist sistemin desteğinde küçük-burjuva iktidarlarına yol ayırımında müdahalede bulunarak, iktidarı ele geçirme olmalı idi.

Günümüzde de, Kızıl Ordu'nun aktif desteğiyle Afganistan'da halk iktidarının kurulması, İran devrimiyle Şah monarşisinin yıkılması, Filistin silahlı devrimi başta olmak üzere, bölge genelinde ulusal kurtuluş ve demokratik devrim hareketlerinin sürekli gelişmesi, radikal iktidarların varlığı ve sosyalist sistemin etkinliği karşısında dengenin kendi aleyhinde bozulduğunu gören emperyalizm, gerici Arap monarşilerinin de desteğini alarak, savaş makinası siyonizme,Filistin devrim hareketini yok ettirmek için, Lübnan'ı işgal ettirdi. Bu işgal karşısında Filistin devrim hareketinin askeri yenilgiye gitmesinin önemli bir nedenide, bu devrimdeki reformist çizginin egemenliğidir. Aslında yenilgiye giden Filistin devrimi değil, reformist çizgidir.

Filistin devrim hareketinin, emperyalizm, bölge gericiliği ve siyonizmin muhtemel saldırılarına karşı direnebilmesi ve sonuca gidebilmesi için, yapması gereken ne idi; Filistin devrimci güçleri Lübnan'dan çözüme gitme yerine, Lübnan anti-emperyalist, anti-siyonist muhalefetlerinin bir cephede iktidara gitmelerine yardımcı olması gerekirdi. Böylece emperyalizmin din ve milliyet temelinde Lübnan halkını bölmesini engellemeleri gerekirdi. İktidara yönelen bu muhalefeti siyonizm karşısına dikerek, mücadelenin düzeyini genişletmesi en doğru yoldu. Bir yandan da, Ürdün ve Filistinlilerin silahlı temelde örgütlenmesini dayatmalıydı. Aynı zamanda düzenli savaş yürütmeye uygun ordu örgütlenmesi yerine, Lübnan şartlarında sürekli direnmeyi temel alan, her an gerilla mücadelesini geliştirecek biçimde, biraz daha daraltılmış, askeri örgütlenme yapmalıydı. Gerilla birimlerinin yanında yarı hareketli ordu örgütlenmesini de, geliştirmesi gerekirdi. Böylece dünya halklarına mal olan Filistin devriminin kaderini uluslararası politik dengeye dayandırma engellenmiş olurdu. Aynı zamanda ülkesiz devlet yaşantısı gibi bir zaaf, düşmanın eline verilmemiş olurdu. Filistin örgütleri ülkesiz devlet yaşamından dolayı, kurtuluşlarında kendi iç dinamiklerini temel alma yerine, uluslararası ilişkilere dayandırmayı temel aldılar. Dolayısıyla da askeri ve siyasal örgütlemeleri tam bir karmaşıklığa dönüştü. Yine tüm Filistin kurtuluşçu güçlerinin en ileri öğeleri olan komünistleri, yani bir komünist partisi çatısı altında örgütlenmeleri, doğru bir stratejik hattın saptanmasını da getirecekti. Böylece bir siyasal örgütlenmenin noksanlığı da, Filistin devriminin en önemli zaaflarından biriydi.

İçe yönelik siyasal çalışma ve örgütlenmelerini geliştirirken, dışta da, Ortadoğu anti-emperyalist muhalefetlerini, Filistin devrim hareketinin düzeyine ulaştırmak için, her alanda daha aktif desteklemeleri gerekirdi. Genel olarak Ortadoğu devrimci muhalefetlerinin ulaştığı düzeye orantılı olarak siyonizme karşı mücadelelerini yükseltmeleri gerekirdi. Böylece Filistin devrim hareketi tek başına yükselerek, emperyalizmin ve siyonizmin saldırılarını tek başına göğüsleme gibi bir durumla karşılaşmamış olurdu. Böylece karşı-devrimci güçler saldırıları karşısında birden fazla direnme noktalarıyla karşılaşarak, amaçlarına ulaşmaları engellenmiş olurdu. Bu yöntemlerle içte ve dışta direnme eğilimi ön plana çıkarılmış olurdu. Ve siyasal çözüm birden fazla direnme noktalarının desteğinde dayatılmış olur ve zafere ulaşma sağlanırdı.

Tüm bunlara rağmen Filistin devriminin siyasal ve askeri olarak ayakta kalması, emperyalizm, siyonizm ve bölge Arap gericiliğinin çıkarlarına ağır darbeler vuruyordu. Çıkarlarını gün geçtikçe tehlikede gören emperyalizm, dengeyi kendi lehine çevirebilmek için, İsrail siyonizmine Lübnan'ı işgal ettirdi.

Bu işgalin yöneldiği hedefler nelerdi?

1- Filistin devrim hareketini askeri açıdan yok ederek, özellikle Ortadoğu devrimci muhalefetlerinin Lübnan alanından yararlanmalarını engellemek.

2- Filistin devriminin, bölge devrimci mücadelelerine sağladığı askeri ve siyasi olanaklarına darbe vurmak, bölge anti-emperyalist ulusal kurtuluş ve demokratik devrim hareketlerinin ve radikal iktidarları etkisizleştirmek, bölgenin en önemli ittifakçı gücünden yoksun bırakmak.

3- Uzlaşmacı kanadı meşrulaştırarak, Camp-David ve Fahd planlarını dayatarak, silahlı direnmenin olanaklarını ortadan kaldırmak.

4- Filistin devriminin şahsında, bölge devrimci mücadelelerine darbeler vurarak, nefes alamaz duruma getirmek ve aynı zamanda anti-emperyalist radikal yönetimleri tehdit etmek

5- Lübnan devrimci muhalefetini ezme temelinde faşist bir diktatörlük oluşturarak Lübnan'ı karşı-devrimci bir üst haline getirmek.

6- İsrail siyonizmini güvenlik altına alarak uzun süreli yaşatmak ve Arap gerici monarşilerini tehdit altından kurtararak diktatörlüklerini sürdürmede güvence vermek. Böylece İran devrimi ile kaybettiği mevzileri kazanmak ve işbirlikçileriyle ittifak halinde dengeyi kendi lehine çevirmek.

7- Emperyalizmin aleyhine dönmeye başlayan İran-Irak savaşını Saddam'ı kurtarmak için istediği noktada durdurmak, böylece Saddam'ın düşmesi koşullarında İran'dan Lübnan'a kadar oluşacak olan devrimci cephenin engellenmesini sağlamak.

8- Suriye'yi düzenli savaşın içine çekip, yenilgiye uğratarak gerici muhalefeti iktidara getirme ve böylece Ortadoğu'da devrimci üst olanaklarını ortadan kaldırma.

9- Filistin devriminin Türkiye devrimcileriyle ve PKK'yle olan dayanışmasını engellemedır. Çünkü Filistin devriminin Türkiye ve Kürdistan devrimcileriyle dayanışması, faşist Türk cuntasının erkenden yıkılmasını getirecekti. Filistin devriminin Ortadoğu'nun en güçlü kalesine karşı gelişen devrimci mücadelelerle dayanışma içine girmesi, bu işgal hareketini daha da çabuklaştırdı.

İşgaldan başarılı çıkan emperyalizm, bölge genelinde önemli bir mevzi kazanarak, geçici de olsa güçler dengesini kendi lehine çevirebilmiş, hatta ABD, diğer emperyalist güçlerle bölge üzerindeki çelişkilerinde önemli bir uzlaşma sağlayabilmiştir.

Emperyalistler ve bölge gericileri arasında durum bu iken; bölgedeki anti-emperyalist güçler arasında istenilen düzeyde ittifak ve cepheleşme eylemi henüz sağlanmış değildir. Emperyalizm ve bölge gericiliği kendi arasında en üst düzeyde dayanışmasını sağladığı koşullarda devrimci güçleri arasında ittifak ve dayanışmanın sağlanmamış olması, bölge anti-emperyalist güçlerinin en önemli zaafıdır. Fakat önümüzdeki dönemde devrimle karşı-devrim arasındaki mücadelenin daha niteliksel bir düzey alacağı kesindir. Artık tam hesaplaşma sürecine girilmektedir. Son değişmeler, bölgedeki re-

formist çizgilerin iflasını getirirken, devrimden yana güçlerin savaşımlarını geliştirme olanaklarında geçmişe oranla artmıştır.

Bölgenin içinde bulunduğu bugünkü statüko içinde Kürdistan bağımsızlık mücadelesinin de olanakları arttığı gibi, Kürdistan, önümüzdeki dönem bölge genelinde ön plana çıkarak, devrimci üst alanı haline dönüşecektir.

IRAK'IN İRAN'A SALDIRISI

İran ile Irak arasında zaman zaman sertleşen ve yıllarca sürüp giden Basra Körfezi başta olmak üzere, çeşitli sınır antlaşmazlıkları, 1975 El-Cezayir antlaşmasıyla geçici olarak halledilmişti. Bu antlaşma, Şah'ın denetimine aldığı Güney Kürdistan mücadelesinin satılması karşılığı, Irak'ın Basra üzerindeki etkinliğinden vazgeçmesi sonucu imzalanmıştı. İki ülke arasındaki çelişkiler İran devriminden sonra yeniden sertleşerek, son iki yıldır sürmekte olan savaşa dönüştü.

Savaşın nedenleri kısaca şunlardır:

1- Küçük ve orta-burjuva hareketi olan Arap Baas'ı 1978'lerden itibaren, ülkede bazı millileştirmeler de dahil, gerçekleştirdiği reformlarla ve sosyalist ülkelerle iyi ilişkiler içinde uyguladığı devlet kapitalizmiyle kısa sürede palazlanarak işbirlikçi-tekelci burjuva sürecine girdi. Ülkede uygulanan bu ekonomi-politika sonucu toplumda sınıf ayrışması derinleşerek, emekçi kitlelerin ekonomik, demokratik talepleri hızlandı. Palazlanmış olan Baas burjuvazisi emekçi kitlelerin talepleri karşısında, emperyalizmle sıkı ilişkiler içinde faşist bir diktatörlük uygulamaya başladı. Ülkeyi emperyalizmin yeni-sömürgesi statüsüne girdiren Baas-yönetimi, bölgede emperyalizmin aleyhine gelişen halk hareketlerine ve anti-emperyalist iktidarlara karşı müdaheleyi hızlandırdı. Şah monarşisini yıkarak, emperyalizme büyük darbeler vuran İran devrimine karşı, Şah arttıkları aracılığıyla yıkıcı faaliyetlere ağırlık verdi.

2- İki ülke arasında yıllardır süren sınır ihtilafları bu savaşın nedenlerinden biridir. Basra Körfezinde bulunan Tumbe Buzûrg, Tumbe Xuçûk, Ebu Musa adacıklarıyla sınır olan Şattül-Arap, başta petrol ulaşımı olmak üzere iki ülke arasında çok önemli konuma sahiptir. Gerek bu üç adada ve gerekse Şattül-Arap'ta tesbit edilecek sınır hangi ülkenin lehine sonuçlanırsa, o ülkenin Basra üzerindeki egemenliği tayin edilmiş olacaktır.

Baas iktidarı 1975 yılında kabul edilen antlaşmayı lehine çevirerek, Basra üzerinde etkinlik kurmak istemektedir. Baas'ı Basra üzerinde etkinlik kurmaya cesaretlendiren bir diğer nedende, körfeze yakın olan, İran Kuzistan'ın da Arap milliyetinin yaşamasıdır.

Irak Baas iktidarı, İran'daki karışıklıklardan yararlanarak, petrolce zengin olan bu bölgeyi eline geçirerek, ekonomik ve politik alanda elde edeceği avantajlarla, Arap gericiliğini kendi önderliği altında toplamaya çalışmaktaydı.

3- Humeyni iktidarı, Irak nüfusunun % 50-55'ni meydana getiren şiiler arasındaki yandaşlarına her türlü desteği sağlayarak, Irak yönetimi aleyhinde yoğun bir propaganda geliştirdi. Başta Kürtler olmak üzere, ulusal ve demokratik hareketlere bazı olanaklar sağladı. Baas iktidarı ise, muhalefetin yükselmesi karşısında İran'a saldırarak, şovenizmi körüklemek ve muhalefetin özünü boşaltmak istiyordu.

4- İran ve Afganistan devrimleriyle bölgede anti-emperyalist ulusal ve sosyal devrim hareketlerinin yükselmesi sonucu, bölgedeki denge, bölge halklarının ve sosyalist sistemin lehine değişti. Bunun üzerine ABD emperyalizmi, bölge gericiliğini bütünleştirme ve bölgedeki devrimci mücadeleleri bastırma faaliyetlerine hız verdi.

ABD emperyalizmi, İran iktidarına karşı bölge gericilerini kışkırtarak ve ekonomik ambargo uygulayarak, iktidarı uysallaştırma veya askeri bir darbeyle, kendine bağlama çabasına girişti. Fakat bütün çalışmalarının boşa gitmesi üzerine, bölgedeki emperyalizm yanlısı iktidarlar aracılığıyla İran'a saldırı düzenleyerek, amacına ulaşmak istedi. Bunun içinde en uygunu faşist Baas iktidarı idi. Bu iki gücün istemlerinin çakışması üzerine, Irak, İran'a saldırarak bir kısım topraklarını işgal etti.

Irak yıldırım bir savaşla, Arap nüfusunun çoğunlukta bulunduğu İran Kuzistan bölgesini ele geçirme, Şattül-Arap ve Basra Körfezindeki adaları denetimine alma ve İran'da emperyalizm yanlısı yeni bir iktidar oluşturmayı amaçlıyordu. Ani bir darbeyle istediği başarıları elde etmemesi için, ciddi bir neden yoktu. Çünkü İran düzenli ordusu önemli oranda dağılmış, emir komuta zinciri bütünüyle tahrip edilmişti. Devrim sürecinde silah ve mühimatın büyük bölümü, kitlelerin eline geçmişti. Kaldı ki, askeri araç ve gereçlerin bir kısmı da muhalefetin elinde idi. Askeri araç ve gereç bakımından ABD'ye bağımlılık ayrı bir sorundu. Subayların büyük bir bölümde Şah'a bağlı idi. Bu durum içinde bulunan İran ordusunun savaşması mümkün değildi. Yeni kurulan "Devrim Muhafızları"yla da, en iyi teknikle techizatlanmış bir orduya karşı düzenli bir savaş yürütülemezdi.

Fakat Irak yönetimince de yapılan bu hesaplamalar tutmadı. İran'ın ordusunun önemli oranda dağılması, araç ve gereçlerin yetersizliği gibi dezavantajları olmakla beraber, uzun bir savaşı sürdürme olanağına sahip kitle desteği vardı. Güçlü Şah monarşisini yıkan kitleler, devrim coşkusunu yitirmemişlerdi. Özellikle gençlik önderlerinin güçlü ajitasyon ve propagandalarıyla, kitleler savaş alanlarına akın ettiler. Cephe gerisi ise, savaşa büyük destek sağladı. İktidar bütün araçlardan başarılı bir biçimde yararlandı. Ulusal duyguları kabaran eski ordu direnerek, kitleler nezdinde yitirdiği güveni tekrar kazandı. Böylece devrim muhafızları ile düzenli ordu arasındaki çelişkiler yok oldu.

Savaşın ilk günlerinde Irak; Hüremşehir, Dehloran, Muhran, Neftşehir, Musyan, Kasrişirin'in kentlerini ve Abadan, İlam, İslamabadê Ğerb, Paveh, Dîzful, kentlerinin çevresini ele geçirdi. Ama kitlelerin amansız direnmesi karşısında hiçbir zaman ele geçirdiği kentlerde tam egemenlik kuramadı. İlk saldırının amacına ulaşmaması sonucu işgal ettiği yerlerde sıkışarak güçleri erimeye başladı. İran'da iktidar değişikliğini sağlamaması sonucu, savaş uzun süreli bir savaşa dönüştü. Böylece savaşın uzun süreliliği Baas iktidarını tehlikeye düşürdü.

İki yıl kendi topraklarında yıpranma savaşı yürüten İran, karşı gücün hem cephede, hem de içten yeterince yıpranması sonucu karşı saldırıya geçti. Cephede elde edilecek başarıya bağlı, içte başta şiiler olmak üzere, kitlelerin ayaklanması sonucu, Baas'ın devrilmesi düşünülmüştü. Fakat içte ciddi bir mücadele gelişmedi. Ayrıca İsrail siyonistlerinin Lübnan'ı işgal etmesi sonucu, Filistin, Lübnan halkı ve Suriye'nin savaşa girmesi, tüm dikkatlerin Lübnan savaşında toplanmasını getirdi. Özellikle bu nedenden dolayıda, yıkılma noktasına gelen Baas iktidarı büyük oranda nefes almış oldu. Ama Baas'ın kısa zamanda yıkılmasına engel olan nedenlerden biri de, İran'ın tek başına egemenlik istemi gibi sekter tavrıdır.

İran ülkesindeki gibi salt şii iktidarını arzulamakta, Irak toplumsal yapısının uğradığı dönüşümleri ve bu dönüşümlerin subjektif plandaki yansımasını kesinlikle redetmektedir. Halbuki Irak'ta, İran'a benzer homojen bir iktidarın kurulmasının objektif ve subjektif koşulları yoktur. Çünkü:

a) Irak'ta şii nüfusunun yoğunluğu, ancak % 50-55 civarındadır.

b) 1958'lerden beri ülkede izlenen ekonomik ve siyasal politika sonucu toplumdaki eski kapalılık aşılmıştır. Geleneksel değer yargılarının toplum üzerindeki etkileri sınırlanmıştır.

c) Yıllarca süren Kürdistan Ulusal Kurtuluş ve Irak devrimci-demokratik hareketlerinin örgütlü mücadeleleri ve küçümsenmeyecek kitle destekleri vardır.

d) Bölgede ilerici, radikal politika izleyen güçler, faşist Baas iktidarına karşı muhalefet güçlerini yıllarca desteklemişlerdir. Eski iktidarların yaratılmasında rolleri olduğu gibi, yeni iktidarların oluşmasında da rolleri olacaktır.

e) En önemlisi; Irak şiileri İran'da olduğu gibi, en ağır koşullarda yıllarca süren ideolojik-politik çalışmalar yaparak, sabırlı bir örgütlenme geliştirememişlerdir. İran'ın desteğiyle oluşmuş kof bir örgütlenme söz konusudur.

İran bu durumları değerlendirerek, devrimci-demokratik güçler başta olmak üzere, tüm muhalefet güçlerini kapsayacak biçimde, mücadele birliği yaratması gerekirken, ittifakçı güçlere tecrik politikası gütmesi, Baas'ın ömrünü uzatmakla kalmamış, bizzat kendisi de büyük insan kaybı ve maddi zararlara uğramıştır. Ve sonuçta da kendi geleceğini tehlikeye düşürmeye başlamıştır.

İsrail siyonistlerinin Lübnan'ı işgal ederek, Filistin devrimini askeri açıdan yenilgiye götürmesi karşısında, bölge Arap gericiliğinin de bu işgali desteklemesiyle, İran-Irak savaşının, Fars-Arap savaşına dönüşme tehlikesi kalmadı. Buna rağmen, emperyalizmin ve bölge gericiliğinin, Baas faşistlerine her türlü yardımı yapmaları, hatta Mısır gibilerinin işçi maskesi altında bizzat asker göndermeleri ve savaşın Irak topraklarında devam etmesi Arap şövenizmini giderek güçlendirmektedir. Emperyalistler, Irak'ta biçimsel bir iktidar değişikliğiyle aleyhlerine gelişecek durumu engelleme olanağına sahip olduklarından, Saddam Hüseyin iktidarını sonuna kadar desteklemektedirler. Fakat yinede içine girdiği konum dikkate alındığında, bu iktidarın kurtulması çok zordur.

IRAK'IN GELECEĞİ

Irak Baas iktidarının yıkılmasından sonra, başta faşist Türk cuntası olmak üzere, bölge gericiliğinin ve emperyalizmin takınacağı tavrı bu günden kestirmek mümkündür.

Irak'ta kurulacak anti-emperyalist iktidar ile Basra Körfezi'ndeki gerici iktidarlar arasındaki çelişki ön plana çıkacaktır. Yeni gelişmeleri göz önünde bulunduran bazı Körfez ülkeleri, biraz esnek davranmaya, İran'la ilişkilerini düzeltmeye çalışmalarına rağmen, Irak'ta kurulacak İslam Cumhuriyetiyle gelecekleri̇nin de tehlikede olacağının bilincindedirler. Bunlar bir yandan Baas iktidarını ayakta bırakmaya çalışırken, bir yandan da, "Basra Körfezi ülkelerinin işbirliği ve güvenliği" örgütünü güçlendirerek, emperyalizmle sıkı işbirliği içinde ayakta kalmaya çalışacaklardır.

İran'dakine benzer bir iktidarın Irak'ta kurulması halinde, bölge güçler dengesinde köklü değişiklikler olacağını, gerici iktidarların kendi güçleriyle ayakta kalamayacağını bilen emperyalistler, bu iktidarlar arası birliği, daha da üst düzeye çıkarmaya çalışmaktadır. Aynı zamanda, direkt askeri müdahale içinde, hazırlıklarını hızlandırmış bulunmaktadır.

Irak'ta anti-emperyalist iktidarın kurulması koşullarında, Türk faşist cuntasının İran ve Irak'a yaptığı mal ihracı olanakları sınırlanacaktır.

Bölgenin içinde bulunduğu bu durumda Türkiye ve Kürdistan devrimi olanakları daha da artmış bir durumdadır.

Ortadoğu'daki bu değişmeler sonucu, emperyalizmin karakolu görevini üstlenen Türk cuntasına daha fazla görevler düşmektedir. Saddam iktidarının tehlikeye düşmesiyle Türk burjuvazisi, "Lozan antlaşmasıyla Türkiye'nin haklarının ihlal edildiğini, Kerkük ve Musul'un kendilerinin olması gerektiği" propagandasını yapmaya başlayarak, saldırı için kamuoyunu hazırlamaya çalışmaktadır. Faşist cuntanın izlediği ekonomi-politikanın iflası, dışa karşı saldırgan politikasını giderek ön plana çıkarmaktadır.

Emperyalistlerin çıkarlarıyla, faşist cuntanın çıkarlarının çakışması sonucu, Irak'ta Baas'ın yıkılmasından sonra, Türkiye'nin fiili müdahale şansı daha da artacaktır. Ama bu durumda Kürdistan ulusal bağımsızlık ve özgürlük mücadelesine, günümüzde planladığı ve hazırlığını yaptığı müdahele düzeyinin çok ilerisinde görevler düşecektir. Kuzey-Batı Kürdistan devriminin yeni ağır görevlerinin yanında, geçmişe oranla büyük olanaklar da doğacaktır.

Nitekim faşist cunta saldırgan tavırlarını gizlememekte, *"bölgedeki gelişmeler bizimde güvenliğimizi tehdit etmekte, onun için bir sabah kalktığımızda, kendimizi savaş içinde bulabiliriz."* demektedir. Propaganda gezileri yaptığı sırada Kenan Evren, İzmit konuşmasında "Büyük Türkiye" sloganına önderlik ederek, Antalya'da da; *"ordu bugüne kadar camlarını temizlemekle uğraşmak zorunda bırakılmıştı, artık asli görevini yapmak zorundadır"* diyerek saldırgan tavırlarını açıklamakta sakınca görmemektedir.

İran ve Irak Kürdistan'ı: 1958 yılında Arap orta ve küçük-burjuvazisi, Kürdistan muhalefetiyle birleşerek, krallık rejimini yıktılar. Kurulan iktidar, devrimci örgütlerle bazen çatışarak, bazende ittifaklar kurarak, 1975'lere kadar Kürtlerle sürekli çatışma halinde bulundu. Abdülkerim Kasım'la başlayan Baas iktidarının bütün amacı; ülkede devlet kapitalizmi aracılığıyla, milli burjuva sınıfı yaratma pazar birliğini sağlama, Kürdistan'ı kapitalist ilişkiler içine çekerek, Irak bütünlüğü içinde eritmeydi. Bunun içinde 1975'lere kadar ki dönem boyunca, sınıf konumundan dolayı, istikrarsız anti-emperyalist politika yürüterek, sosyalist ülkelerle iyi ilişkiler geliştirdi. Emekçi halk yığınları lehine olan toprak reformunun yanında, bir dizi reform hareketlerini geliştirdi. Bu tavırlarına rağmen, Kürdistan sorunu karşısında, alabildiğine şöven ve imhacı tavrını sürdürdü.

Burjuvalaşarak Kürdistan pazarın'da daha fazla pay sahibi olmak isteyen, Kürt egemen sınıflarının önderliğinde gelişen otonomi hareketi, bünyesinde başlangıçtan beri yenilginin tohumlarını taşıyordu. Geri toplumsal yapıdan kaynaklanan bu ilkel önderliğin engellemeleri ve tutarsızlığı yüzünden, küçük-burjuva devrimciliği de, tutarlı bir mücadele geliştiremedi.

Kürdistan'da doğru devrimci mücadele gelişmezken, IKP'de, iktidarla doğru ilkelere dayalı ittifaklar kurma, devrimci mücadeleyi geliştirme, Kürdistan halkının güçlü ulusal taleplerini, Irak demokratik devrimiyle ustaca bütünleştirme başarısını gösteremedi. IKP, Kürdistan'la savaş halinde olan iktidarla ilkesiz, amaçsız ittifak kurması, gerici kesimlerin IKP'nin ve devrimci mücadelenin aleyhine gelişmeye çalıştığı tepkiye zemin hazırladı. Böylece IKP kitlelerden tecrit

edilerek saldırılara uğrarken, Kürdistan otonomi mücadelesine önderlik yapan güçlerde, bölge gericiliğinin ve emperyalizmin kucağına düşmekten kendilerini alamadılar.

Süreç içinde gelişen ve emperyalizmle ilişkilerini geliştirmeye başlayan Arap burjuvazisi, IKP'nin üzerine yeniden yöneldi. Başta Kürdistan olmak üzere, kitlelerin güvenini yitiren Komünist Partisi, saldırılar karşısında büyük kayıplara uğrayarak, iyice güçten düştü.

Kürdistan'da ve Irak'ta iktidar muhaliflerini yenilgiye götüren Irak burjuvazisi, bölge gericiliği ve emperyalizmle bütünleşmede önünde fazla bir engel görmedi. Ülkeyi hızla emperyalizmin yeni-sömürgesi olmaya yöneltti.

Irak Kürdistan'ında, alınan yenilgiden sonra devrimci bir örgütlenmenin önderliğinde, mücadeleyi yeniden örgütlemenin koşulları olmasına rağmen, Marksist-Leninist düşünceye sahip olan kesimlerin tutarsızlığı, önceki önderlikte büyük rolleri olan kesimlerin ise, içine girdikleri gerici ilişkilerde ve yenilgide büyük sorumlulukları olmalarına rağmen, geçmişin ciddi tahlilini yapmadan, hedefe ve hedefe ulaşmak için mücadele yöntemlerini açığa çıkarmadan, eski otonomi programını değiştirmeden, yenilginin nedenlerini bazı kişilerin omuzuna yükleyerek, işin içinden "temiz sıyrılmaları" sonucu, devrimci temellerde bir mücadele örgütlenemedi.

Güney Kürdistan Devrimcilerine Düşen Görevler:

1964'den itibaren geliştirilen savaş, giderek, yüzbinlerce insanın katılımıyla, büyük boyutlara ulaşarak, 1970'lerden itibaren doruğuna ulaşmış, 1975'te ise, önderliğin ve örgütlenmenin konumundan dolayı, yenilgiye gitmekten kurtulamamıştır. Yenilgiden sonra yapılması gereken; eski hareketin sınıfsal yapısını Marksist-Leninist eleştiriye tabi tutma, Güney Kürdistan'ın Kürdistan bütünlüğü içindeki yeri ve rolünü belirleme, uzun bir dönem ideolojik ve politik örgütlenme çalışmalarını sürdürme, fırsatlardan yararlanma temelinde hareket yaratmayı esas alma değil, kendi iç dinamikleri üzerinde mücadele ve örgüt yaratmayı esas alma, Irak devrimci güçleriyle, eşitlik ve bağımsızlık esası üzerinde savaş birliklerini kurma, Kürdistan'ın diğer parçalarındaki devrimci-demokratlarla güçlü dayanışmalar geliştirerek, uluslararası planda da stratejik ve taktik hedeflerini belirleyerek, bölge ve dünya genelinde devrimci güçleri temel almaydı. Bunlar gerçekleştirildiği oranda devrimci bir mücadele geliştirebilinirdi. Bugüne kadar gerçekleştirilmeyen bu görevler halen ortada durmaktadır.

Yine Güney Kürdistan'ında şu anda sıcak savaş durumu vardır. İran-Irak savaşı ile emperyalizmin uşağı Saddam rejimi büyük sarsıntılar geçirmektedir. İktidar yeterince kitlelerin desteğini alamamakta, toplumda büyük bir huzursuzluk vardır. Ayrıca devlet çözülme sürecine girmiş durumdadır. İktidar tamamen bölge gericiliğin ve emperyalizmin koltuk deynekleriyle yaşar hale gelmiştir.

Bu elverişli şartlardan yararlanan IKP'si ve Kürdistan ulusal güçleri, aralarında yeterli ve kapsamlı olmasada, savaş birlikleri kurarak, mücadeleyi yükseltmeye çalışmaktadırlar. Irak önemli alt üst oluşlara adaydır.

Bu dönüşümleri engellemek veya emperyalizmin çıkarlarını zedelemeyecek bir düzeyde tutulması için, daha çok Kürdistan üzerinde oyunlar oynanmak istenecektir. Emperyalizm taviz vermeden, tehdit ve şantaja, bazı kişileri ve güçleri satın almadan, sosyalist enternasyonali harekete geçirmeye varana kadar, bütün kozlarını oynamak isteyecektir. Güney Kürdistan hareketinin örgüt ve siyasal önderlik yapısıyla geçmişi göz önüne alınırsa, böyle bir olasılığın gerçekleşemeyeceğini tümden göz ardı edemeyiz. Muhtemel olan bu tehlikelere karşı, uyanıklık gösterilmesi zorunludur.

Oluşturulan asgari birliği güçlendirmek, bölücü davranışları engellemek için çaba gösterilmelidir. Savaş şartlarının bulunduğu, ilerici güçlerle gerici güçlerin Irak üstünde boy ölçüştüğü, birbirlerini yok etmeye çalıştığı bir aşamada birlik ve mücadelenin yükseltilmesine hizmet etmeyen her davranış ve düşüncenin, doğru temellerden kaynaklandığını iddia etsede, devrime zarar vereceği bilinmelidir.

Irak'ta, sınıf mücadelesinin ulaştığı düzey, örgütlülük durumu, ideolojik ve politik yapısı, devrim programı, bölgedeki güçler dengesi bir bütün olarak değerlendirildiğinde, sosyalizme yönelecek ve Kürdistan ulusal sorununu çözecek tarzda köklü dönüşümleri sağlayacak demokratik devrim iktidarı, bu günkü koşullarda beklenemez. Fakat emperyalizm ve bölge gericiliğiyle çelişki halinde olan bir iktidar kurmanın koşulları vardır.

İlerdeki süreçte, var olan örgütler birliklerini daha da geliştirerek, devrimci-yurtsever temellerde mücadelelerini ilerletir, bölge ilerici güçleriyle dayanışmadan yana tavır takınır ve uygun stratejik ve taktikler geliştirilirse iktidara gelebilirler.

Kuzey-Batı Kürdistan'ın Kürdistan ve Bölge Genelinde Oynayacağı Rol:

Türk burjuvazisinin Kürdistan pazarlarını derinlemesine sömürüye açma istemi, emperyalizmin yeni-sömürgecilik politikasıyla çakışınca, Orta-Kuzey-Batı Kürdistan 1950'lerden itibaren hızla kapitalist gelişme sürecine girdi. Bu kapitalist gelişme sonucu toplumsal yapıda sınıf farklılaşması gelişerek, devrimci ulusal bağımsızlık mücadelesinin sosyal temelleri doğdu. 1970'li yıllara gelindiğinde, emperyalizmin girdiği ekonomik krize bağlı olarak, Türk kapitalizmi de kendisini üretemez hale geldi. Bu dönem aynı zamanda, Kemalist ideolojide çatlaklığın derinleştiği, sosyal-şovenizmin etkilerinin kırılmaya başladığı, Marksist-Leninist düşüncelerin geliştiği, Kürdistan'da burjuva milliyetçiliğinin iflasa uğradığı, burjuva-proleter çelişkilerin derinlemesine bir hal aldığı ve en önemlisi de, dünya genelinde ulusal kurtuluş hareketlerinin zaferler elde ettiği bir dönemdi.

Bu gelişmeler ortamında doğan PKK hareketi, 1980'lere kadar yürüttüğü ideolojik, politik ve örgütsel mücadele ile Kürdistan toplumunu devrimci dönüşüme uğratma sürecine koydu. Bu, Kürdistan açısından bir tarihi dönemin başlangıcıdır. Kürdistan toplumu ilk defa çağdaş bir düşünce, örgütlenme ve mücadeleyle karşılaştı.

PKK hareketi, Türk sömürgecilerine ve yerli işbirlikçilerine karşı yürüttüğü mücadeleyle önemli siyasal sonuçlara yol açtı. Bu yeni sonuçların başlıcalarını şu şekilde sıralayabiliriz:

1- İdeolojik alanda sosyal-şoven ve burjuva milliyetçiliğini iflasa götürerek, Marksist-Leninist düşüncenin egemenliğini sağladı.

2- Marksist-Leninist düşünce doğrultusunda, doğru strateji ve taktiği belirleyerek, bolşevik örgütlenmenin şartlarını yarattığı gibi, böyle bir örgütlenmenin geliştirilmesinde de önemli kazanımlar elde etti.

3- Kürdistan halkının gücünü, sömürgeciler tarafından karşı-devrimci amaçlar doğrultusunda kullanmasını büyük oranda engelleyerek, dünya devrimci mücadelesinin çıkarları doğrultusunda, hareket ettirmeyi başardı.

4- Feodal-kompradorlara, ajan-muhbirlere, polislere ve faşistlere karşı kıyasıya bir mücadele yürüterek, örgütlenmelerini ve siyasal etkilerini etkisizleştirdi.

5- Böylece, Türk devletinin Kürdistan'daki sömürgeci devlet hiyerarşisi, önemli oranda çalışamaz hale getirildiği gibi, varlığını sürdürecek sosyal dayanaktan da büyük oranda yoksun bırakıldı.

6- Türkiye devrimci hareketi ile, faşist Türk devletinin yıkılmasını sağlayacak tarzda, ittifak ve cepheleşmenin koşullarını yarattı.

7- Kürdistan tarihinde ilk defa, halkımızın mücadelesi uluslararası kamuoyuna devrimci tarzda mal edilerek, uluslararası devrimci proletarya ile ittifak ve dayanışmanın temelleri atılarak, Kürdistan halkının ve PKK'nin yürüttüğü devrimci bağımsızlık mücadelesinin üzerinde Türk devletinin uyguladığı sansür, büyük oranda kaldırılarak, Türk devleti için uluslararası kamuoyunda tecrit sürecini başlattı.

8- Kısa, ama zorlu bir mücadele ile Kürdistan'ın bölge genelinde bir dizi devrimlere neden olacak hale getirilmesi sağlandı.

PKK hareketinin 80'lere kadar yürüttüğü bağımsızlık mücadelesiyle sağlanan bu siyasal sonuçlar nedeniyle ve diğer iç ve dış etkiler sonucu Türk devleti, faşist cuntaya başvurmak zorunda kaldı.

Faşist cunta siyasal iktidara elkoyduktan sonra, Kürdistan üzerindeki sömürgeci egemenliğini yeniden yetkinleştirmek için, PKK'yi imha etmeyi ön plana koydu. Faşist cuntanın hareketimizi yok etmek için geliştirdiği tümden imha politikası, izlenen doğru devrimci strateji sonucu boşa çıkartılmış durumdadır. Geçmişte olduğu gibi, bugünde, Kuzey-Batı Kürdistan'daki devrimci-proleter önderlik, geçmişe oranla daha güçlü nicel ve nitel düzeyde, devrimi tesmil etmeye devam etmektedir. Bunun en önemli kanıtlarından biri de, gerçekleştirilen I. Konferans'tır. PKK, I. Konferansıyla önümüzdeki dönem yükseltilecek mücadelenin örgütsel ve taktiksel sorunlarını derinlemesine çizerek tam bir berraklık kazandırmıştır.

Gerçekleştirilen I. Konferans'ta, direnmeyi geliştirme doğrultusunda oybirliğiyle alınan bir dizi kararların, sonuca gidecek tarzda hayata geçirilmesinin iç ve dış koşulları mevcuttur.

Emperyalizm, genelde girdiği ekonomik ve siyasi krizin içinden tüm çabalarına rağmen kurtulamamakta, II. dünya savaşından sonra geliştirdiği yeni-sömürgecilik politikasının iflası sonucu, en çok güvendiği kalelerinin birbir yıkılmasıyla, gün geçtikçe daha da hırçınlaşmaktadır. Aynı zamanda, bizzat kendi metropol merkezlerinde, kendi aralarında yürüttükleri pazar kavgaları, daha da zayıf düşmelerine neden olmaktadır.

Emperyalizm içine girdiği krizden kurtulmak, özellikle Ortadoğu üzerinde devam ettirdiği hegemonyasını uzun süreli yaşatmak; bir yandan elinde tuttuğu mevzileri güçlendirirken, diğer yandan da kaybettiği mevzileri yeniden kazanmak için, dolaylı ve dolaysız olarak, bölgeye müdahalelerini hızlandırmıştır. Bölgede dağılan karşı-devrim örgütlerini yeniden canlandırmakta, bölge gerici güçlerini daha aktif örgütlemektedir. Hatta bölgedeki çıkarlarını fiili olarak korumak için "çevik kuvvetler" silahlı gücünü müdahaleye hazır hale getirmenin çalışmaları içindedir.

Emperyalizmin bu çalışmalarına rağmen, özellikle İran ve Afganistan devrimlerinden sonra, bölge Arap gerici monarşileri gelecekleri güvenlik içinde görmemektedirler. Özellikle Türk faşist cuntasıyla başlatılan karşı-devrim taaruzu, Lübnan işgaliyle devam ettirerek, bölgedeki radikal iktidarlar da dahil tüm devrimci-yurtsever muhalefetleri bastırmayı esas alan stratejisi tutmamaktadır. Ortadoğu üzerinde, ABD emperyalizminin başını çektiği uygulamalar, bölge devrimci halk muhalefetinin direnmesiyle karşılaşmaktadır. Son olarak İran-Irak savaşı, emperyalizmin ve bölge gericiliğinin aleyhinde ileri boyutlara ulaşmış durumdadır. Saddam'ın yıkılma tehlikesi, bölge genelinde güçler dengesine yeni boyutlar kazandıracaktır. Özellikle Kürdistan devrimi açısından yeni tarihi fırsatlar ortaya çıkmaktadır.

Bugüne kadar Kürdistan sorunu, emperyalizm ve sömürgeci güçlerle, bölge gerici güçleri tarafından asimilasyondan, katliama varana dek, çeşitli biçimler altında, zoraki çözümlenmeye tabi tutulabiliniyordu. Artık günümüzde; bölge genelinde odak niteliğini taşıyan devrimci mücadele alanının, yani, Filistin devriminin önemli darbeler yediği, bölge halk muhalefetleriyle, tüm anti-emperyalist güçlerin cepheleşme sürecine girdiği, Kürdistan devriminin, Türkiye devriminin önemli bir kesitiyle ittifak halinde bulunduğu ve partileşme hareketini geçmişe oranla, daha sağlıklı temellerde bolşevikleştirdiği ve her alanda atılım yaptığı, buna karşın; emperyalizmin ciddi krizler içine bulunduğu, sürekli mevzi kaybına uğradığı, bölge Arap gerici güçlerinin kendilerini güçlendirme değil, yaşatma çabası içine düştüğü bir dönemde, PKK'nın başını çektiği Kuzey-Batı Kürdistan devrimi, kendi geleceğini devrimci tarzda çözüme götürmek için elverişli koşullara sahiptir.

Bölge anti-emperyalist güçlerinin radikalleşmelerine ve gerici direnmelerini geliştirmelerine paralel olarak, Kürdistan devriminin bölge ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelelerinin odak noktası haline gelmesine, emperyalizm ve bölge gerici güçler ittifakı elbette seyirci kalmayacaktır. Ancak emperyalizm aleyhinde bölgenin kaderini önemli oranda belirleyecek konuma sahip olan Kürdistan devrimi ve bölge anti-emperyalist muhalefetlerine karşı, özellikle ABD emperyalizminin girişeceği fiili saldırı hareketinin ulusal kurtuluş mücadelemizi, zayıflatması bir yana, daha sıcak ve güçlü koşullarda en geniş müttefik güçlerin de destek ve katılımlarıyla zaferle sonuçlanmasına neden olacaktır.

Emperyalizmin diğer pazarlarından hızla tecrit olarak, Ortadoğu'ya sıkışması, bölgenin, devrimle karşı-devrim arasındaki mücadelenin sıcak alanını teşkil etmesi, ulusal ve sosyal kurtuluş hareketlerinin yaygın ve nitel düzeye ulaşmaya hazır olması gibi, daha birçok nedenler, Türk faşist cuntasının bölge genelinde emperyalizmin ön karakolu ve militanlığına soyunarak oynadığı role son vermeyi hedefleyen ve mücadeleyi bu biçimde yükseltmeye devam eden PKK önderliğindeki Kürdistan bağımsızlık mücadelesinin geleceği, Ortadoğu halklarının geleceğinden ayrılamaz. Aslında bir bütün içinde düşünüldüğünde de, Ortadoğu halklarının kaderi ortaktır.

Sorun bu açıdan ele alındığında Kürdistan devrimini bölge genelinde ön plana çıkaran belli başlı nedenler nelerdir?

1- Ortadoğu genelinde emperyalizmin ekonomik ve sosyal gelişmesine uygun olarak şekillenmiş kapitalist gelişme, tekelleşme aşamasına gelerek kendi kendini üretir halden çıkmış durumdadır. Artık halklara verecekleri fazla birşeyleri kalmamıştır. Bu anlamda bölgedeki iktidarların hızla sosyal temelleri zayıflamakta, tam anlamıyla emperyalizme dayanarak varlıklarını devam ettirmekten başka çıkar yolları kalmamaktadır. Bunlara rağmen gelişmenin çarpıklığından dolayı, Arap monarşist iktidarlarının hüküm sürdürdüğü çoğu ülkelerde devrimin objektif ve subjektif koşulları yeterince olgunlaşmış değildir. Ayrıca çoğu anti-emperyalist halk hareketlerinin önderliklerinin reformistliğinden dolayıda güçlü devrimci mücadeleler geliştirememektedir.

2- Ortadoğu'da günümüze kadar anti-emperyalist rol oynayan Arap milliyetçiliği iflas etmiştir.

3- Kürdistan'da güçlü bir devrimci potansiyel mevcuttur ve ülke içi koşullar devrime sonderece olanaklıdır. Ayrıca her türlü baskıya rağmen toplumda direnme geleneği ağır basmaktadır.

4- Kürdistan,coğrafik yapısı ve stratejik konumu ile bölgede uzun süreli bir halk savaşına en elverişli alanlardan biridir.

5- Diğer parçalarla kıyaslandığında Kuzey-Batı Kürdistan'daki siyasi ve sosyal yapı gelişkindir ve en önemlisi de, enternasyonalist temelde uluslararası devrimci güçlerle ilişki ve dayanışma geliştirmiş bulunan ve aynı zamanda mücadele pratiği içinde yetkinleşmiş proleter bir önderliğe sahiptir.

6- Geçmişte güney parçasında, günümüzde ise, Doğu Kürdistan'daki çok pahalıya mal olan yenilgilerden sonra kitleler, önemli oranda dost ve düşmanını tanımış, gerici önderliklerin değil, direnmeyi sürekli ve egemen kılacak devrimci önderliğin arkasında saf tutmaya başlamış ve bu önderliğe bağlı olarak savaşmak eğilimlerini ortaya koymuştur.

Partimiz önderliğinde bugüne kadar yapılan hazırlıklar ve ülkenin içinde bulunduğu siyasi ve sosyal yapı da Kürdistan devrimini ileri düzeyde geliştirmeye yeterli durumdadır.

Siyasi ve Sosyal Durum: Türk kapitalizminin 70'li yılların başlarından itibaren içine girdiği yoğun ekonomik krize, Türkiye ve Kürdistan'da gelişen devrimci-yurtsever halk muhalefetide eklenince, siyasi iktidar yapısında da muazzam istikrarsızlıklar ortaya çıktı. İktidarda çözüm bekleyen çoğu siyasal sorunlar ağırlıklı olarak iki parti (CHP-AP) arasında düğümlenmişti.

Seksenlere gelindiğinde toplumsal yapıdaki sosyal ayrışmalar artık bir yol ayrımına gelmişti. Kendi içinde ayrışma sürecine giren tekelci-burjuvazinin bu durumuna bağlı olarak halk saflarında da ayrışma hızlanmaya başlamıştı. Türk devletinin siyasal ve ekonomik yapısı orta sınıflarla ittifak yapmayı veya hükümet etmeyi kabul etmiyordu. İşte bu aşamada faşizmden çıkarı olan tekelci-burjuvazinin temsilcisi AP. koalisyonla iktidara gelmişti.

AP iktidarı ilk iş olarak, faşist bir diktatörlüğün ekonomik ve siyasal temellerini hazırlamaya koyuldu. Ekonomik alanda; işçi sınıfı-köylülük üzerinde yoğun sömürüyü geliştirirken, küçük ve orta burjuvaziyi ekonomik iflasın eşiğine sürükleyerek serbest piyasa politikasını alabildiğine genişletti. Böylece de tekelci-burjuvaziyi ekonomik alanda daha da palazlandırdı. Bu ekonomik uygulamaların önüne dikilen ve dikilebilecek olan Türkiye ve Kürdistan'daki devrimci halk muhalefetleri üzerinde de azgın bir terör uyguladı.

Uygulanan bu politikalar sonucu tekelci-burjuvazi sivil siyasi iktidar ile ekonomik ve siyasi amaçlarına ulaşamazdı. Artık tekelci-burjuvazi için tek çıkar yol kalmıştı. O da faşist diktatörlüğe başvurmaktı. Hele Ortadoğu'daki devrimci güçler lehine gelişen siyasal diğişmelerin varlığı da bu gelişmelere eklenince, Türk burjuvazisi için faşizmden başka tercih kalmamıştı.

Dünya kamuoyundan tecrit olmaktan çekindiği için, Latin-Amerika ülkelerindeki gibi klasik yöntemlerle değilde, ABD'in "mucêzevi" bir bakışla barış ve demokrasi adına siyasi iktidara elkoyan faşist cunta, bir daha geri dönmemek üzere diktatörlüğünü kurumlaştırmaya başladı. Uygulamaların ilk etabı olarakta ekonomik içerikli olan "24 Ocak Kararları"nı aldı. 24 Ocak kararlarıyla serbest pazar politikasına bağlı olarak, sıkı para politikası başta olmak üzere işçi ücretleri dondurularak, toplu sözleşmeler ertelendi, köylünün ürünlerine en düşük fiatlarla veya gaspla elkoyuldu, piyasaya mal sürümü kısılarak ihracata ağırlık verilip, döviz üzerinden kârlar sağlandı, yatırımlar tümüyle kısıldı, bir kısım kamu sektörleri özel sektörlere devredildi.

Kısaca bu uygulamalar sonucu, "sıkı kemer" daha da sıkılarak, işçiler üzerinde sömürü hadsafhaya ulaştırıldı, köylülükte topraktan kopuş ve yoksullaşma hızlandı, işsizler ordusu hızla kabarıklaştı, henüz tekelleşme sürecine girmiş bazı tekellerde dahil olmak üzere küçük ve orta burjuva sınıflar tam bir iflasın içine itildi. Başta bankerlik iflas ettı. Tekstil ve inşaat sektörleri gibi birçok alanlarda üretim ve yatırım düzeyi % 60'tan % 40'a indi,. Cunta ekonomisini Ortadoğu pazarlarına gerçekleştirdiği ihracat ve yatırımları da kurtaramadı.

Böylece "24 Ocak Kararları"yle izlenen ekonomi-politika iflas etti. Tehlike çanlarının çalmaya başladığını gören cunta, Özal-Erdem ikilisini görevinden alarak, Kafaoğlu'nu yönetime getirdi. Kafaoğlu'nun izleyeceği politika, özde Özal'ınkinden farklı olmamakla beraber, bazı yeni düzenlemeler getirecektir. Mümkün olduğu kadar bütün tekel kesimlerinin çıkarını dengelemeye çalışacak, iflasın eşiğine gelen tekellere finansman ve kredi olanaklarını sağlıyacaktır. Pazara meta sürümünde bulunarak iç pazarı canlandıracak ve yeni yatırımlara yönelecektir. Ayrıca vadesi gelmiş borçları da uzun bir süreye serpiştirmeye çalışacaktır.

Çıplak zora dayanan sömürü ve talanın yarattığı sermaye olanaklarına rağmen bu "yeni" ekonomik-politikada, Türk ekonomisini içine girdiği derin ve sürekli bunalımdan kurtaramıyacaktır. Özellikle ABD emperyalizminin geleceği karanlık olan bu rejime karşılık ve karşılıksız sağlıyacağı krediler, bütünüyle askeri amaçlarda kullanılacaktır. Çünkü, faşist cuntanın saldırgan emelleri, içte ve dışta militarizmi güçlendirme zorunluluğu bu kredileri alıp götürecektir.

Faşist cuntanın sosyal dayanakları gün geçtikçe zayıflamaktadır. İşçi ve köylüler açlık ve sefalet içindedirler, orta sınıf ve tabakalar işçi sınıfının saflarına sürekli kaymakta, muhalefet her geçen gün artmakta, toplumun huzursuzluğu içten içe sürekli gelişmektedir. Sürdürülen vahşi ekonomik sömürüye, idam ve işkencelerle devam ettirilen askeri zor da buna eşlik etmektedir. Bu güne kadar 2,5 Milyon işçinin dışarıya satılmasına rağmen işsizlik sorunu çözümlenemeyecektir. Kaldiki emperyalist ekonomilerin yeni işgücü emme olanaklarıda bitmiş durumdadır. Var olanları da geri göndermeye başlayacaktır.

Kürdistan'da sürdürülen baskı ve sömürü ise ayyuka çıkmış durumdadır. Kürdistan halkına karşı girişilen şiddet ve baskı, yapılan katliamlar toplumun bağrında derin yaralar açmıştır. Toplumu dağıtmaya yönelik en iğrenç uygulamalara tanık olunmaktadır. Toplum bu uygulamalar karşısında her geçen gün kurtuluşun gerekliliğini daha iyi kavramakta, çeşitli kesimlerin muhalefet saflarında yer almaları hızlanmaktadır.

Cuntanın ilk geldiği dönemlerde orta ve bazı küçük-burjuva kesimleride sorunların çözülerek daha "huzurlu" bir ortam yaratılacağı düşüncesi vardı.

Devrimci önderliğin, cuntaya karşı savaş ile karşılık vermediğini gören bazı halk kesimlerinde ise herşeyin bitip tükendiği, bazı direnme örneklerinin de kişisel kahramanlıklar olduğu yanılgısı vardı. Hatta faşist cuntanın saldırıları karşısında örgütün varlığını sürdüremeyeceği kanısı gelişkindi. Fakat, örgütün varlığının devamı, içte ve dışta mücadelesini sürdürmesi, cuntanın yoğunlaşan baskı ve sömürüleri karşısında kitlelerde direnme eğilimini geliştirdi.

Legal "bağımsızlıkçı sosyalistler"imizde ise; 12 Eylül cuntasının, 12 Mart cuntası gibi devrimci hareketlere ağır darbeler vurduktan sonra "usulca inine riayet edeceği", yeni "Karaoğlan"ların ortaya çıkarak, burjuva parlamenter sisteme geçileceği, mücadelelerine geçici bir süre ara vererek "tatile" çıkmak zorunda kaldıklarını bu "ara rejimin" iddia edildiği gibi "cehennem" olmadığını düşünüyorlardı. Fakat süreç gösterdi ki; bunlar tatlı hayallerden başka birşey değildir.

Cuntanın yoğun saldırıları karşısında devrimci mücadele küçümsenmiyecek kayıplara uğradı. Ancak cunta yine de nihaî amacına ulaşamadı. Devrimci mücadeleyi tümden yoketmek bir yana gelişme sürecini bile durduramadı. Devrimci mücadele cuntanın istediği bir anda ve zeminde savaş başlatma gibi bir taktik hatanın içine düşmedi.

Kürdistan devriminin önder gücü PKK, gerçekleştirdiği I. Parti Konferansında eski mücadele pratiğini ML eleştiri süzgecinden geçirerek önümüzdeki dönemin sorunlarını net bir biçimde ortaya koydu. Yapılan çalışmaların, elde edilen kazanımların daha üst düzeyde bir mücadeleye dönüştürülmesi için tarihi kararlar aldı. Ve alınan kararlar doğrultusunda uygulamalara başlandı.

Partimizin Türkiye devrimci hareketinin birliği, Kürdistan devrimi ile savaş birliklerinin kurulması için yaptığı çalışmalar, FKBDC'de somutlaştı. Cuntanın faşist yönetimi dayatmasıyle paniğe kapılan küçük-burjuva kesimler devrimci mücadelenin kabardığı dönemde olduğu gibi, Kürdistan Bağımsızlık ve Özgürlük Mücadelesinin kazanımlarının yanında uygun tarzda yer almaya başlamaktadırlar. Bazı yörelerde ilkel-milliyetçilerin, küçük-burjuva reformistlerin ve sosyal-şövenlerin hareketimize karşı şartlandırdığı kesimler, en zor şartlarda yaşanan somut pratikleri, direnme örneklerini görünce mücadelemize yanaşma, hatta ellerindeki olanakları sunma fedakârlığını bile göstermektedirler. Feodal aşiretçi kurum gibi hain yapıların peşlerinde sürükledikleri kesimler bile aralarında yaratılan yapay çelişkilerin gereksizliğini bizzat deneylerle kavrayarak faşist cuntaya karşı tavır almakta gecikmediler. Böylece dolaylı da olsa faşist cunta, Kürdistan devriminin önündeki engelleri temizlemeye hizmet etmiş oldu. Herşeyin üstünde tutulmak istenen Türk ordusu iki yıldan bu yana yaptığı uygulamalarla önemli oranda yıpranmış, güçsüzlüğü ve kofluğu kitlelerce kavranmaya başlanmıştır.

Mücadelemizi bütünüyle imha etmeyi amaçlayan Türk sömürgecilerinin saldırıları altında devrimciler daha da çelikleştiler. Artık az bir bilinçle rahat ortamda devrimci mücadele sürdürmenin olanaksızlığı bir tarafa yaşamanın bile mümkün olmadığı, hele halka önderlik yapmanın mümkün olmayacağı çok daha iyi kavranıldı. Devrimciliğin yüksek bir bilinç, büyük bir özveri gerektirdiği, sıradan çalışma yerine daha dikkatli ve bir usta olarak hareket etmenin zorunluluğu kavrandı. Artık objektif ve subjektif olarak amatör çalışmaların devri kapanarak güçlü devrimciler örgütüne layık olacak tarzda profesyonelce çalışmalar kendini dayatmaktadır. Kitleler bizzat kendi deneyimi ve gözlemleriyle politik alanda doğru ve hataları eleştirecek bir düzeye ulaşarak amatörce çalışmaları affetmemektedir.

Ulusal Savaş Birliğinin Sağlanması:

Mücadelenin gelişmesi karşısında kendilerinin devrimci-sosyalist hatta proletaryanın temsilcisi olduklarını söyleyen küçük-burjuva reformistleri, bu güne kadarki tavırlarıyla birliğin önünde engel oldular. Sömürgeci saldırıların gemi azıya almışçasına sürdüğü, buna karşın devrimcilerin direndikleri bir dönemde bu grupların engelleyici tavırlarını bırakarak ulusal cephede savaşmaları çok zordur. Buna rağmen, bunların varlığı ve belli bir halk kesimini kendilerine angaje etmeleri dikkate alınmalıdır.

Küçük-burjuva reformist parti ve gruplar ulusal cepheye çekilmeden veya kendilerine angaje ettikleri kesimler başta olmak üzere kitleler arasında gerçek yapıları; bölücü tavırları sergilenmedikçe ve tecrite götürülmeden en geniş halk yığınlarının birliğinin sağlanamayacağı açıktır.

Türk sömrgecilerinin faşist diktatörlüğe başvurmadığı dönemlerde, küçük-burjuva reformistleri görüşleriyle sınırlı bir kesimi oyalabiliyorlar ve sahte birlikler oluşturabiliyorlardı. Fakat faşist cunta döneminde çıplak zorbalığın uygulanmaya başlamasıyla bu yalancı pehlivanların sahte demokrasi mücadeleleri ve birlikleri kendilerinden başkasını kandıramaz.

Faşist cunta, başta partimiz olmak üzere halkımıza büyük darbeler vurarak kayıplar verdirmesine rağmen, devrimin yolu üzerindeki pisliği ve hain düşünceyi silip atmaya dolaylı da olsa katkıda bulundu. Hatta Türk burjuvazisinin "sosyal-demokrat" kanadıyla ittifak halinde aşamalı olarak bağımsızlık elde edeceklerini hayal edenleri de tuzla buz etti.

Gerçekler inatçıdır. Küçük-burjuva reformistlerinin bunca saptırmalarına, en soylu davaları en soysuzca sömürmelerine ve devrimci mücadeleye küçümsenmeyecek darbeler vurmalarına, birlik önünde sürekli engel olmalarına rağmen kendi tabanları da dahil olmak üzere tüm halk şiddetle birliği arzulamaktadır. Bizzat halk mücadele etmek isteyenlerin birlikten yana olması gerektiğini ve kendilerinin de bundan başka seçenekleri olmadığını söylemektedir. Böylece sahte birliklere olanak tanımamaktadır.

Çıkarları Türk sömürgecileri ile birlikten yana olan bir avuç feodal-komrador kesim dışında, başta proletarya olmak üzere tüm halk kesimleri devrimden yanadır. Devrimden çıkarları olan kesimlerin birliği sağlandığı an Kürdistan devrimi başarıya ulaşacaktır.

Yüzyılarca ulusal ve sosyal gelişmesi engellenmiş, iç dinamikleri büyük tahribatlara uğratılmış ve tam bir örgütsüzlüğün içinde tutulmuş Kürdistan halkının örgütlü birliği önünde büyük engellerin olması kaçınılmazdır. Birliğin önündeki engeller, zorlukların bilincinde olarak sabırlı, kesintisiz bir çalışma yürütülerek doğru taktik ve manevralarla kaldırılmalıdır. Gerçek bir birliğin birkaç aydının masa başında imzalayacağı protokollerle sağlanamayacağı, mücadelenin ateşi içinde başarıyle gerçekleştirileceği tartışılamaz. Halkın devrimci gücünü bölenlerin her türlü oyunları boşa çıkartılabilindiği oranda, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi en geniş boyutlara ulaşacaktır.

Hareketimiz, 12 Eylül'den bu yana çeşitli ulusal güçlerin merkezleriyle birlik doğrultusunda yaptığı görüşmeleri hiç bir fedakârlıktan kaçınmadan bundan sonra da sürdürülmelidir. Birlikten yana olmayan güçlerin sahte tavırları açığa çıkarılmalı kendilerine en ufak dayanak noktası bırakılmamalıdır. Bunların sınıf yapıları, örgütlenme ve mücadele anlayışları, geçmişleri ve gelecekte ne yapabilecekleri dikkate alındığında; kendiliklerinden KUKC'sine gelecekleri düşünülmemelidir. Bu ayrılıkçı küçük-burjuva reformistlerinin tabanlarına gidilerek taban aracılığı ile birliğe zorlamak en sağlıklı ve güvenilir yoldur. Bir yandan da birlik doğrultusunda yapılan çalışmaları, görüşmeleri kitlelere aktararak zorlamada bulunmak gerekir. Ya birliğe gelecekler, ya da içine girdikleri dağılma ve bölünme süreçleri hızlanarak etkiledikleri halk kesimlerinden bile tecrit olacaklardır.

Türkiye reformist hareketlerinden veya Kürdistan'ın diğer parçalarındaki ilkel milliyetçi hareketlerden kaynaklanan ve Kürdistan devrimci mücadelesinin gelişmesi karşısında evrimleşerek bu güne gelen küçük-burjuva reformistlerinin ideolojik-politik hatları, evrimleşme süreçleri, ciddi bir tahlile tabi tutulmalıdır. Ayrıca bugüne kadar işçi sınıfının ideolojik-politik önderiliğinde gelişen devrimci mücadeleye karşı yaptık-

ları kara çalmalar, panik içinde Türk sömürgecilerini bile yardıma çağırmaya kadar varan "mücadelelerini" geriye bıraktıkları belgelere dayanarak açıklamak gerekir.

Eğer bu gruplar, eskiden söylediklerinin, yazdıklarının hesabını kendi tabanlarına vermenin endişesi ile izledikleri sekter ve bölücü politikalarda ısrar ederlerse, tutulan yolun kendilerini daha büyük çıkmazlara sürükleyeceğini kendilerine dostça anlatmalıyız. Bu dönemde kendilerine yardımcı olmak istediğimizi, gerici ilişkilere bütünüyle batmalarını istemediğimizi Türk sömürgecilerine ve bölge gericilerine karşı oldukları sürece kendilerine yardımcı olacağımızı bildirmeliyiz.

1975-80 yılları Kürdistan'da proleter ideoloji ile çeşitli burjuva, küçük-burjuva ideolojilerin ayrışma dönemiydi. Bu dönemde şekillenen devrimci ideoloji kendisini diğerlerinden kesin hatlarla ayırmak, saflarını bütün yabancılara kapalı tutmak zorundaydı. Hareketimiz böyle davranmasaydı bu yabancı unsurlarla ortak bir şekilsizlik içinde biçimlenirdi. Fakat bugün hareketimiz her türlü yabancı unsuru kendi potasında eriterek şekillendirecek kadar güçlenmiştir. Bugüne kadar takınılan tavır olmasaydı oportünizme gidilebilinirdi. Fakat bundan sonra, ulaştığımız nitel ve nicel düzeye uymayan eski tavrı sürdürmek ise sekterlik olacaktır.

İRAN VE İRAN KÜRDİSTANI

Ortadoğu'daki feodal imparatorluklar, Batı'da yükselen kapitalizm karşısında hızla yıkılmalarına rağmen emperyalizmin sürekli işgal ve denetimi toplumsal yapıdaki iç parçalanmışlıklar sonucu yerlerine güçlü merkezi burjuva devletleri kurulamadı. Ortadoğu'da bu duruma bağlı olarak İran'da da 19. yy. başlarına kadar çeşitli han ve hanedanlıklar biçiminde bölünmüşlük egemendi. Aynı zamanda İngiliz ve Çarlık emperyalizminin üzerinde kıyasıya rekabet yürüttüğü bir ülke durumundaydı. 1888 Tömbeki, 1901 isyanı, 1905 Rus demokratik devriminden etkilenerek gerçekleştirilen 1905 meşrutiyet hareketi ve 1914 Çengeli isyanı gibi birçok anti-emperyalist eylemler gelişmesine rağmen, dönemin koşullarına denk düşen devrimci bir önderlik olmadığından ve sosyal yapının geriliğinden dolayı toplumsal yapıdaki bölünmüşlük giderilmediği gibi 1925 yıllarına kadar süren İngiliz emperyalizminin işgali de kaldırılamadı.

1925 yılında Ekim Devriminin yarattığı elverişli koşullardan ve SSCB'nin varlığından yararlanan Pehlevi hanedanlığından gelen Rıza Şah, halkın kurtuluş özlemlerinide kendi çıkarları doğrultusunda kullanarak İran'ın bugünkü siyasal ve ulusal birliğini sağlamayı başardı.

Siyasal birliğine kavuşan İran, Şah monarşisinin egemenliği altında İngiliz emperyalizminin yarı sömürgesi statüsünde yaşamaya devam etti. Bu duruma karşı da çeşitli dönemlerde halk isyanları gelişmesine rağmen ülkenin ekonomik, siyasi ve sosyal geriliğinden dolayı siyasal çözüm elde edilemedi.

1941 yıllarında Şah'ın Hitler faşizmi yanlısı bir politika izlemesi üzerine 1941'de Kızıl Ordu İran'ın Kuzeyine girerken, İngiliz'ler de Güney'i işgal ettiler. Böylece merkezi devlet yapısı işlemez hale gelince Rıza Şah, yerine genç yaştaki M. Rıza Şahı taht verisi atadıktan sonra ülkeyi terketmek zorunda kaldı.

Kızıl Ordu'nun etkinlik kurduğu Kuzey kesiminde bazı ilerici demokratik dönüşümler yapılarak Azerbeycan Demokratik Otonom Cumhuriyeti ile Mahabat Kürt Otonom Cumhuriyeti gerçekleşti. Sovyetler desteğinde gerçekleşen bu cumhuriyetlerin, geri siyasi-sosyal yapılarından dolayı kendi iç dinamikleriyle ayakta kalmaları pek mümkün değildi. Nitekim ikinci dünya savaşı sona erince emperyalistlerle yapılan antlaşmalar sonucu Kızıl Ordu geriye çekildikten sonra, Şah tekrar merkezi iktidarını güçlendirerek Azerbeycan ve Kürdistan'da ilerici yönetimlerin varlığına son verdi. Sovyetler Birliği, İngiliz emperyalizmininde içinde bulunduğu anti-faşist cephenin varlığından dolayı gerçekleştirilen demokratik dönüşümlere çok ihtiyatlı davranmak zorundaydı.

Şah monarşisinin tüm çabalarına rağmen, İngiliz emperyalizminin zayıflaması ve ikinci dünya savaşının elverişli koşullarından yararlanan milli-burjuvazinin temsilcisi Musaddık 1951 yılında iktidara geldi. Çok kısa bir süre iktidarda kalan Dr. Musaddık, İngiliz emperyalizminin elinde bulunan petrolü millileştirdi ve daha bir dizi ekonomik reformları gerçekleştirdi. Fakat 1953 yılında CİA tarafından kanlı bir darbe ile iktidardan uzaklaştırıldı. Tekrar güçlenen Şah monarşisi, faşist yöntemlerle, kitlelerin tüm kazanımlarını ortadan kaldırdı.

Musaddık iktidarı; Şah monarşisinin zayıfladığı, İngiliz emperyalizminin yıprandığı, faşizme karşı mücadelenin dünya genelinde zafer elde ettiği ve Doğu Avrupa'da bir dizi demokratik halk iktidarlarının kurulduğu, ABD'nin yeni-sömürgeci politikasını geliştirmeye başladığı ve İran halkında şii dini liderlerin önderliğinde anti-emperyalist mücadelelerin boyutlar kazandığı bir dönemde ortaya çıktı. Bu kadar elverişli koşullara rağmen yenilgiye gidişinin önemli nedenleri vardır. Devrimin önderi milli-burjuvazi nicel ve nitel olarak çok güçsüzdü, halkın desteğinde iktidar olduğu halde halkın demokratik taleplerinin karşısında yer aldı, hatta kitlelerin anti-feodal mücadelelerini yer yer şiddete varan yöntemlerle bastırmaya çalıştı. İngiliz emperyalizmine karşı tavır almasına rağmen, ABD'den gelecek tehlikeyi görmedi.

Musaddık iktidarı döneminde proletarya, burjuva devrimine önderlik edebilecek güçte olmamakla beraber, dönemin elverişli koşullarından dolayı devrimde aktif rol oynayabilirdi. İktidarın İngiliz emperyalizmine karşı tavrını destekleme, ABD tehlikesine karşı uyarma ve kitlelerin anti-feodal demokratik taleplerine önderlik etme yerine, yıkıcı, sol, sekter bir tavır takındı. Musaddık iktidarı karşısında sol sekter tavır takınan güçler, Şah'ın darbesi karşısında ise tam bir teslimiyetçi tavra girdiler. Kitlelerin kendiliğinden geliştirdiği direnmelere önderlik edip, örgütlü bir mücadeleye dönüştüremediler. Böylece kitleleri kendi başına bıraktılar. Her alanda güçlü bir mücadele geliştirmenin koşulları olmasına rağmen oportünist önderliğin mevcudiyeti bunu engelledi. Bu ortamdan faydalanan Şah da feodal-komprador sınıf diktatörlüğünü güçlendirerek ülkeyi ABD'nin ileri karakolu haline getirdi ve gelişebilecek en ufak demokratik çıkışları bile tutuklama, idam ve işkencelerle bastırmayı sağlayacak SAVAK'ı kurdu.

Bu gelişmelerden sonra Şah monarşisi feodalizmi üsten dönüştürerek kapitalizmi egemen kılmaya çalıştı. Petrol iş koluna bağlı tek alanda sanayii geliştirmeye çalıştı. Diğer alanlarda kompradorluğu geliştirerek İran'ı emperyalizmin tam bir açık pazarı durumuna getirdi. İzlenen ekonomi-politika ile komprador ve üst yöneticiler petrolden elde ettikleri gelirlerle zevk ve safa içinde yaşadılar. Bir yandan da kendilerini palazlandıracak uygulamalara giriştiler.

ABD uzmanlarınca hazırlanan ve Kuzey-Batı Kürdistan'da da Türk sömürgecilerince de uygulanması istenen "Ak-Devrim" toprak reformu uygulanmaya konuldu. En verimli topraklar feodallerin ellerinde bırakılarak en verimsiz araziler fahiş fiyatlarla köylülere satıldı. Toprak fiatlarını ödeyemeyen köylüler, kölece karın tokluğuna feodallere hizmet etmek zorunda kaldılar.

Toprak reformundan şunlar amaçlanmıştı:

1- İran pazarlarını emperyalizme açarak derinlemesine kapitalist sömürüyü gerçekleştirmek.
2- Feodalizmi üstten dönüşümlerle burjuvalaştırarak kendi sosyal dayanakları haline getirmek.
3- Kürdistan'da toprak sorununu ulusal mücadelenin bir faktörü olmaktan çıkarmak.
4- Egemen iktidara karşı ve günümüzde de emperyalizme karşı radikal tavrını sürdüren şiiliğin dini liderlerini kitlelerin kısa vadeli çıkarlarıyla karşı karşıya getirmek.
5- Yoksul köylüleri uzun süre borçlandırarak toprağa bağlı kılmak ve uyumaya sevk etmek.

Fakat gerçekleştirilen "reform"la Şah monarşisi kendini güçlü kılma yerine daha da zayıf düşürdü. Feodallerin bir kısmını burjuvalaştırarak şehirlere göçmesini sağladı. Köylülükte giderek farklılaşma derinleşmeye başladı. Böylece topraktan kopan milyonlarca köylülük şehirlere göç etti, işsizler ordusu her geçen gün kabarıklaştı. Şehirlere göç edenler kompradorluğun yoğun sömürüsüne maruz kaldı. Sınıf ayrışması yatırımcı burjuvazi ile proletaryanın güçlenmesi biçiminde olmayınca, temel olarak feodal-komprador ve yaygın bürokrat burjuvazi biçiminde gelişti.

Bu gelişmelere bağlı olarak orta ve küçük-burjuva kesimi güçlenerek dini liderlerin politik etkinliği altında örgütlendi. Orta ve küçük-burjuvazi feodal-kompradorluğun ekonomik ve siyasi etkinliği altında gelişme şansı bulamayınca işsizler ordusuna katılma ve proleterleşme tehditi altına giriyorlardı.

Proletarya nicelik ve nitelik olarak güçsüz olduğundan monarşiye karşı mücadele eden orta sınıflara önderlik edemiyordu. Bu objektif yetersizliğe subjektif planda, sol yelpazede yer alan güçlerin bir kısmının reformist, bir kısmının da "sol" hareket etmesi eklenince, devrimde proleterya istenilen rolü oynayamaz oldu.

Reformist kanat, Şah monraşisini demokratik bir devrimle yıkma yerine geliştirilecek bazı reformlara ve "demokratik" dönüşümlere bel bağlamıştı. Düşünce özgürlüğü, genel seçim, örgütlenme özgürlüğü, monarşik diktatörlüğün, bir burjuva "demokrasisine" dönüşümü sağlama gibi yanlış strateji ve taktik savunuyorlardı.

Başka sol kesimler ise; uzun bir dönem direnişi temsil etmelerine rağmen proletarya ve diğer halk kesimlerini uzun süreli, sabırlı bir eğitim ve örgütleme ile devrime kazandıramadıkları gibi, ülkenin içinde bulunduğu ekonomik, siyasi, sosyal durumu ve sınıf ilişkilerini yeterince kavramamışlar, İran devriminin özgül programını, stratejisini ve dönemlere özgü taktiklerini kavrayamamışlardı.

Ayrıca devrimcilerin ideolojik planda önemli zaafları vardı. Şii mezhebinin tarihsel "ilerici" rolünden dolayı, aydınlar ağırlıklı olarak idealist düşüncelerden kendilerini yeterince kurtarmamışlardı. ML'mi idealizmle karıştırarak algılıyorlardı. Bu ise çok güçlü olan şii mezhebi temelindeki örgütlenmeye daha elverişli ortam hazırlıyordu.

Şah monarşisi ise; en küçük devrimci düşünceye, propaganda yapmaya, klasiklerin çevrilmesine hiç bir dönemde izin vermemişti. Güçlü SAVAK örgütlenmesi toplumun önemli bir kesimini içine alacak biçimde yaygınlaştırılmıştı, izleme, tutuklama, işkence ve idamlar sürekli kılınmıştı.

Şii dini liderler de, tutuklanmalarına ve en ağır işkencelere tabi tutulmalarına rağmen devrimcilere oranla biraz daha "özgürce" camilerde propaganda yapabiliyorlardı. Dini bağnaz yanlarından dolayı Şah ile sınırlı da olsa anti-komünizmde noktalanan ortak yanları vardı. Üstelik şii dini liderler sürekli olarak kitlelerle bir aradaydılar. Dini liderler tarih boyunca toplumdaki değişmelerde, toplumsal alt-üst oluşlarda sürekli önemli derecede rolleri olmuş, örgütlenme ve yöneticilik gelenekleri kökleşmiştir.

Şah monarşisi dar bir komprador sınıfın dışındaki tüm sınıf ve tabakalara çıplak zora dayanan diktatörlük uyguluyordu.

Kısaca değindiğimiz objektif ve subjektif koşulların çakışması sonucu 1978 Şubatı'nda başlayan, kısa sürede kitlelerin katılımı ile dev boyutlara ulaşan ayaklanmalar gelişti.

Emperyalist güçler, gelişen isyanlar karşısında Şah iktidarını kurtarmak için biçimsel bir iktidar değişikliğine başvurdular. Bu yöntemle kitlelerin devrimci atılımını engellemek istediler. Fakat bu değişiklikler kitlelerin devrimci atılımını daha da hızlandırmaktan başka bir şeye yaramadı. Şah ülkeyi terk etmek zorunda kaldı. Humeyni yönetimindeki mücadelede başta militarist kurumlar olmak üzere Şah monarşisini yerle bir etti.

Yarı-sömürgecilikten hızla yeni-sömürgecilik sürecine giren İran'da, devrimde belirleyici rolü kentler oynadı. Şahlık düzeninden çıkarı olmayan toprakları reformda alınmış feodal ve bazı yurtsever aşiret reislerinin önderliğinde kırsal kesim, devrime katılmasına rağmen, fazla bir rol oynamadı. Proletarya ve aydın gençlikte aktif olarak devrimde yerini aldı. Fakat örgütsüzlüğü fazla bir rol oynamasına engel oldu. Örgütlü olan tek güç dini liderlerin önderliğinde orta ve küçük-burjuva kesimlerdi.

HUMEYNİ İKTİDARININ PEKİŞMESİ

Devrimden sonra, Humeyni önderliğindeki İslam Partisi iktidarı ele aldı. Fakat yeni iktidarın yapısı homojen değildi. Kitlelerin ölümü küçümsediği, anti-emperyalist ve demokratik taleplerin zirveye ulaştığı devrim mücadelesinde devrimciler büyük mevziler kazanmışlardı. Kitleler radikal dönüşümleri gerçekleştirmeye, devrimi derinleştirmeye hazırdılar. Fakat, emekçi kitlelere önderlik edebilecek devrimi daha ileri noktalara götürebilecek devrimci örgütlenme olmadığı gibi en önemlisi de, doğan yeni koşulların uygun bir devrim programına sahip olmamasıdır.

Devrimci kesimin iki kanadı da, çizdikleri devrimci stratejisi ve taktiklerinin gerçekleşmemesi üzerine adeta şaşkına dönmüşlerdi. Ki, bunlardan bir kesimi, kırın mücadelenin temel alanı olacağını, uzun süreli bir halk savaşı yöntemiyle sonuca gidileceğini sanıyordu. Diğer kesimi ise, Şah monarşisinin kitlelerin ayaklanmasıyla yıkılacağını hayal bile etmiyordu. Ve bütün umutlarıyla sınırlı bir demokratik ortamın yaratılması, legal olanakların doğması, burjuva parlamentosu da dahil çeşitli burjuva kurumlarında kitlelerin devrime kazanılabileceğini, hatta aşamalı olarak devletin ele geçirileceğini savunuyorlardı.

Plansız, programsız ayaklanmaya katılan devrimcilerin, kısmi de olsa örgütlü olan Humeyni iktidarına hemen karşı çıkma durumları yoktu. Fakat devrimciler

için küçümsenmeyecek olanaklar doğmuştu. Bu süreçte kendi aralarında ittifaklar oluşturarak emekçilerin ekonomik, siyasi, sosyal talepleriyle ulusların ulusal taleplerini programlaştırarak iktidarla ittifak yaparak, iktidarın tutarsızlıklarını ifşa temelinde gerici kesimlerin komplolarına karşı birlik ve mücadeleyi sürdürebilirlerdi. Böylece orta sınıfların ABD emperyalizmiyle olan çelişkilerini daha da derinleştirerek devrimi kesintisiz demokratik halk devrimine götürmeyi başarabilirlerdi.

Orta ve küçük-burjuvaziye dayalı yeni iktidar, ABD dışındaki emperyalist güçlere eğilimli tekelleşmek üzere olan burjuvaziyle -ki bunlar İran'da liberal burjuvazi olarak adlandırılmaktadır- ortaklık kurdu. Fakat fazla bir zaman geçmeden bu iki kesim arasında, emperyalizme karşı takınılacak tutum, eski ordu ve devlet kurumlarına karşı izlenecek politikayla ekonomi-politika konularında görüş ayrılıkları su yüzüne çıktı.

Dünya-devrim ve karşı-devrimlerinden büyük ders alan Humeyni, ordu ve bürokrasinin kendi iktidarı için her an tehlike unsuru olduğunu, bu iki gücü tasviye etmek veya bütünüyle denetimine almakla bu tehlikeyi bertaraf edebileceğini kavramıştı. Ordu'nun bütün emir komuta hiyerarşisini ve bürokrasiyi tasfiye ederek denetimine aldı. Her askeri birliğin yönetimine ideolojik-siyasi sorumlular atadı. Düzenli ordunun yanı başında Sipahê Fastaran (Devrim Muhafızları) adlı yeni düzenli bir ordu inşa etti. Bütün iç ve dış güvenliği, devlet yönetim mekanizmasını, bütün belli başlı ekonomik, siyasi, sosyal kuruluşları bu güçte merkezileştirdi.

Humeyni'nin önderliğini yaptığı küçük-burjuva kesimlerinin iktidar düzenlemelerine, liberal burjuvazi karşı çıkarak sürekli engellemeye çalışıyordu. Fakat güçsüzlüğünden ve küçük-burjuvazinin devrimci güçlerle ittifaka yanaşabileceği, kitlelerin çok güçlü anti-emperyalist tepkilerinden korkulduğundan çok ihtiyatlı davranılıyordu.

Emperyalistler, bir yandan iktidar içindeki yandaşları aracılığıyla iktidarın radikalleşmesini engellemeye çalışırken bir yandan da bölge gericilerinin desteğinde karşı-devrimi güçlendirmeye çalışıyorlardı.

Olaylar bu şekilde gelişirken devrimciler ise, kendi aralarında asgari bir birlik kurarak doğru devrimci programı dayatacaklarına, birbiri ile iktidar üzerinde etkinlik kurma mücadelesini sürdüren burjuva, küçük-burjuva kesimleri arasında bölündüler.

Bu çatışmaların zirveye ulaştığı bir dönemde Beni Sadr ile iktidar kavgası başladı. Halkın Mücahitleri Beni Sadr'ı destekleyince kavganın önemi daha da arttı. Halkın Mücahitleri şiî ideolojisi ile Marksizmi bütünleştirmeye çalışan, dünyadaki islami harekatlerin en radikali olan küçük-burjuva bir hareketti. Halk ve aydın gençlik içinde büyük kitle desteğine sahiptirler.

Devrimden sonra, halkın mücahitlerinin de iktidarla aynı tabana hitap etmesi, islam ideolojisini savunması, büyük kitle desteği ve yeni devlet yönteminde yaygın olarak taraftarlarının bulunmasından ürken Humeynî bunların üzerine şiddetle gitti. Devrimcilerin çıkarlarına Halkın Mücahitleri olumlu cevap vermedi. Humeynî ile liberal burjuvazinin temsilcisi olan Beni Sadr arasındaki mücadele belirginleşince Halkın Mücahitleri Beni Sadr'ı destekledi. Böylece Beni Sadr'ın izliyeceği liberal politikanın yaratacağı burjuva demokratik ortamda legal ve yarı legal olarak mücadelelerini daha uygun bir ortamda yürütebileceklerini hesaplıyorlardı.

Beni Sadr'ın Humeynî tarafından Cumhurbaşkanlığından uzaklaştırılması ve dışarı kaçmak zorunda bırakılması üzerine, zaten iktidarın sert saldırıları karşısında önemli darbeler yiyen Halkın Mücahitlerinin lideri Mesut Recevî'de Fransa'ya kaçtı. Beni Sadr'ın ve Mesut Recevî'nin Fransa'ya gitmesi bunların yeni bir konuma düşmesine neden oldu.

İran devriminden sonra Fransa karşı-devrimcilerin barındıkları bir karargah olarak lanse edilmişti. Gerçekten de ABD yanlısı politikanın tutmayacağını bilen emperyalistler, Avrupa aracılığıyla özellikle Fransa'yla karşı devrimi planlıyordu.

Mesut Recavî'nin, Beni Sadr'la Fransa'ya gitmesi, Halkın Mücahitleri aleyhine yapılan yaygın propaganda ile kitle desteğini yitirmesini getirdi. Halkın Mücahitleri de bu durum karşısında İran'daki her türlü muhalif güçle iç içe devletin üst yöneticilerine karşı yaygın terör eylemlerine girişti. İslam Partisi Merkezine yerleştirilen bombanın patlaması sonucu yönetimin ikinci dereceli kişisi ve parti genel başkanı Behiştî de dahil, yetmişiki üst parti yöneticileri öldürüldü. Cumhurbaşkanı ve Başbakan da dahil daha birçok yönetici aynı saldırılar sonucu katledildi. Bu saldırıların özellikle anti-emperyalist eğilimleri ağır basanlara yönelmesi dikkat çekicidir.

İktidar saldırılar karşısında kitlelerin daha aktif desteğini alarak Halkın Mücahitlerine, ve bunlarla ortak hareket eden gruplara savaş ilan etti ve kör şiddet uygulayan grupları bitirme noktasına getirdi.

İRAN KÜRDİSTAN'INDAKI GELİŞMELER

Mahabat Kürt Cuhmuriyetinin yıkılmasından sonra KDP'nin ülke dışında birkaç dergi ve gazete yayınlamanın ötesinde ciddi bir çalışması olmamıştı. KDP yönetimince partiden ihrac edilen İsmail Şerifzade'nin siyasal çalışma yapmadan geliştirmek istediği silahlı mücadelede ezilmekten kurtulmadı.

1978'lerden itibaren Şah monarşisine karşı gelişen mücadeleye Kürdistan emekçileri kendiliğinden aktif olarak katıldı. Şah yıkıldıktan sonra KDP yöneticileri ülkeye gelerek, partinin tarihsel konumundan ve kitlelerin örgütsüzlüğüyle anti-emperyalist tavrından faydalanarak önderliği ele aldılar. Muazzam silah, para ve savaşçı potansiyeline kondular. Ayrıca gençlik kesiminde sınırlı olarak örgütlenen Komela Zahmetkêşanê Kürdistanê-İran, Sazûmanê Çirîkê Fedeyîyê Xalkê İran gibi gruplarla Şeyh İzzettin Hüseynî'nin teşkilatı gelişti.

Bu gruplar kendi aralarında birleşerek (Kürt Halkının Temsilcileri) adı altında 26 maddelik otonomi ilkelerini iktidara sundular. Fakat iktidar bu maddelerin hiçbirini kabul etmedi ve kitle gücüne güvenerek Kürdistan'a karşı "Cihad" ilan etti. Ama güçlü ulusal direnme ile karşılaşarak, sonuca gidemedi. İktidar bu durum karşısında bir yandan merkezi devlet yapısını güçlendirirken, bir yandan da Kürtler arasındaki ulusal birliği bozmaya çalıştı ve zaman kazanmak için uzun süreli görüşmeler yapmaya başladı.

Doğu Kürdistan için çok elverişli, elverişli olduğu kadarda hassas bir dönem başlamıştı. İran devrimi, bölge genelinde emperyalizmin aleyhinde önemli siyasi sonuçlara neden olduğundan devrimci bir önderlik için iki seçenek vardı. A)-İktidarın sınırlı da olsa verebileceği hakları alma, bu elverişli şartlardan yararlanarak kitlelerin eğitim ve örgütlenmesini sağlama ayrıca Kürdistan'ın diğer parçalarındaki devrimci yurtsever güçlerle ittifaklar geliştirerek onlara olanaklar sağlama idi. B)- İktidar boşluğundan yararlanarak Kürdistan'da halk yönetimini inşa etmek, feodal-kompradorlara darbe vurarak emekçi halkın demokratik taleplerini karşılamak, halkın çıkarına yapacağı düzenlemelerle Kürdistan'ı İran emekçilerinin çekim merkezi haline getirmek, İran devrimini daha ileri noktalara götürmek için çaba sarfetmek ve bölge anti-emperyalist muhalefetleriyle ve radikal yönetimlerle ittifaklar geliştirmek.

1975 öncesi Güney Kürdistan'daki yenilgi gibi, Doğu Kürdistan'daki yenilginin en önemli nedenlerinden biri de; bölge ve dünya ilerici güçleriyle ittifak yapmamalarıdır.

Kuzey-Batı Kürdistan'da böyle bir olasılık çok zayıf olmakla beraber, Kürdistan'ın bu parçasında devrimci önderliğin diğer parçalar üzerindeki etkinliği ve rolü dikkate alınarak zamanında gerekli tedbirler alınmalı, insanlarımız bu doğrultuda eğitilmelidir.

Bölge halklarının mücadeleleri birbirinden tecrit olmuş değildir. Aralarında güçlü bağlar vardır. Hele Kürdistan gibi parçalara bölünmüş bir ülkenin mücadelesinin bölgede devrimci bir önderlik altında hayati gelişmelere neden olacağı açıktır. Gerici bir önderliğin ise Kürdistan ve bölge halklarına büyük zararlar vereceği ortadadır.

Kürdistan'ı sömürgeleştiren ülkelerde emperyalizmle ve bölge gericiliği ile çelişen geçici ara rejimler oluşabilir. bu tür iktidarlar ulusal sorun konusunda daha bağnaz ve şövence tavırlar takınırlar. En küçük ulusal talebi boğmak için bütün güçlerini seferber ederler. Aynı zamanda kendi ülkelerinde emekçilerin yararına bazı küçük düzenlemelerde gerçekleştirerek büyük kitle desteğini sağlarlar. Bu ara rejimler kapitalist ekonomide yapmak istedikleri düzenlemelerle emekçiler üzerindeki yoğun sömürüyü hafifletmeye, ulusal geliri daha adil olarak paylaşmaya çalışırlar. Fakat planlı sosyalist üretime de karşı olduklarından ekonomide dağılma ve anarşi doğar.

Emperyalistler, bu iktidarları devirmek veya kendine bağlamak için iç gerici sınıfları, bölge gericiliğini harekete geçirirler ve her türlü maddi, manevi desteği esirgemezler.

Bu koşullarda ulusal talepleri çok canlı olan Kürdistan'da iç gerici sınıflar ve emperyalistler Kürt ulusunun bir numaralı hamisi oluverirler (!) Konumu ve yapısı ile sömürgeci kapitalizmden ve yönetimden kaynaklanan tabansız ve güçsüz küçük-burjuvalar, hiçbir zaman uzun vadeli ideolojik-politik çalışma ile sömürgeciliğe karşı örgütlü, planlı bir mücadele geliştirmeye, savaşı yükseltmeye yanaşmazlar. Kendi güçlerine, emekçi kitlelerin devrimci potansiyeline güvenleri yoktur. En azılı faşsit iktidarların gazabından kendilerini gurupsal veya en kötüsü kişisel olarak korumak için uyduruk "demokrasi" teorilerini geliştiren, en iğrenç teslimiyet örneklerini sergilerken sosyalizm, proletarya enternasyonalizmi adına laf ebeliği yapmaktan da geri durmazlar.

Fakat kolladıkları bir fırsat görünür görünmez eskiden ciltler dolusu yazdıkları "proletarya enternasyonalizmi, demokrasi, sosyalizm" ve bölge halklarının çıkarları parça-bütün ilişkisi konuları onları hiç ilgilendirmez. Bu seferde eskiden takındıkları teslimiyet kadar uzlaşmaz bir tavır alırlar. Her tür ve her boy gericilikle sarmaş-dolaş olurlar. Kendi burjuva milliyetçi tavırlarına uygun yeni "faşizm", "demokrasi", "devlet" teorileri geliştirmekten geri kalmazlar.

Bu tür tehlikelerin değişik ulusal kurtuluş hareketlerinde görüldüğü açıktır. Bunlar ulusal kurtuluş mücadelelerine, bölge devrimci hareketlerine ve sosyalist sisteme zarar verirler. Bu tür örneklerde görülmemiş değildir. Bu örneğin en açığı bugün Doğu Kürdistan'da görülmektedir.

Doğu Kürdistan'daki burjuva-feodal önderlik salt kendi alanında tahribat yaratmakla kalmadı. Kürdistan'ın diğer parçalarındaki bazı burjuva, küçük-burjuva örgütleride yanına alarak tahribatlarının sınırlarını daha da geliştirdi. Avrupa sosyal demokratlarıyla ve bölge gericileriyle karmaşık bağlantılar içine girdi. Tüm Kürdistan'ı emperyalizmin en hain komploları için elverişli bir alan haline getirmek istedi. Ve bu tavrı önemli oranda teşhir ve tecrit olmasına rağmen halen sürdürmekte, giderek daha da pervasız davranmaktadır. Saddam iktidarı en zor anını yaşarken, küçük-burjuva önderiliğin aynı yolu tutarak, devrimci-yurtsever güçler arasında beliren birliği dinamitlemesi Kürdistan ve Arap ilerici-demokratik mücadelesine büyük zararlar verdi.

Kuzey-Batı Kürdistan'daki reformist küçük-burjuvaların bir grubu ise, yıllarca Türk sömürgeciliğini meşrulaştıran tezleri ile teslimiyetin en kötü örneklerini sergileyerek gelişen proleter önderlikli ulusal kurtuluş mücadelesinin karşısında elaltından sömürgeci burjuvazinin "sosyal-demokrat" kanadı ile anlaşarak sahte ittifaklar oluşturup, ülkede ve uluslararası planda devrimi en iğrenç iftiralarla karalayıp, ama sosyalistliği de kimseye bırakmayanlardır. Bugün bunların Doğu Kürdistan'da burjuva feodal önderliğin saflarında Avrupa sosyal demokratlarından aldıkları hızla, Bağdat yolunda "ilerlemeleri" ülke ve bölge halklarının mücadelesine zarar verecek bir gelişmedir.

Mehmet KARASUNGUR

PKK-Merkez Komitesi Tarafından Yazılan ve Gazetemize de Ulaşan Bildiriyi Yayınlıyoruz.

DEVRİMCİLER, YURTSEVERLER, YİĞİT KÜRDİSTAN HALKI!

2 Mayıs 1983 günü, Güney Kürdistan'ın Kandil Dağı mıntıkasında, Kürdistan Yurtsever Birliği'nin Irak Demokratik Vatan Cephesi güçlerine karşı yöneltiği saldırılarla ortaya çıkan geniş kapsamlı çatışmalarda, halkımızın en yiğit iki evladı, Partimizin kurucularından ve halen Merkez Komite üyesi olan yoldaş Mehmet KARASUNGUR (Xalid) ile Partimizin değerli militanlarından yoldaş İbrahim BİLGİN (Sait), KYB güçlerinin kurşunlarıyla şehit düştüler.

Türk sömürgecilerinin yıllardan beri harcadığı bütün çabalarına rağmen imha etmeyi başaramadıkları yoldaşlarımızın bu biçimde şehit düşmelerinin, Parti ve halk tarihimizde, ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelemizde taşıdığı derin anlamla birlikte, olayın meydana geldiği dönem, yer ve politik ortam açısından da sonderece derin, soylu ve kalıcı bir anlamı vardır.

Geçtiğimiz bir kaç yıl içinde bölgemiz Ortadoğu'da önemli politik gelişmeler olmuş, emperyalizm ve işbirlikçileri ile bölgenin ilerici ve yurtsever güçleri arasındaki mücadele keskinleşerek, bazı odaklarda silahlı çatışma düzeyine ulaşmıştır. Bu odakların en önemlilerinden birisi, Kürdistan'ın içinde yeraldığı ve Türkiye'yi de yakından ilgilendiren Suriye-Irak-İran odağı olmuştur. Irak rejiminin emperyalizmle işbirliğine ve gericiliğe yönelmesine ve Türkiye'de faşist-askeri cuntanın yönetime gelmesine karşılık, İran'da anti-Amerikan'cı bir yönetim doğmuş ve Suriye'nin emperyalizme ve siyonizme karşı direnişçi tavrı gelişmiştir. Çeşitli yönetimler arasında keskinleşen bu çelişki ve mücadele ortamında, bir asker-polis devleti haline gelen Saddam diktatörlüğü, Suriye yönetiminin yürüttüğü aktif mücadele karşısında ve İran yönetimiyle sürdürdüğü ikibuçuk yıllık savaş içinde son derece zayıflamış, ve yıkılmayla yüzyüze gelmiştir. Özellikle Haziran 1982'de siyonizmin Lübnan'ı işgalinden sonra, Irak, Arap gericiliğiyle ilericiliği arasındaki mücadelenin en önemli ve en sıcak alanı halini almış ve gericilik ile ilericilik bu alanda bir çözüm aramaya yönelmiştir. Bu duruma İran'ın bizzat savaş içinde olması ve bölgede ABD'nin jandarmalığı görevini üstlenen Türkiye'nin ekonomik ve politik açıdan direkt etkilenmesi de eklenince, Irak üzerinde sürdürülen mücadele, tüm bölgeyi kapsayan ve ilericilik ile gericilik arasında yürütülen mücadelenin en önemli bir merkezi durumuna gelmiştir. Bu, Kürdistan sorununun öne çıkması, ulusal kurtuluş sorununun devrimci bir tarzda çözümünün açıkça dayatması, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketinin geliştirilmesi için modern objektif gelişmeler temeli üzerinde sonderece elverişli politik koşulların oluşması demektir.

İşte böylesi bir siyasal gelişme ortamı, Irak ve Kürdistan devrimci, ilerici güçlerinin önüne tarihi, toplumsal, siyasal ve bölgesel açıdan sonderece önemli görevler koymuştur. Tam bir dayatma haline gelen bu görevler, en genel olarak, bölgede gerici egemenliğin en zayıf hale geldiği bu alanda emperyalizme ve bölge gericiliğine karşı devrimci, ilerici mücadeleyi geliştirmek ve derinleştirmek, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini yükseltmek, Irak gericiliğini yıkıp ilerici bir iktidar yaratacak mücadeleyi vermek ve bütün bunların gerektirdiği doğru bir ittifak ve mücadele çizgisi izlemektir. Ancak görülen odur ki, Irak ve Güney Kürdistan'ın muhalefet güçleri arasında derinleştirilen son çatışmalar açıkça göstermiştir ki, bu güçler, ortaya çıkan elverişli politik ortamdan yararlanarak kendilerini geliştirmiş olmalarına rağmen, mevcut politik gelişmelerin dayattığı devrimci ilerici görevleri yeterince omuzlayamamakta, emperyalizme ve gericiliğe karşı devrimci, yurtsever mücadeleyi ilerletememekte ve bu görevler açıkça dayattıkça sıkışarak, muhalefet güçleri arasındaki iç çatışmaları geliştirip mevcut görevlerden sıyrılma, kitleleri aldatma ve elverişli koşulları böylece heder etme yolunu tutmaktadırlar. Devrimci, ilerici açıdan en geniş muhalefet güçleriyle birleşmenin ve Saddam diktatörlüğünü yıkıp demokratik bir yönetim kurmak için tüm gücüyle mücadele etmenin gerekli olduğu bu ortamda muhalefet güçleri arasında silahlı çatışma ortamını yaratıp derinleştirmenin başka hiçbir izahı olamaz. Çeşitli güçler durumu nasıl izah etmeye çalışırlarsa çalışsınlar ve niyetleri ne olursa olsun, 1 Mayıs günü başlatılan saldırılarla geliştirilen olayların, halkımızın ve bölge halklarının çıkarlarına karşı olduğu, Saddam diktatörlüğünün yaşamasına ve gericiliğe hizmet ettiği son derece açıktır; ulusal ve toplumsal kurtuluş siyasetinin uygulanması değil, İran yönetiminin ittifak kabul etmeyen politikasından yararlanan emperyalizmin ve gericiliğin planlarının uygulanması olduğu ortadadır. Bu tür tavırlarda ısrar edenlerin ve olayları derinleştirenlerin ABD'nin Ortadoğu'daki hegemonya planına hizmet edeceklerini ve sonunda kendilerini de yokedecek olan bir maceraya atılmakta olduklarını bilmeleri gerekir.

Yurtsever Halkımız!

Ortadoğu'daki gelişmelerin bu yönde olacağını, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini geliştirmek için koşulların giderek daha da elverişli hale geleceğini, tarihi, toplumsal ve bölgesel açıdan ağır ve yüce görevlerle karşılaşacağını önceden gören Partimiz (PKK) yürüttüğü yoğun çalışmalarla politik ve örgütsel olarak kendisini bu görevlerin başarılı yerine getiricisi olmaya hazırlamıştır. Bu doğrultuda, yarattığı politik ve pratik gelişme temeli üzerinde, bir yandan cezaevlerinden yurtdışına kadar birçok alanda direniş mücadelesini her türlü sömürgeci-faşist zulme karşı sürdürürken, öte yandan daha güçlü bir mücadele geliştirebilmenin politik, örgütsel ve pratik hazırlıklarını yapmıştır. Ulusal kurtuluş siyasetini, mücadele ve örgüt çizgisini doğru ve tam olarak açıklamış, Konferans ve Kongre gibi en yetkili toplantılarında bunları karar altına almış ve bu doğrultuda ulusal kurtuluş mücadelesini adım adım geliştirmek için faaliyete koyulmuştur. Kuzey-Batı Kürdistan için bir ulusal kurtuluş cephesi program taslağı hazırlayıp yayınlamış, bu temelde tüm yurtsever kişi, gurup ve örgütleri cephe birliğine çağırmış, bu konudaki tüm manevraları ve aldatmacaları boşa çıkarıp çeşitli güçler arasında doğru bir ilişki ve ittifak politikası izleyerek ulusal kurtuluşçu birliğin sembolü haline gelmiştir. Sömürgeci-faşist diktatörlüğe karşı Kürt ve Türk halklarının ortak mücadele biçimlerini, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi ile Türkiye Devrimci-Demokratik güçlerinin ilişki ve ittifaklarını doğru belirleyerek, Türkiye'de çeşitli guruplar ve örgütler arasında silahlı çatışma yerini cepheleşme espirisi içinde ideolojik mücadelenin almasını sağlama çalışmalarına en etkin bir güç olarak katılmış ve Türkiye'de ilk defa ortaya çıkan cepheleşme çalışmalarında önemli bir rol oynamıştır. Yine Partimiz, Kürdistan Ulusal Kurtuluş sorunun çözümünde reformist-milliyetçi eğilimlerden kaynaklanan olumsuzlukları eleştirmiş, doğru yolu göstermiş, Kürdistan'ın değişik parçalarındaki ilerici-yurtsever güçler arasında kurulması gereken ilişki ve ittifaklarda doğru bir anlayış geliştirerek, bu konuda yeni bir pratik yaratmıştır. İşte Mehmet KARASUNGUR ve İbrahim BİLGİN yoldaşların şehit düşmeleri olayı, Partimizin bu politikalarının hayata geçirilmeye başlandığı, ulusal kurtuluş mücadelemizde güçlü bir atılımın pratik hazırlıklarının yapıldığı bir dönemde, bizzat böyle bir faaliyet içinde, mücadelemizin yükseleceği alanda ve sıcak mücadele içinde meydana gelmiştir. Olay ve şehit yoldaşlarımızın anıları, bu alanda hareket etmekte olan ve kendilerine devrimci, yurtsever diyen tüm güçler için politikalarını yeniden gözden geçirmeyi gerekli kılacak ve Partimiz için ise, başta Kürdistan olmak üzere Türkiye ve bölge için **birlik ve mücadelenin geliştirilmesi** doğrultusundaki politikasının hayata geçirilmesinde emredici olacak kadar güçlü ve derin bir anlama sahiptir.

PKK, içinde bulunduğumuz ortamda, bütün parçalardaki Kürdistan halkının, Kürdistan'daki tüm yurtsever kişi ve örgütlerin gücünün, dünya ve bölgedeki devrimci, ilerici mücadelelerle aynı doğrultuda ve onlarla ittifak içinde emperyalizme ve işbirlikçi-sömürgeci yönetimlere karşı mücadeleye yöneltilmesini istemektedir. Partimizin bu anlayışını başarıyla pratiğe uygulamaya çalışan Mehmet ve İbrahim yoldaşların şehit düşmeleri olayı, tüm devrimci ve yurtsever güçler için halkımızın düşmanlarının doğru belirlenmesinin ve şiddete dayalı mücadelenin sömürgecilere karşı yöneltilmesinin gereğinin kesin ifadesi olmuştur.

PKK, Kürdistan'ın her parçasındaki halkımızın ulusal kurtuluş birliğinin yaratılması ve ulusal kurtuluş güçleri arasında sıkı bir ittifak ve birlik kurulması gerektiği görüşündedir. Partimizin bu politikasını pratiğe uygulamaya çalışırken şehit düşen Mehmet ve İbrahim yoldaşlar, Kürdistan halkının ulusal kurtuluşçu birliğinin sembolü ve bu doğrultuda harcanacak çabaların yol göstericisi olmuşlardır.

PKK, kendisine devrimci, yurtsever diyen bütün güçlerin, geçmişteki olumsuzluklardan arınmaları, aralarında doğru bir ilişki ve ittifak oluşturmaları, ulusal kurtuluş mücadelesinde birlik ve ittifak içinde ideolojik-politik mücadele ilkesini uygulamaları gerektiği görüşündedir. Partimizin bu anlayışını pratiğe uygularken şehit düşen Mehmet ve İbrahim yoldaşlar, kendisine devrimci, yurtsever diyen güçler arasındaki olumsuzluklara karşı mücadele etmenin, doğruyu uygulamanın ve hakim kılmanın, doğru bir ilişki ve ittifak anlayışını hayata geçirmenin sembolü olmuşlardır.

Böyle doğru bir anlayışın sahibi olan Partimiz, halkımızın kurtuluş mücadelesinde yarattığı değerler ve şehitleri huzurunda çeşitli güçlere şöyle seslenir: Yoldaşlarımızın şehit düşmeleri olayını çıkaran güçler, içinde bulundukları konumun ve attıkları adımın ne kadar tehlikeli ve halkımızın çıkarına ne kadar karşıt olduğunu görmeli ve bu durumun, eğer ısrar ederlerse kendilerini boğacak bir konum olduğunu çok iyi bilmelidirler. Halkımızın ulusal kurtuluş mücadelesine karşı sorumluluk duyan tüm güçler, her zaman bu mücadelenin çıkarlarını önde tutabilmeli, mücadeleyi geliştirebilmek, olumsuzlukları ve engelleri aşabilmek için daha duyarlı, dikkatli ve birleşmiş olarak hareket edebilmelidirler. İster olayları çıkaran güçler, isterse bunu engelleyemeyen güçler olsun, Kürdistan'da yurtseverlik adına hareket eden tüm güçler şunu çok iyi bilmelidirler ki, eğer olumsuzlukları aşamaz, doğru bir ilişki ve ittifak içinde mücadelelerini sömürgeciliğe karşı yöneltmez, olumsuzluk ve çatışmalarda ısrar ederlerse, bu durum, halkımızın çıkarlarına değil, halkımızın düşmanlarına hizmet edecek, sonuçta mutlaka kendilerini de boğacak ve bu güçler, yaptıklarının hesabını tarih, halk ve ulusal kurtuluş devrimi karşısında acı ödeyeceklerdir. Bu inançla Partimiz, başta Mehmet ve İbrahim yoldaşlar olmak üzere tüm ulusal kurtuluş şehitlerimiz huzurunda, halka ve ulusal kurtuluş devrimine karşı sorumluluk duyan tüm yurtsever güçleri, halkımızın çıkarlarına hizmet etmeye çatışmaları kesmeye, engellemeye, kendi aralarında doğru bir ilişki ve ittifak içine girerek emperyalizme ve sömürgeciliğe karşı ulusal kurtuluş mücadelesinde birleşmeye çağırır!

Yurtsever Kürdistan Halkı!

Bağımsızlığımızı ve özgürlüğümüzü kazanabilmek için bugün tarihimiz boyunca oluşmuş en elverişli koşullara sahibiz. Düşmanlarımız ne kadar hain ve zalim olursa olsun, eğer birlik ve mücadelede kararlı olursak onları yenmemizin olanakları ve gücü vardır. Kurtuluş mücadelemizi geçmişte olduğu gibi bugün de engellemeye çalışan güçler olsa da, bu tür engelleri aşabilecek anlayış ve olanağa sahibiz. Çünkü bugün, kurtuluş mücadelemizin doğru yolunu gösteren, bu mücadelede halkımızın önünde kararlılıkla yürüyen, Mehmet ve İbrahim yoldaşlar gibi kahramanlar yaratan bir örgüt önderliğimiz vardır. Bağımsızlık ve özgürlük mücadelemizi geliştirmek için olumsuzluklara ve olumsuzluk yaratan güçlere karşı çıkalım, birlik ve mücadeleden yana olalım, ve bu yolun aydınlatıcısı olan PKK'ye kulak verelim, onu izleyelim ve onun bayrağı altında yürüyelim.

Tüm Partili Militan ve Sempatizan Yoldaşlar!

Kayıplarımız ağır ve acılarımız büyüktür. Ulusal kurtuluş devrimi yolu zordan örülmüştür, engebelidir, güçlüklerle ve acılarla doludur. Biz, bu yolu kanlarıyla aydınlatan, güçlükleri ve engelleri canını dişine takarak aşan, dağda, ovada, zindanlarda ve başka halkların yanında yiğit direniş mücadelesi sürdürerek yüzlerce şehit vermiş olan PKK direniş ruhunun neferleriyiz. En son halkaları Mehmet ve İbrahim yoldaşlar olan şehitlerimizin anılarını, kin ve acılarımızı daha güçlü, daha bilinçli, daha duyarlı ve daha başarılı mücadeleye dönüştürelim! Yoldaşlarımızın şerefle taşıdığı PKK bayrağını yükseklerde dalgalandırmak ve Parti anlayışımızı başarıyla hayata geçirmek için kararlılıkla ileri yürüyelim!

Mehmet KARASUNGUR ve İbrahim BİLGİN yoldaşlar Kürdistan proletaryasının ve halkının kurtuluş mücadelesinde sürekli yaşayacak ve mücadele yolunu sürekli aydınlatacaklardır!

MEHMET KARASUNGUR VE İBRAHİM BİLGİN YOLDAŞLARIN ANILARI ÖLÜMSÜZDÜR!
KAHROLSUN EMPERYALİZM VE ORTADOĞU GERİCİLİĞİ!
KAROLSUN FAŞİST TÜRK SÖMÜRGECİLİĞİ VE YERLİ GERİCİLİK!
YAŞASIN HALKIMIZIN BAĞIMSIZLIK VE ÖZGÜRLÜK MÜCADELESİ!
YAŞASIN KÜRDİSTAN PROLETARYASININ VE HALKININ ŞANLI ÖNDERİ PKK!

23/5/1983
PKK-MK

PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN ile Mehmet KARASUNGUR'un PKK I. Konferansı günlerinde çekilmiş resimleri.